

STOP AIDS NOW!

Jaarverslag 2008

STOP AIDS NOW!
is een samenwerking
van Aids Fonds,
Cordaid Memisa, Hivos,
ICCO en Oxfam Novib.

20090668

Inhoudsopgave

Inleiding	5	
1	Hoofdpijnen inkomsten en uitgaven	7
2	Activiteiten van de vijf partners	8
2.1	Toekenningen van STOP AIDS NOW!-fondsen in 2007	8
2.2	Aids Fonds	9
2.2.1	AIDS Foundation East West – Opvang voor straatkinderen in Kiev	9
2.2.2	PharmAcces - Behandelproject voor studenten in Kenia	10
2.3	Cordaid	10
2.3.1	YAKITA	10
2.3.2	Fikelela AIDS Project – Jeugdpreventieprogramma	11
2.4	Hivos	12
2.4.1	Kimirina – Voorlichting vrouwen en jongeren	12
2.4.2	SIAAP – Preventie en zorg voor kwetsbare groepen	13
2.5	ICCO	13
2.5.1	Health Need Uganda	13
2.6	Oxfam Novib	15
2.6.1	Prazedor	15
2.6.2	'Loucas de pedra Lilas'	16
3	Beleid en Ontwikkeling	18
3.1	Algemeen	18
3.1.1	Doelstellingen	18
3.1.2	Algemene beleidsactiviteiten en resultaten	18
3.1.3	Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst	19
3.2	Lobby en pleitbezorging	20
3.2.1	Doelstelling	20
3.2.2	Activiteiten en resultaten	20
3.2.3	Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst	21
3.3	Stop AIDS Alliance	21
3.4	Ontwikkelprojecten	22
3.4.1	Ontwikkelproject Hiv en Aids op de Werkvloer	22
3.4.2	Ontwikkelproject Wezen en Kwetsbare Kinderen	24
3.4.3	Project Kiezen voor Kinderen in Zuid-Afrika	25
3.4.4	Ontwikkelproject Gender, Hiv en Aids	27
3.4.5	Ontwikkelproject Preventie	28
3.5	International Civil Society Support (ICSS)	29
3.5.1	Free Space Process	29
3.5.2	ICSS en het Global Fund	30
4	Communicatie en Campagnes	31
4.1	Doelstellingen en strategie	31
4.2	Activiteiten en resultaten	31
4.2.1	campagne	31
4.2.2	ArtBag	32
4.2.3	Evenementen	32
4.2.4	Publiciteit	32
4.2.5	Communicatie met (potentiële) donateurs	33
4.2.6	Communicatie met professionals	33
4.2.7	Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst	34

4.3	Project: Dance4Life, de jongerenpartner van STOP AIDS NOW!	34
4.3.1	Doelstelling en strategie	34
4.3.2	Activiteiten en resultaten	35
5	Fondsenwerving	37
5.1	Doelstellingen	37
5.2	Activiteiten en resultaten	37
5.2.1	Donateurs	37
5.2.2	Samenwerking met bedrijven	39
5.2.3	De Grote Onderneming	40
5.2.4	Nationale Postcode Loterij	41
6	Bestuur en Toezicht	42
6.1	Verantwoordingsverklaring	42
6.1.1	Scheiding van uitvoering, bestuur en toezicht	42
6.1.2	Effectiviteit en doelmatigheid van de bestedingen	47
6.1.3	Omgang met belanghebbenden	48
6.2	Statutaire en overige gegevens	51
6.3	Statutaire gegevens gelieerde instellingen	52
6.3.1	Werkmaatschappij Soa Aids	52
6.3.2	Aids Fonds – Soa Aids Nederland	53
7	Personeel en Organisatie	54
7.1	Bedrijfsbureau	54
7.1.1	Activiteiten	54
7.1.2	Resultaten	54
7.1.3	Toekomst	55
7.2	Personeelszaken	55
7.2.1	Personeelssamenstelling	55
7.2.2	Arbeidsvoorwaarden	55
7.2.3	Vrijwilligers	56
7.2.4	Opleidingen	56
7.2.5	Managementontwikkeling / competentie management	56
7.2.6	Arbo, ziekteverzuimpreventie en -beheersing	56
7.2.7	Hiv in onze organisatie	56
7.3	Ondernemingsraad	57
7.3.1	Activiteiten	57
7.3.2	Instemming	57
7.3.3	Advies	57
7.3.4	Initiatieven	57
8	Jaarrekening 2008	59
8.1	Balans per 31 december 2008	59
8.2	Staat van baten en lasten over 2008	60
8.3	Kasstroomoverzicht over 2008	61
8.4	Toelichting waarderingsgrondslagen	62
8.5	Toelichting balans per 31 december 2008	65
8.6	Toelichting op de staat van baten en lasten	68
8.7	Toelichting lastenverdeling	74
8.8	Bestedingen van de vijf partners	75
8.9	Accountantsverklaring	76

Bijlagen	78
Bijlage I – In 2008 toegekende projectsubsidies	78
Bijlage II - Begroting 2009	107
Bijlage III – Samengevoegde jaarrekening 2008	108
Bijlage IV – Publicaties en presentaties	110

Inleiding

In 2008 is de wereldeconomie in zeer zwaar weer geraakt. Mede hierdoor is het debat over de zin van ontwikkelingssamenwerking verscherpt. In westerse landen gaan stemmen op om stimuleringsmaatregelen voor de eigen economie te stellen boven bestedingen in minder ontwikkelde landen. Aan de andere kant vinden vooraanstaande economen, zoals Jeffrey Sachs en Shanta Devarajan van de Wereld Bank, dat rijke landen arme landen niet de dupe mogen laten zijn van de door hen veroorzaakte crisis. Minister Koenders van Ontwikkelingssamenwerking pleit in dit kader voor internationale solidariteit als basis voor een nieuwe wereldorde. STOP AIDS NOW! is het daar van harte mee eens. Sinds 2000 zet deze organisatie in op samenwerking in de strijd tegen armoede en aids. Via de Nederlandse partners Aids Fonds, Cordaid, Hivos, ICCO en Oxfam Novib werkt STOP AIDS NOW! aan veel projecten en programma's in landen waar de aidsepideemie verwoestende gevolgen heeft voor de hele samenleving. Want er zijn wereldwijd nog steeds 33 miljoen mensen met hiv en daarvan wonen er 22 miljoen in Afrika ten zuiden van de Sahara.

De afgelopen jaren zijn unieke resultaten geboekt in de strijd tegen hiv en aids. In 2007 nam voor het eerst in de geschiedenis het aantal nieuwe besmettingen af en ontvingen vier miljoen mensen hiv-medicatie. Dit zijn niet alleen vier miljoen mensen die weer een toekomst hebben, maar ook vier miljoen mannen en vrouwen die weer aan het werk kunnen gaan en die hun kinderen naar school kunnen sturen. Deze successen zijn slechts een begin: zes miljoen mensen ontvangen niet de behandeling die zij nodig hebben en in 2007 raakten nog altijd 2,7 miljoen mensen besmet met hiv. Internationaal is afgesproken dat in 2010 alle mensen die dat nodig hebben toegang moeten hebben tot behandeling, zorg en ondersteuning. Op de korte termijn zijn alle activiteiten van STOP AIDS NOW! erop gericht om dat doel te helpen halen. Het samenwerkingsverband meent namelijk dat dat nodig is om op de lange termijn een wereld zonder aids te bereiken. Daarvoor moeten we wel blijven investeren, zodat de resultaten blijvend zijn.

In Nederland is STOP AIDS NOW! een brede actiebeweging, die met acties en campagnes de aidsproblematiek onder de aandacht van het Nederlandse publiek brengt. Zo voerde de organisatie in 2008 campagne voor kinderen die hun ouders verloren hebben aan aids onder het motto 'Je kunt aidswezen hun ouders niet teruggeven, maar hun toekomst wel'. Wereldwijd hebben 15 miljoen kinderen één of beide ouders verloren aan de gevolgen van aids. Zij worden veelal opgevangen door familie of burens, die de lasten van steeds meer van hen afhankelijke kinderen niet of nauwelijks kunnen dragen. In het project Kiezen voor Kinderen werkt STOP AIDS NOW! aan het verbeteren van de zorg voor kwetsbare kinderen door de gemeenschap. De campagne werd door ruim 90 procent van de volwassen Nederlanders gezien en zorgde voor veel publiciteit.

De uitgaven aan programma's en projecten lopen grotendeels via de STOP AIDS NOW! partners, die samenwerken met een groot netwerk van lokale partners in ontwikkelingslanden. In 2008 werkten die lokale partners in gemeenschappen in Afrika, Zuidoost Azië en Latijns-Amerika. Hun aandacht gaat vooral uit naar vrouwen, kinderen en jongeren. Jongeren worden door leeftijdsgenoten voorgelicht over de gevaren van onveilig vrijen en drugsgebruik. Vrouwen en meisjes leren om weerbaarder te zijn en zichzelf te beschermen. Zelf voert STOP AIDS NOW! zogenaamde ontwikkelprojecten uit. Daarin ontwikkelen en documenteren de samenwerkingspartners nieuwe methodes en strategieën, die ze vervolgens grootschalig kunnen implementeren. Zo werd in 2008 de ontwikkelfase van het project rond hiv op de

werkvloer nagenoeg afgesloten en worden er nu voorbereidingen getroffen om met dit onderwerp in tien tot twaalf landen aan de slag te gaan. In dit project wordt op de werkplek aandacht gevraagd voor stigma en discriminatie, voor hiv-testen en voor behandeling. Hierdoor kunnen werknemers, die tenslotte de motor van de economie zijn, blijven werken. In 2008 ging het ontwikkelproject rond preventie voor jongeren van start. Hierin worden preventieprogramma's voor jongeren verbeterd en effectiever gemaakt. Want nog altijd weten maar twee op de vijf jongeren hoe ze zich moeten beschermen tegen hiv.

Aidsbestrijding is vaak een politieke zaak. Nationaal en internationaal maken overheden keuzes en nemen ze beslissingen over bestedingen. De internationale aidsbeweging laat steeds weer zien hoe belangrijk en effectief het is om zich in het politieke speelveld te laten horen. STOP AIDS NOW! richt zich met lobby en pleitbezorging op de Nederlandse overheid en op de Europese Unie. Daarbij staan de belangen en rechten van mensen met hiv in ontwikkelingslanden centraal. In 2008 boekte STOP AIDS NOW! zo resultaten op het gebied van gezondheidssystemen, kwetsbare kinderen en de verhoging van het budget voor het Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria.

STOP AIDS NOW! is er trots op dat veel mensen en organisaties haar werk financieel steunen. Zonder hen zouden wij ons werk simpelweg niet kunnen doen. In Nederland kent 95 procent van de mensen STOP AIDS NOW! en sinds de oprichting hebben meer dan 300.000 mensen een bijdrage gestort. Ook in 2008 is het gelukt om veel mensen te bereiken en te overtuigen van de boodschap. Zo bleef de eigen fondsenwerving op peil, ook in deze tijden van crisis. Dat doet de organisatie onder andere door steeds voorop te lopen met nieuwe fondsenwervingstechnieken die passen bij de huidige tijd. Ook de steun van de overheid is van groot belang. Hiermee kon STOP AIDS NOW! in 2008 een deel van de campagneactiviteiten en ontwikkelprojecten uitvoeren. Hiernaast is STOP AIDS NOW! een strategische partner van de overheid. Tot slot was ook in 2008 de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij essentieel voor innovatie en vernieuwing bij al het werk.

STOP AIDS NOW! is van plan om de krachten te blijven bundelen. Wij geloven dat wij met elkaar kunnen zorgen dat aids een horizon heeft, vanuit een mondiale solidariteit. Wij zijn iedereen die daar het afgelopen jaar aan heeft bijgedragen zeer dankbaar voor.

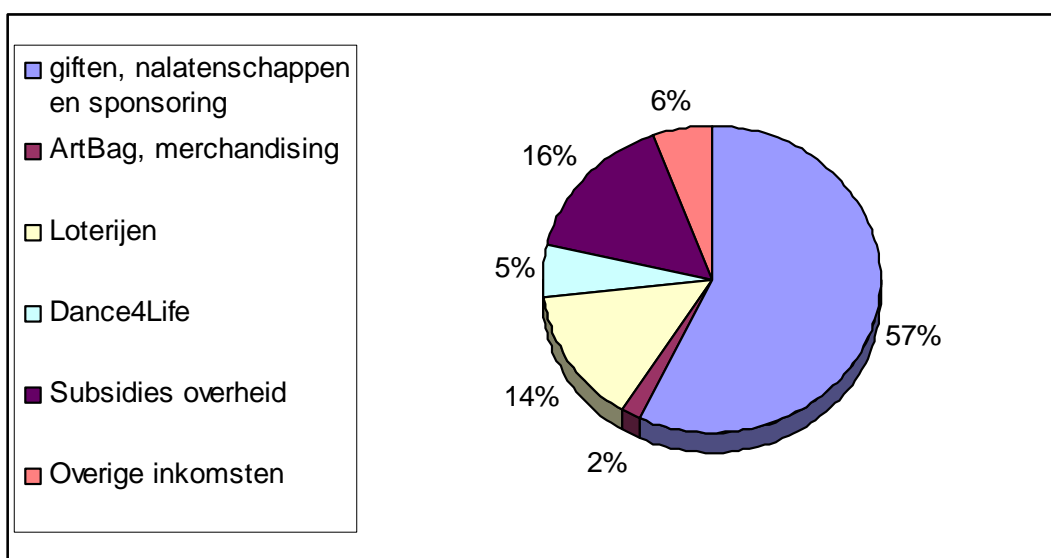
Louise van Deth
Raad van Bestuur

Anthony Ruys
Voorzitter Raad van Toezicht

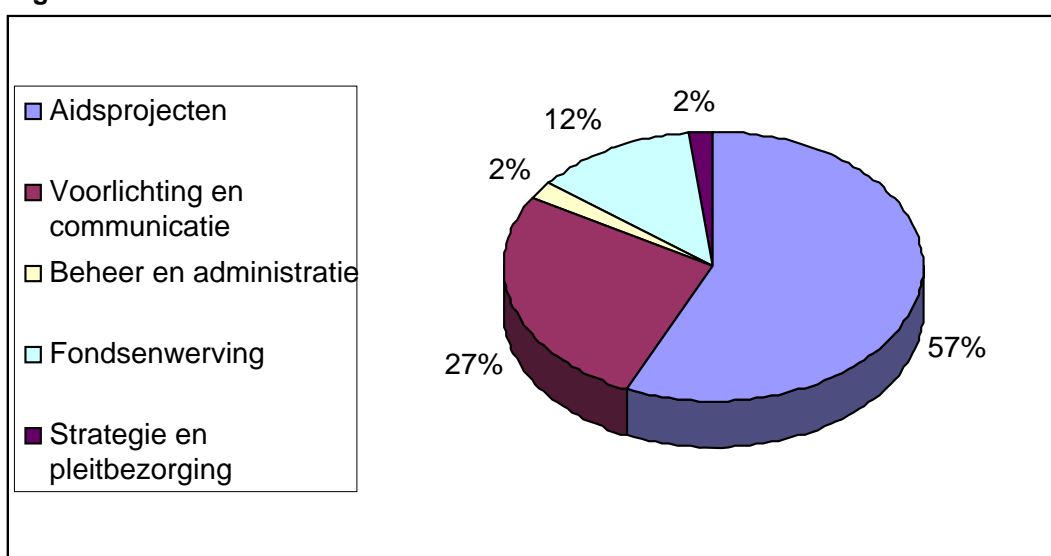
1 Hoofdlijnen inkomsten en uitgaven

Hieronder volgt een overzicht van de inkomsten en uitgaven van STOP AIDS NOW! op hoofdlijnen. We ontvingen in totaal maar liefst € 11.933.000. Een groot gedeelte van de uitgaven ging naar aidsprojecten van de STOP AIDS NOW!-partners (zie hoofdstuk 2) en de ontwikkelprojecten, die door het STOP AIDS NOW!-beleidsteam worden gecoördineerd (zie hoofdstuk 3). Daarnaast werd het geld besteed aan voorlichting en communicatie, beheer en administratie, fondsenwerving en strategie en pleitbezorging. Hoe dit geld precies is besteed en welke resultaten hiermee gehaald zijn, leest u verder in dit jaarverslag.

Inkomsten in 2008

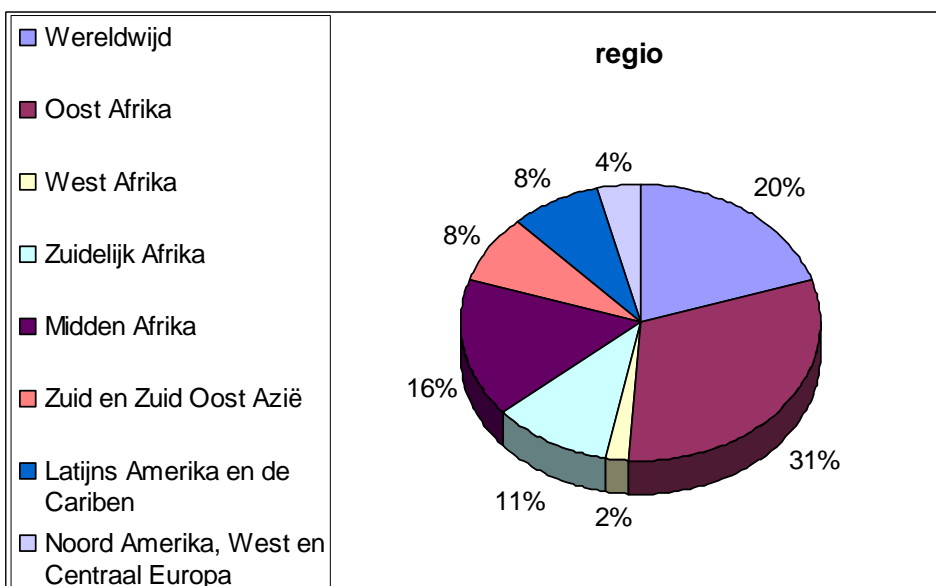
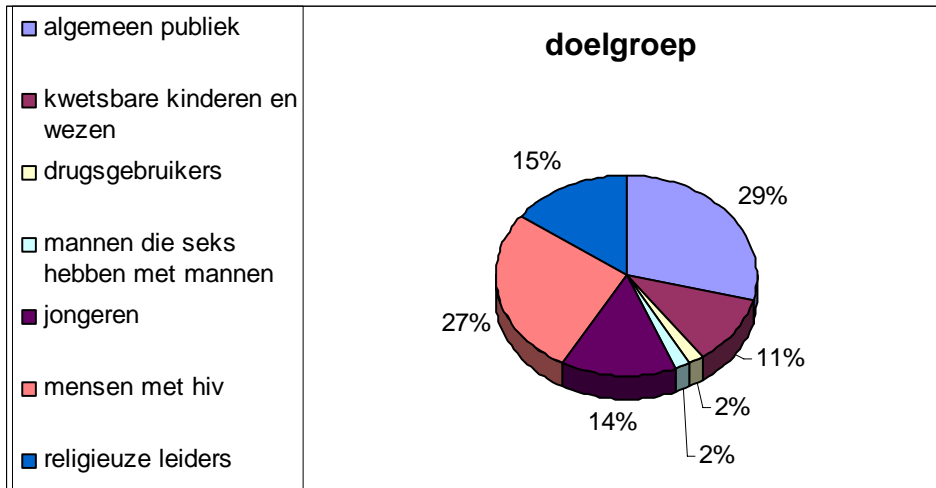
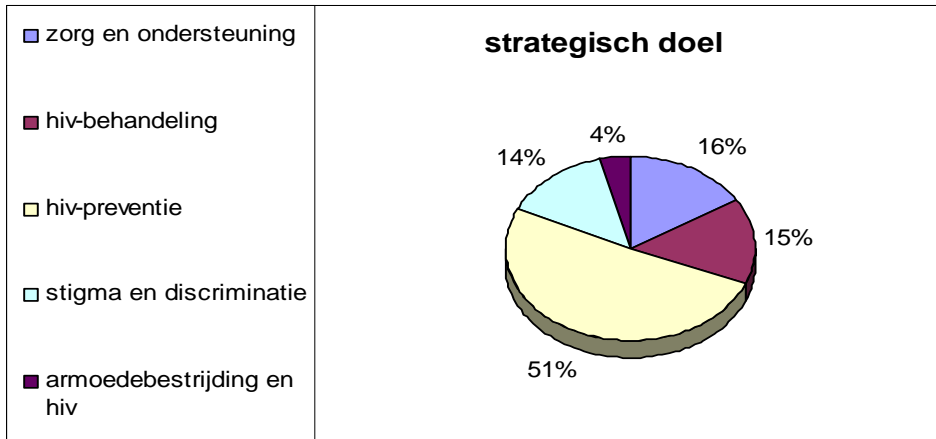

Uitgaven in 2008

2 Activiteiten van de vijf partners

2.1 Toekenningen van STOP AIDS NOW!-fondsen in 2007

In dit hoofdstuk worden van elke STOP AIDS NOW!-partner enkele projecten uitvoeriger beschreven. Het volledige overzicht van in 2008 toegekende projectsubsidies is te vinden in Bijlage 1.

2.2 Aids Fonds

2.2.1 AIDS Foundation East West – Opvang voor straatkinderen in Kiev

Doelgroep: kwetsbare kinderen
Looptijd: 01-01-2008/31-12-2009
Totaal toegekend vanuit STOP AIDS NOW!: € 192.682

In Oost-Europa en Centraal Azië groeit de aidsepidemie sneller dan waar ook ter wereld. Alleen al in 2005 hadden zo'n 270.000 mensen hiv gekregen. Recentere cijfers zijn er nog niet, maar het ziet er niet rooskleurig uit. Met name kwetsbare groepen, zoals straatkinderen, lopen grote kans op een hiv-infectie.

Straatkinderen zijn uiterst kwetsbaar als het gaat om het risico op een hiv-infectie. Zo belanden jonge meisjes die op straat leven, vaak in de prostitutie. Veel kinderen gebruiken drugs. Soms snuiven ze lijm, maar het komt ook vaak voor dat harddrugs gebruiken en spuiten delen. Het risico op een hiv-infectie is dan ook groot. Het feit dat deze kinderen vaak helemaal geen onderwijs meer volgen, maakt het bovendien moeilijk om hen te bereiken. In onze nieuwsbrief van december 2008 vertelden wij dat het Aids Fonds samen met de organisatie AIDS Foundation East West (AFEW) een opvangcentrum lieten bouwen in Kiev. Op 3 februari jl. werd dit officieel geopend. In het centrum is een speciale ruimte ingericht waar straatkinderen terecht kunnen voor medische en psychosociale verzorging. AFEW heeft hier speciaal professionals voor opgeleid. Die weten nu beter waar ze op moeten letten en hoe ze de straatkinderen moeten bereiken. Iedere dag gaan zes sociaal werkers de straat op om met kinderen in contact te komen en te blijven. De kinderen krijgen altijd een vaste contactpersoon, zodat ze daar een persoonlijke band mee kunnen opbouwen. Straatkinderen in Oekraïne hebben vaak nog ouders, die ze af en toe ook zien. Maar het gaat vaak om ouders met alcohol- en drugsproblemen, waardoor het kind niet thuis kan wonen. AFEW probeert altijd in eerste instantie het kind onder te brengen bij familie. Door de ouders te begeleiden naar afkickcentra en psychosociale hulp te regelen, wordt ondertussen gewerkt aan stabiliteit thuis. AFEW gaat binnenkort ook starten met hulpgroepen voor de ouders, een soort lotgenotencontact.

In het opvangcentrum is één ruimte ingericht als klaslokaal. Dankzij medewerking met leraren van plaatselijke scholen, kunnen de kinderen hier terecht voor onderwijs.

In het centrum bevinden zich verder nog een ruime keuken, een speel-/woonkamer en een ruimte voor gymnastiek.

Het opvangcentrum zit in de kelder van een gebouw waarin ook andere sociale diensten gehuisvest zijn. Zo is er een opvang voor moeders en kinderen die bijvoorbeeld niet meer thuis kunnen wonen omdat ze mishandeld worden. Er is een specialist aanwezig in het geval iemand hiv heeft. Ook de straatkinderen kunnen hiernaar doorverwezen worden. Er is geen nachtopvang in het opvangcentrum beneden, maar in acute gevallen kan een kind altijd boven in het gebouw een slaapplek krijgen.

Dankzij de nabijheid van en samenwerking met de andere sociale diensten en charitatieve instellingen, kunnen de kinderen nog beter worden opgevangen en zo nodig behandeld met hiv-remmers. Het gaat op dit moment om zo'n honderd straatkinderen.

2.2.2 PharmAcces - Behandelproject voor studenten in Kenia

Doelgroep: studenten

Looptijd: september 2005/augustus 2008

Totaal toegekend vanuit STOP AIDS NOW!: €160.000

PharmAcces is in 2005 gestart met een behandelproject voor studenten van de universiteit van Nairobi, met steun van het Aids Fonds. In het eerste jaar bleek echter dat men het idee van behandeling niet zo snel leek op te pikken. Ook leek het met de hiv-prevalentie onder de studenten mee te vallen in vergelijking met de rest van Kenia. Daarom werd besloten om de middelen anders in te zetten en het project om te buigen tot een voorlichtings- en preventieproject.

In maart 2008 is er een training georganiseerd voor 77 nieuwe peer educators. Achttien 'oude' peer educators kregen een opfriscursus. Voor de coördinatoren van de peer educators werden vijf bijeenkomsten georganiseerd.

Vorig jaar hebben de peer educators meer dan vierduizend mensen bereikt met activiteiten op de universiteit en via bezoeken aan lokale gemeenschappen. Daarnaast zijn zo'n 3.500 studenten bereikt doordat de peer educators en een team van PharmAccess tien klassen met vijftig studenten hebben bezocht en voorlichting hebben gegeven.

631 studenten en stafleden hebben zich vrijwillig laten testen op hiv.

2.3 Cordaid

2.3.1 YAKITA

Doelgroep: jongeren

Looptijd: 01-04-2006/01-04-2009

Totaal toegekend vanuit STOP AIDS NOW!: € 180.969

Als je weinig hebt om voor te leven, bijvoorbeeld omdat je heel arm bent, is het gebruiken van drugs soms de enige manier om even aan het dagelijkse leven te ontsnappen. Vooral in Azië komt dat veel voor. In Indonesië raken veel mensen hiv-geïnfecteerd door bij het spuiten van drugs met meer mensen gebruik te maken van dezelfde naalden.

Yayasan Harapan Permata Hati Kita (YAKITA) wil ervoor zorgen dat zo min mogelijk jongeren geïnfecteerd raken. Dat doen ze door scholing, voorlichting en informatieuitwisseling tussen leeftijdgenoten (peer education). Er wordt gepraat over de gevaren van onveilig vrijen en drugsgebruik. Daarvoor zijn speciale 'drop-in' centra, die door de jongeren zelf worden geleid. Op middelbare scholen helpen posters van Yakita om aandacht te vestigen op hiv en aids en op de rechten van jongeren. Bij Yakita vinden ze het belangrijk dat leraren en personeel van (jeugd)gevangenissen ook zelf voorlichting over hiv en aids kunnen geven. Dus geven ze trainingen om hun kennis over te dragen aan anderen. Zo kun je veel mensen bereiken.

Resultaten 2008:

- Welzijnswerkers hebben op scholen, universiteiten, bij kerken en jongerenorganisaties in de stad en het district Kupang en in het district Timor Tengah Selatan 3.339 mensen bereikt met voorlichtingsactiviteiten.
- Welzijnswerkers zijn zeventien keer naar de 'Juvenile Delinquency and Adult Prison' geweest en hebben daar voorlichting gegeven aan negentig deelnemers.
- In het opvangcentrum 'Yakita NTT Drop in and Recovery Center' is een drugshulpprogramma geïmplementeerd.
- Campagne rond TB-Dag georganiseerd: 2.000 brochures gedistribueerd in Kupang-stad.
- Opening van een behandel- en afkickcentrum.
- eerste maandtraining afgerond voor mensen uit de 'New Substance Abuse Group', die zich daarna actief hebben ingezet in Jayapura.
- Jongeren van Muda Berdaya zijn met welzijnsactiviteiten langs twintig scholen geweest, waar ze 1.750 leerlingen hebben voorgelicht over hiv en aids.
- De jongeren van Muda Bardaya en de organisatie Yakita zelf zijn door de hoofdburgemeester (Vice Mayor) van Jayapura zijn gevraagd zitting te nemen in een Nationale Aids Commissie.
- Het gevangenisproject in Jayapura loopt goed en de bijeenkomsten worden goed bezocht. De meeste gevangenen komen iedere week terug. Als het zo goed blijft gaan, wordt medio 2009 aan de trouwste bezoekers gevraagd of zij een kerngroep willen vormen om een 'peer program' te beginnen. In de gevangenen van Bogor en Bali loopt al een dergelijk programma.
- Drie medewerkers van Yakita hebben een diploma 'WHO Case Management Worker' behaald.

2.3.2 Fikelela AIDS Project – Jeugdpreventieprogramma

Doelgroep: jongeren

Looptijd: 01-01-2008/31-12-2009

Totaal toegekend vanuit STOP AIDS NOW!: € 128.000

Hiv en aids in Zuid-Afrika zijn vaak het gevolg van gebrek aan kennis. Daarnaast is er erg veel seksueel geweld. Maar liefst 28% van de jonge vrouwen heeft aangegeven ongewild seks te hebben gehad! Voorlichting over hiv en aids en speciale *life skills*-trainingen moeten de jongeren weerbaarder maken.

STOP AIDS NOW! ondersteunt het jeugdpreventieprogramma 'Agents of Change' van het Fikelela AIDS Project in Kaapstad. Het gaat hierbij om een training van twintig weken, gericht op jongeren. Hierin wordt aandacht besteed aan life skills en gedragsverandering. Life skills-trainingen leren de kinderen hoe ze sterk in het leven kunnen komen te staan. Het zijn ook een soort opvoedcursussen.

Voornaamste doel van Agents of Change is het verminderen van hiv-/aidsinfecties onder jongeren van twaalf tot negentien jaar. Verder richt het programma zich op het steunen van driehonderd jongeren en meisjes om gezonde menselijke relaties op te bouwen, en het ontwikkelen van het kritische vermogen en de capaciteiten van deze groep om waarden en normen in de dagelijkse praktijk toe te passen. Dit houdt onder meer in het verbeteren van de communicatie met en tussen jongeren, en in het bijzonder meisjes, in het uitoefenen van 'positieve' invloed.

In 2008 zijn er twintig van deze trainingen geweest, waarbij 645 jongeren zijn bereikt. Een deelnemer vertelt: '*Agents of Change* has boosted my selfesteem and how I believe that I'm worth more than what I perceived myself to be before. I'm not waiting for people to hand out opportunities anymore, I go out there and go get what I want. And I'm proud to say I'm a GO GETTER!'

2.4 Hivos

2.4.1 Kimirina – Voorlichting vrouwen en jongeren

Doelgroep: jongeren

Looptijd: 1/12/2006 - 31/12/2009

Totale bijdrage STOP AIDS NOW!: € 40.000

Ruim dertig procent van de mensen met hiv in Ecuador is vrouw. En het aantal vrouwen met hiv neemt nog altijd toe. Op hiv en aids rust nog altijd een groot taboe en mensen met hiv worden gestigmatiseerd. Daarom houden veel vrouwen hun hiv-status verborgen voor de buitenwereld. Ze zoeken vaak ook geen hulp, waardoor ze er medisch en financieel al snel op achteruit gaan. Hier steunen wij het project 'AIDS education and empowerment' van de organisatie Kimirina. Zij houden zich bezig met voorlichting aan onder meer vrouwen en jongeren.

Resultaten 2008:

- Onderzoek naar de huidige situatie van vrouwen met hiv in Ecuador. Daarbij is in kaart gebracht waar zij behoefte aan hebben.
- Twee nieuwe hulpgroepen opgericht voor vrouwen met hiv.
- Dertig vrouwen, waarvan Kimirina op de een of andere manier wist dat ze hiv hebben, zijn benaderd. 27 van hen nemen nu samen met hun familie deel aan een zelfhulpgroep.
- Veel lobbyactiviteiten op het gebied van vrouwenrechten. Daarbij ging het vooral om verbetering van meer werkgelegenheid voor vrouwen met hiv.
- Elf vrijwilligers ondersteunen mensen met hiv, bijvoorbeeld als ze naar het ziekenhuis moeten.
- Twaalf vrijwilligers zijn doorlopend op zoek naar nieuwe vrijwilligers.
- Tien alleenstaande vrouwen met hiv (weduwen, gescheiden) zijn in contact gebracht met de zelfhulpgroepen van Kimirina.
- 42 vrouwen hebben een training gevolgd over seksuele voorlichting, hiv en aids, testen, stigma en discriminatie. Vijf van hen geven nu van dit soort trainingen aan andere vrouwen.
- Trainingen over preventie gegeven aan 400 personen.
- 179 medewerkers van ziekenhuizen hebben trainingen gevolgd over hiv en aids.
- 25 vrouwen werkzaam binnen de vrouwenbeweging hebben training gevolgd over hiv en aids.
- 30 hiv-positieve vrouwen hebben meegewerkt aan congres over empowerment van vrouwen met hiv.
- 60 personen met hiv hadden gratis toegang tot medische zorg.
- 3.500 folders over hiv en aids, vrouwen en vrouwenrechten gedistribueerd via klinieken.
- samenwerking met andere NGO's uitgebreid met als doel vergroten van het bereik.

Het jaar 2008 was een verkiezingsjaar. Een nieuwe regering betekent nieuwe kansen en mogelijkheden. Daarom zijn er het afgelopen jaar extra veel lobbyactiviteiten ontwikkeld en contacten gelegd.

2.4.2 SIAAP – Preventie en zorg voor kwetsbare groepen

Doelgroep: arme en kwetsbare groepen, hoofdzakelijk vrouwen

Looptijd: 1-04-2008/31-03-2012

Bijdrage STOP AIDS NOW! in 2008: € 38.336

In 1988 gingen dertig vrouwelijke sekswerkers uit de Indiase stad Chennai de gevangenis in. Reden: ze waren hiv-positief. Twee jaar later zaten er in de hele deelstaat Tamil Nadu meer dan achthonderd hiv-positieve sekswerkers vast. Deze gebeurtenis leidde niet lang erna tot de oprichting van SIAAP, een Indiase organisatie die zich richt op hiv-preventie en op betere zorg aan mensen met hiv.

Southern India Aids Action Programme (SIAAP) is opgericht door de Indiase journaliste Shyamala Nataraj die de rechtszaak tegen de hiv-positieve sekswerkers eind jaren tachtig met grote belangstelling volgde. Ondanks dat de rechtbank uiteindelijk hun vrijlating gelastte, besloot Nataraj iets te doen aan het feit dat hiv en aids niet tot nauwelijks werden behandeld en dat er niets gebeurde om hiv-besmettingen te voorkomen.

SIAAP heeft veel energie gestoken in het mobiliseren van sekswerkers, homo's en mensen met hiv in zogeheten sangams. Dat zijn een soort zelfhulpgroepen van zo'n vijftig leden. De sangams van sekswerkers hebben de laatste jaren kleine spaar- en kredietverenigingen opgezet.

In 2008 zijn 48 mensen opgeleid tot hulpverlener. Daarnaast heeft SIAAP een coalitie opgezet met de acht belangrijkste CBO's en NGO's. Samen beheren zij zeven centra waar mensen terecht kunnen voor vrijwillig testen en counseling. Van daaruit worden activiteiten ontplooid om stigma en discriminatie tegen te gaan.

Ook werd in 2008 bekend dat SIAAP aan de slag kan met een preventieproject voor jonge vrouwen, sekswerkers en MSM op het platteland van Tamil Nadu.

2.5 ICCO

2.5.1 Health Need Uganda

Doelgroep: eigen staf

Looptijd: 01-02-2007/31-12-2009

Totale bijdrage STOP AIDS NOW!: € 20.000

Health Need Uganda wil de broodnodige hulp geven om de één miljoen mensen in Oeganda die hiv-geïnfecteerd zijn wegwijs te maken in de gezondheidszorg. Zodat ze bijvoorbeeld hun weg vinden naar gezondheidscentra voor behandeling en zorg. Ook investeert HNU in programma's die zich richten op het vergroten van de kennis van de bevolking over hoe je een hiv-infectie kan oplopen en – nog belangrijker – hoe je het kunt voorkomen.

Daar valt nog het nodige te doen want tot nu toe is meer dan de helft van de bevolking zich hier niet van bewust. Uiteindelijk wil HNU bereiken dat er meer mensen behandeld kunnen worden en er minder mensen geïnfecteerd raken. Daarnaast wil HNU dat het systeem dat ze

ontwikkeld hebben (waarmee de resultaten die ze boeken gemeten worden) steeds effectiever kan worden ingezet. Dat zou er toe kunnen leiden dat andere hiv- en aidsbestrijdingprogramma's kunnen leren van de werkwijze van HNU.

Verder wilt HNU veel meer een integrale aanpak, waarbij patiënten, naast counselling en behandeling, ook een betere voedselzekerheid en sanitatie hebben. Hiervoor werkt HNU zoveel mogelijk samen met de lokale overheidsstructuren, zodat mensen aan deze structuren worden gekoppeld.

Veel van de activiteiten van HNU vinden plaats in het district Kaberemaido in het Alwa sub-county. Dit gebied kent 36 dorpen en 18.000 mensen. Voor al deze mensen is er maar één gezondheidscentrum en in dat centrum zijn slechts één arts en drie verpleegkundigen beschikbaar. Om de nood enigszins te ledigen zijn er in hier vijftien gemeenschapswerkers aan het werk, vrijwilligers die HNU inzet om mensen en patiënten voor te lichten over hiv en zo nodig door te verwijzen naar andere (behandel)diensten.

In het sub-county zijn er 200 mensen (waarvan de meesten vrouw) die onder behandeling van ARVs zijn. Mensen weten op zich redelijk goed hoe ze zich kunnen beschermen tegen hiv, maar de diensten zijn onvoldoende en de toegang tot behandeling is vaak slecht vanwege de grote afstanden en het gebrek aan middelen.

In dit sub-county is HNU de enige organisatie die actief is op het gebied van hiv en aids. In het gezondheidscentrum zelf is het niet mogelijk om mensen te testen op hiv. Daarvoor moeten VCT (Voluntary Counselling and Treatment)-veldbezoeken worden georganiseerd naar afgelegen gemeenschappen.

De grootste uitdaging, voor zowel HNU als voor de lokale overheid is om de gezondheidsdiensten dichterbij de mensen te brengen. Zowel letterlijk als figuurlijk

HNU's werk kent drie speerpunten:

1. bewerkstelligen van gedragsverandering
2. verbetering van toegang tot gezondheidszorg in het algemeen en behandeling voor mensen met hiv en aids
3. verhoging van de levensstandaard en mensenrechten in het algemeen

Resultaten 2008 speerpunt 1:

Zo'n 18.000 mensen zijn bereikt met voorlichting over het voorkomen van een hiv-infectie door bijvoorbeeld condoomgebruik. Daarnaast zijn 1.040 mensen met hiv voorgelicht over voorkomen van infecties bij anderen. Deze voorlichting gebeurt vaak aan de hand van toneelstukken. Zo worden 'spelenderwijs' moeilijke onderwerpen toch uitgelicht.

Resultaten 2008 speerpunt 2:

Ongeveer tweeduizend mensen met hiv hebben medische behandeling gekregen. Het aantal zwangere vrouwen dat is behandeld om overdracht op hun kind te voorkomen is verdubbeld ten opzichte van het jaar ervoor. Exacte cijfers ontbreken, maar binnen het behandelprogramma sterven nu beduidend minder mensen dan een paar jaar geleden. Dat komt onder meer doordat mensen zich beter aan het behandelprogramma houden en doordat mensen gezonder zijn dankzij de voedselprogramma's van HNU.

Resultaten 2008 speerpunt 3:

Er zijn nu acht voedselclubs, waarbij meer dan veertig huishoudens zijn betrokken. Op 22 tuinen wordt voedszaam en gezond voedsel verbouwd, zoals zoete aardappels en cassave.

Binnen de voedselclubs zijn 354 ouders met hiv en hun families voorgelicht over gezond eten in het algemeen en het verbouwen en bereiden ervan.

2.6 Oxfam Novib

2.6.1 Prazedor

Doelgroep: kwetsbare groepen (jongeren, sekswerkers, vrachtwagenchauffeurs en werknemers van grote bedrijven)

Looptijd: 01-04-2006/31-12-2008

Totale bijdrage STOP AIDS NOW!: € 315.000

Prazedor werd in 1997 opgericht door een groep jonge vrouwen, die het belangrijk vond hun leeftijdsgenoten beter te informeren over hiv en aids en hen aan te spreken op hun seksuele gedrag. Startend met activiteiten in disco's en op het strand, is de organisatie uitgegroeid tot een grote, professionele organisatie.

Hun programma was in eerste instantie voornamelijk gericht op jongeren en een aantal specifieke doelgroepen in de zuidelijke provincie Huila, in de stad Lubango en langs de doorgaande weg naar Namibië. In het laatste anderhalf jaar heeft er een geografische uitbreiding van hun programma plaatsgevonden naar 3 districten. In al deze districten heeft de organisatie informatiecentra opgericht, die vooral veel jongeren aantrekken. Mede hierdoor is Prazedor in staat om hen te mobiliseren en bij veel van hun activiteiten zijn dan ook grote groepen vrijwilligers betrokken.

Prazedor werkt met teams van getrainde mensen die voorlichtingsactiviteiten richten op specifieke kwetsbare groepen, zoals jongeren, sekswerkers, vrachtwagenchauffeurs en marktverkopers. Het gaat hier niet alleen om voorlichting, maar het is ook echt de bedoeling dat mensen hun gedrag gaan aanpassen, dus het geleerde in praktijk brengen. Via peer education is het makkelijker om gevoelige onderwerpen, zoals seksualiteit en seksueel geweld, bespreekbaar te maken.

Prazedor gaat met voorlichters kerken en scholen langs om voorlichting te geven aan jongeren, religieuze leiders en leraren. Op het platteland gaat het juist meer om traditionele dokters en vroedvrouwen. Via trainingen wordt hun kennis op het gebied van hiv en aids vergroot.

Via ludieke acties probeert Prazedor regelmatig grote groepen mensen tegelijk te bereiken. Zo werden tijdens 'ACTIE STOP' voetgangers en automobilisten tegengehouden en werd gevraagd wat ze wisten van hiv en aids.

Daarnaast maakt Prazedor speciale radioprogramma's voor lokale zenders. In een interactief programma worden specifieke onderwerpen belicht en stellingen bediscussieerd waarbij via de telefoon zelfs luisteraars uit naburige provincies zich in de discussie mengen.

Bij voorlichting en preventie hoort vaak ook distributie van voorbehoedsmiddelen. Prazedor doet dat niet alleen via de informatiecentra, maar ook door stimulering van lokale verkooppunten.

Ten slotte werkt Prazedor samen met non-gouvernementele organisaties, de private sector en provinciale overheden aan richtlijnen met betrekking tot hiv en aids op de werkvloer, de workplace policies.

Aantal mensen bereikt: direct bereik ca. 21.000 mensen (11.000 mannen en 10.000 vrouwen)

Resultaten en producten:

- vier informatiecentra opgezet
- verspreiding van condooms op grote schaal en toename van het gebruik van voorbehoedsmiddelen
- relatie tussen hiv en gender en het belang van gedragsverandering door Prazedor op de agenda gezet en bespreekbaar gemaakt bij verschillende groepen
- uit onderzoek is gebleken dat prostituees nu bewuster voor hun eigen gezondheid kiezen in plaats van onveilig te vrijen tegen een hogere betaling .
- binnen bedrijven en fabrieken, o.a. Coca Cola en Ngola-bier zijn door 'nucleo's' van werknemers opgezet en getraind, die workplace policy en verdere voorlichting binnen de organisatie vorm geven.
- Bij activiteiten met kerken is men erin geslaagd het gebruik van condooms bespreekbaar te maken.
- de twaalf door Prazedor in Lubango getrainde lokale groepen vrijwilligers, die werken met de specifieke doelgroepen, hebben laten zien in staat te zijn ook zelfstandig hun activiteiten voort te zetten. In de districten zijn nieuwe groepen gecreëerd en getraind.

2.6.2 'Loucas de pedra Lilas'

Doelgroep: gemeenschappen, overheden, scholen en gezondheidsinstellingen

Looptijd: 01-01-2008/31-12-2008

Totale bijdrage STOP AIDS NOW!: € 28.000

De theatergroep 'Loucas de Pedra Lilás' bestaat uit vrouwen tussen de 20 en 50 jaar, uit Pernambuco (in het Noordoosten, de armste regio in Brazilië). Hun werk is een mix van drama, satire, humor, dans en zang om het publiek (veelal op straat) attent te maken op, en bewust te maken van kritieke thema's zoals aids, abortus en geweld tegen vrouwen.

De voorstellingen zijn vaak op straat, op scholen, bij gezondheidscentra en bij bedrijven (op verzoek). Na zo'n optreden gaan de Loucas in gesprek met het publiek over de uitvoering en de betekenis daarvan voor het dagelijkse leven van de vrouwen (en implicaties voor de mannen).

De Loucas trainen ook jongeren en houden workshops (burgerschap, eigen waarde) voor vrouwen uit arme wijken/gemeenschappen in het binnenland.

Uitgevoerde activiteiten:

De Loucas hebben aan een aantal nieuwe clips en scripts gewerkt voor voorstellingen en radio- en tv-uitzendingen, bij voorbeeld over de strijd van de vrouwen voor legalisatie van abortus:

- Loucas pelo direito de decidir – acht audiovisuele clips van drie tot vier minuten tegen patenten op medicijnen, zoals hiv-remmers.

- Loucas pela quebra de patentes ou Bad TRIPS, Good TRIPS – twee audiovisuele clips van vijf minuten.
- 'Sou Negra, exijo respeito!' (*Ik ben zwart, ik eis respect!*) - een 'levende graffiti' voor de dag van het zwart bewustzijn, gericht op het racisme en geweld jegens vrouwen.
- 'Vem para Marcha das Margaridas – um mundo sem fome, pobreza e violência é possível...' – scripts voor vier radiospots t.b.v. de vrouwenrechtenmars gericht op o.a. sociale voorzieningen voor vrouwen in het (rurale) binnenland, voedselsoevereiniteit en de Braziliaanse Wet tegen geweld tegen vrouwen '*Lei Maria da Penha*'.
- Daarnaast zijn anders scripts aangepast zoals '*O arco íris*' (10 min), over gevoelens en seksualiteit als een kwestie van mensenrechten en democratie en de theaterfora '*Chega de dor!*' (1h 30min) over geweld tegen vrouwen op school en '*Para bom entendedor, chega de triturador!*' (1h30 min) over seksuele en reproductieve rechten.

De Loucas hebben ook deelgenomen aan diverse (inter)nationale fora en hebben publicaties gemaakt, onder andere over seksuele diversiteit op school. De Loucas werken samen met diverse NGO's (SOS Corpo, Curumim, Grupo de Saúde Condor en Católicas pelo direito de decidir); met publieke instellingen (Caixa Econômica Federal, Presidência da República; Clube de Prensa de Galícia (Espanha), vakbonden en sociale- en vrouwenbeweging.

Aantal mensen bereikt:

Er zijn 39 theatervoorstellingen gedaan voor een publiek van meer dan 6.800 mensen, waarvan 38 procent jongeren uit rurale en urbane gebieden; meer dan 20 politieke/artistische interventies voor meer dan 24.000 mensen. Wekelijks zijn de programma's van de Loucas te zien op de lokale 'Educatie televisie' - bereik ± 50.000 mensen.

Uitkomst:

De politieke/artistische interventies van de Loucas hebben bijgedragen aan groter publiek bewustzijn over geweld tegen vrouwen en feminisering van HIV-Aids. Ook hebben ze een actievere rol gespeeld in de bestrijding en preventie van huiselijk en seksueel geweld tegen vrouwen en interface met de feminisering van Aids. Daardoor hebben de Loucas bereikt dat de diverse instellingen en resp. functionarissen en netwerken de vrouwen (slachtoffer van geweld) op een meer humane wijze zijn behandeld, zowel in de stad als in het binnenland. En dat ze vrouwvriendelijk(er) beleid hebben ontwikkeld en geïmplementeerd. De Loucas hebben ook (meer) visibiliteit gegeven aan de acties van de vrouwenbeweging, op zowel lokaal, nationaal als international niveau en de vrouwenbeweging zelf versterkt door kennisoverdracht en solidariteit.

3.1 Algemeen

Het programma Beleid en Ontwikkeling (verder beleidsprogramma) wordt deels uitgevoerd met middelen uit de fondsenwerving van STOP AIDS NOW! Net als de vijf partners beschikt het beleidsprogramma over een zesde deel van het netto fondsenwervingsresultaat. Bovendien krijgt het programma een bijdrage vanuit het Thematische Medefinancieringsprogramma (TMF) van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Deze is in 2008 besteed aan de verderop beschreven ontwikkelprojecten, aan verkenningen naar prioriteiten in de aidsbestrijding en aan activiteiten van Dance4Life Nederland en Dance4Life Internationaal. Met bijdragen van de Nationale Postcode Loterij zijn onder meer activiteiten gefinancierd voor wezen en kwetsbare kinderen in Zuid-Afrika.

3.1.1 Doelstellingen

Het beleidsprogramma had voor 2008 de volgende doelstellingen:

- Betere kwaliteit van aidsbestrijding op het raakvlak met armoedebestrijding.
- Innovatie van de aidsbestrijding en de samenwerking daarbinnen via vier ontwikkelprojecten.
- Op de agenda houden van het onderwerp aids via lobby en pleitbezorging gericht op de Nederlandse overheid en de Europese Unie.

Om de doelstellingen te bereiken zijn in 2008 de drie al bestaande ontwikkelprojecten uitgevoerd en is een vierde ontwikkelproject gestart over preventie onder jongeren (zie verder de paragraaf over de ontwikkelprojecten). De website voor professionals www.stopaidsnow.org, die in 2007 werd gestart, is in 2008 verder uitgebouwd. De informatie op deze website is behalve in het Engels nu ook in de talen Frans, Spaans en Portugees beschikbaar. Er zijn twee verkenningen uitgevoerd naar prioriteiten in de aidsbestrijding. STOP AIDS NOW! was ten slotte actief op het gebied van lobby en pleitbezorging gericht op de nationale overheid en de Europese Unie.

3.1.2 Algemene beleidsactiviteiten en resultaten

STOP AIDS NOW! heeft zich, zoals voorgenomen, in 2008 ingespannen om zo veel mogelijk goede praktijkvoorbeelden te identificeren van raakvlakken van de aidsbestrijding met armoedebestrijding. In dat kader werden in 2008 interviews gehouden met medewerkers van vijf organisaties in ontwikkelingslanden over innovatieve elementen uit hun projecten. In 2009 zullen deze interviews samen met vijf nieuwe op de website voor professionals geplaatst worden. Bezoekers van de website kunnen stemmen op het beste voorstel. De winnaar wint de ontwikkeling van een promotiefolder van het eigen project. Daarnaast monitort het beleidsprogramma maandelijks de internationale ontwikkelingen en plaatst de gevonden informatie op de website voor professionals. Op deze website wordt naast uitgebreide

informatie over de thema's van de ontwikkelprojecten ook informatie aangeboden over een aantal gerelateerde thema's, namelijk mensen met een beperking, religie, microfinanciering en preventie. Over de verschillende thema's zijn achtergronddocumenten, resultaten, projectbeschrijvingen en goede praktijkvoorbeelden toegankelijk gemaakt. Ook zijn op de website documenten te vinden over lobby en beleid. In 2008 werd de website voor professionals ruim 25.000 maal bezocht.

In 2008 heeft het beleidsprogramma volgens planning twee verkennende onderzoeken uitgevoerd. Het eerste onderzoek richtte zich op jongeren, hiv en drugsgebruik in Afrika. Uit het onderzoek blijkt dat drugsgebruik onder jongeren in Afrika een groeiend probleem is, en dat dit een verhoogd risico op hiv-infectie met zich meebrengt. De resultaten zijn gedeeld met de STOP AIDS NOW!-partners, op de website voor professionals en met enkele andere organisaties. Programmamedewerkers van de STOP AIDS NOW!-partners zijn gevraagd om begin 2009 mee te denken over mogelijke volgende stappen naar aanleiding van de resultaten van de verkenning.

Het tweede onderzoek richtte zich op het GIPA-principe: Greater Involvement of People living with HIV/AIDS. Er is gekeken in hoeverre de STOP AIDS NOW!-partners dit principe toepassen in hun eigen programma's. Vanwege de noodzaak van extra diepteonderzoek, dat in Midden-Amerika, Kenia, Zambia en Indonesië wordt uitgevoerd, heeft het onderzoek enige vertraging opgelopen. De resultaten zullen begin 2009 bekend worden, waarna STOP AIDS NOW! gezamenlijk met de partners bekijken zal welk vervolg het onderzoek krijgt.

In 2008 heeft het STOP AIDS NOW!-beleidsteam actief deelgenomen aan de discussie of specifieke aidsprogramma's de gezondheidssystemen in ontwikkelingslanden juist versterken of dat deze programma's ten koste gaan van de algehele versterking van gezondheidssystemen. Zo werd tijdens het Nationaal Congres Soa*Hiv*Aids op Wereld Aids Dag (1 december) een debat georganiseerd over dit thema. Een belangrijke constatering is dat er meer feiten verzameld moeten worden over hoe aidsprogramma's gezondheidssystemen kunnen versterken. Daarom hebben STOP AIDS NOW! en de partners besloten om een onderzoek hierover te financieren, dat wordt uitgevoerd door het Koninklijk Instituut voor de Tropen. Het tweejarige onderzoek is eind 2008 gestart en zal plaatsvinden in zeven Afrikaanse landen.

Ter ondersteuning van kleine initiatieven op het gebied van de aidsbestrijding verstrekte STOP AIDS NOW! zeven *small grants* (tegen een planning van acht) voor een totaalbedrag van € 48.377. Een van de organisaties die een small grant heeft ontvangen is Thol'Ulwazi uit Zuid-Afrika. Met behulp van de bijdrage van het beleidsprogramma zijn kansarme jongeren via theater voorgelicht over hiv en aids.

3.1.3 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

De algemene beleidsactiviteiten van het beleidsprogramma dragen bij aan doelstellingen zoals het bevorderen van de aandacht voor de aidsbestrijding en het verbeteren van de samenwerking daarbinnen. Alhoewel een groot aantal van de voorgenomen activiteiten heeft plaatsgevonden, heeft STOP AIDS NOW! wel geconcludeerd dat er een beter overzicht nodig is van algemene ontwikkelingen op het snijvlak van aids en armoedebestrijding en het werk op dit gebied van de STOP AIDS NOW!-partners. Pas dan kun je tot echte vernieuwing komen en blijvend resultaat boeken in het bestrijden van de epidemie in ontwikkelingslanden. Eind 2008 is met de STOP AIDS NOW!-partners afgesproken dat onderzocht gaat worden hoe er nog

meer uit het samenwerkingsverband gehaald kan worden. Bij het oppakken van eventuele nieuwe thema's moet vooral ook worden gelet op de samenhang tussen de projecten en aansluiting bij de behoefte van de STOP AIDS NOW!-partners. Hiervoor is het van belang dat het beleidsprogramma een grondige inhoudelijk analyse maakt van de stand van zaken van de aidsbestrijding in ontwikkelingslanden. Daarnaast is het belangrijk dat het een beter totaaloverzicht krijgt van de programma's van de partners op het snijvlak van hiv en armoede. Begin 2009 zal hierover een onderzoek worden uitgevoerd.

Wel is gebleken dat de STOP AIDS NOW!-partners geïnteresseerd zijn aan de samenwerking. Dit bleek onder andere uit de bespreking over de afronding van het ontwikkelproject Hiv en Aids op de Werkvloer. De partners willen de in dit project ontwikkelde methoden en processen graag gaan implementeren in meerdere landen. Hiertoe zal in 2009 een plan ontwikkeld worden.

3.2 Lobby en pleitbezorging

3.2.1 Doelstelling

STOP AIDS NOW! is actief op het gebied van lobby en pleitbezorging en richt zich daarbij op de Nederlandse overheid en de Europese Unie. Het doel is voldoende aandacht te behouden voor aidsbestrijding in relatie tot armoedebestrijding. Mensenrechten en universele toegang tot informatie, preventie, zorg en behandeling staan daarbij centraal.

3.2.2 Activiteiten en resultaten

Het afgelopen jaar heeft STOP AIDS NOW! met haar pleitbezorging duidelijke resultaten geboekt op het gebied van gezondheidssystemen en kwetsbare kinderen, en aandacht gevraagd voor de sociaal-economische effecten van aids. Er is meer geld voor kwetsbare kinderen (maar nog geen steun voor duurzame uitkeringen) en er was aandacht voor de sociaal-economische effecten van aids in het Afrika-beleid.

De inspanningen van STOP AIDS NOW! hebben invloed gehad op het nieuwe versterkte en geïntegreerde beleid voor seksuele en reproductieve gezondheid en aids. Mede ten gevolge van de pleitbezorging heeft de Nederlandse overheid het budget voor het Global Fund to Fight AIDS Tuberculosis and Malaria verhoogd. En er is meer commitment over de noodzaak om én gezondheidssystemen én aidsbestrijding te ondersteunen.

In Afrika alleen zijn twaalf miljoen kinderen wees geworden door aids. Om een toekomst te hebben heeft deze kwetsbare groep steun nodig. STOP AIDS NOW! heeft meerdere malen aangedrongen op een grotere Nederlandse bijdrage aan initiatieven voor wezen en kwetsbare kinderen; onder andere bij de behandeling van de begroting van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Ook zijn er voorstellen gedaan voor lange-termijnoplossingen, waaronder het opzetten van een systeem van sociale verzekeringen (*social protection*).

Aids kent geen grenzen en daarom opereert het beleidsprogramma met zijn pleitbezorging op internationaal terrein. Daarbij wordt intensief samengewerkt met de Nederlandse regering, die een prominente rol speelt in de strijd tegen hiv en aids. STOP AIDS NOW! heeft gestimuleerd dat Nederland zijn partnerlanden en andere donorlanden uitdaagt hun verantwoordelijkheid te nemen om in 2010 universele toegang tot preventie, zorg en ondersteuning te bereiken voor

iedereen. Ook is het Nederlandse beleid overtuigend uitgedragen op de Wereld Aids Conferentie in Mexico in augustus 2008.

3.2.3 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

STOP AIDS NOW! heeft in 2008 veel invloed uitgeoefend op het nieuwe Nederlandse beleid voor seksuele en reproductieve gezondheid en aids. De implementatie van dit beleid zal de komende jaren nauw gevolgd worden. Het beleidsprogramma bepleit in 2009 een grotere rol van Nederland in Brussel, waar ons land een duidelijke meerwaarde heeft bij het aanpakken van lastige onderwerpen en het oproepen tot extra financiering voor gezondheidszorg en aids. Ook zal STOP AIDS NOW! een prominente rol blijven spelen in het politieke debat over het versterken van gezondheidszorg en het opzetten van sociale verzekeringssystemen. Daarbij staan de belangen van mensen met hiv in ontwikkelingslanden centraal.

3.3 Stop AIDS Alliance

De Stop AIDS Alliance (verder SAA) vertegenwoordigt STOP AIDS NOW! in Brussel. SAA is een partnerschap van STOP AIDS NOW! met de International HIV/AIDS Alliance. De primaire doelstelling van het partnerschap is het bevorderen van een sterk EU-beleid voor ontwikkelingssamenwerking ten aanzien van aids en effectieve implementatie van dit beleid. SAA streeft naar verhoging van de EU-budgetten voor aidsbestrijding en verbetering van gezondheid in ontwikkelingslanden. De alliantie onderhoudt een netwerk van EU-beleidsmakers en andere maatschappelijke partijen en heeft een unieke positie in Brussel omdat zij als enige niet-gouvernementele organisatie (ngo) een brede, geïntegreerde aanpak van de aids-pandemie voorstaat.

SAA's lobby gericht op de Europese Commissie en de Europese Raad met betrekking tot het in 2005 aangenomen 'Europese Actieprogramma voor de strijd tegen hiv/aids, malaria en tuberculose in de EU's externe samenwerking (2007-2011)' heeft tot goede resultaten geleid. Zoals voorgenomen heeft SAA een belangrijke rol gespeeld in de voorbereidingen van de evaluatie over de implementatie van dit programma. SAA schreef onder andere op verzoek van de Europese Commissie gezamenlijk met de Nederlandse minister voor Ontwikkelingssamenwerking een rapport over hiv en mensenrechten als input voor de uitgebreide consultatie met belangenorganisaties die in Brussel werd gehouden. Vervolgens presenteerde SAA de conclusies van deze consultatie op de Afrikaanse consultatie over het Europese Actieprogramma tijdens ICASA 2008 (de tweejaarlijkse Afrikaanse aidsconferentie). De evaluatie van het programma zal in 2009 uitkomen. SAA zal ervoor pleiten dat de onderwerpen die in de consultaties belangrijk werden gevonden worden meegenomen in het eindrapport.

Tijdens de informatiebijeenkomst die de Europese Commissie in 2008 belegde over de praktische uitwerking van het *mainstreaming*-beleid¹, hield SAA een presentatie over het integreren van het thema hiv en aids in beleid en praktijk. De Europese Commissie gaf aan dat een aantal onderwerpen uit de presentatie overgenomen zou worden in het streven om hiv integraal onderdeel te laten worden van het EU-beleid, en dit zal in 2009 verder gevolg krijgen.

---

¹ Hiv-mainstreaming, waarbij hiv en aids een geïntegreerd deel worden van beleid, planning en uitvoering (inclusief monitoring en evaluatie), is bewezen effectiever dan aidsbestrijding als geïsoleerde strategische lijn.

3.4 Ontwikkelprojecten

Sinds 2005 voert STOP AIDS NOW! ontwikkelprojecten uit. Doel van deze projecten is bestaande methoden van aidsbestrijding te verbeteren, de samenwerking te verbeteren tussen organisaties die zich bezighouden met aidsbestrijding en de schaal van de aidsbestrijding te vergroten.

De thema's voor de ontwikkelprojecten zijn in samenspraak met de partners gekozen op basis van prioriteiten in de aidsbestrijding. De huidige projecten betreffen Hiv en Aids op de Werkvloer; Toegang tot Behandeling; Wezen en Kwetsbare Kinderen; Gender, Hiv en Aids; Preventie; en Microfinanciering en Hiv. Voor het thema 'toegang tot behandeling' is geen apart ontwikkelproject opgezet; het is geïntegreerd in het project Hiv en Aids op de Werkvloer. Het ontwikkelproject Wezen en Kwetsbare Kinderen richt zich op de problematiek van het grote aantal kinderen dat getroffen wordt door de hiv-pandemie. Velen hebben hun ouders verloren, zijn zelf geïnfecteerd geraakt of zijn de dupe van het stigma van aids. Het project Gender, Hiv en Aids kijkt naar de extra kwetsbaarheid voor hiv van vrouwen, die veel oorzaken kent, zowel lichamelijke als psychosociale. Voor een deel wordt deze kwetsbaarheid bepaald door de maatschappelijke en economische ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. Het in 2008 gestarte ontwikkelproject Preventie richt zich op kwaliteitscriteria en kwaliteitsbewaking tijdens het uitbreiden van preventieprojecten voor jongeren.

De ontwikkelprojecten worden uitgevoerd met lokale partnerorganisaties in diverse Afrikaanse en Aziatische landen. De verschillende activiteiten worden gemonitord en geëvalueerd zodat er antwoord komt op de vraag of ze effectief zijn. Als er uiteindelijk een bewezen succesvolle methode ontwikkeld is, kunnen de STOP AIDS NOW!-partners deze breder inzetten via hun uitgebreide netwerk van partners in ontwikkelingslanden, waardoor echte schaalvergroting in de aidsbestrijding plaatsvindt.

3.4.1 Ontwikkelproject Hiv en Aids op de Werkvloer

3.4.1.1 Doelstelling

Met het ontwikkelproject Hiv en Aids op de Werkvloer dat medio 2005 gestart is, wil STOP AIDS NOW! een bijdrage leveren aan de toegang tot informatie, preventie, zorg en behandeling. Aandacht besteden aan hiv en aids op de werkvloer draagt bij aan de vermindering van stigmatisering en discriminatie van mensen met hiv en aan de integratie van hiv en aids binnen armoedevraagstukken. STOP AIDS NOW! geeft dit vorm door enerzijds lokale ngo's technisch en financieel te ondersteunen bij het formuleren en implementeren van een beleid rondom hiv en aids op de werkvloer². Anderzijds moedigt het samenwerkingsverband andere donororganisaties aan om een duidelijke positie in te nemen en dit beleid bij lokale partners actief te ondersteunen. Het ontwikkelproject bevindt zich in een afrondende fase.

---

² Dit beleid wordt door lokale ngo's verschillend aangepakt en benoemd. Er zijn voorbeelden van een specifiek hiv-beleid op de werkvloer, of een ruimer *wellness*- of gezondheidsbeleid. De keuzes die hieraan ten grondslag liggen worden door organisaties zelf gemaakt.

3.4.1.2 Activiteiten en resultaten

De STOP AIDS NOW!-partners hebben een gezamenlijke positie geformuleerd over hun rol als donororganisatie met betrekking tot de aanpak van hiv en aids op de werkvloer van de lokale partnerorganisaties. Het rapport *Good Donorship Guidelines* geeft richtlijnen voor het aandacht besteden aan hiv en aids op de werkvloer. Op basis van de richtlijnen zijn de afzonderlijke STOP AIDS NOW!-partners tot ambitieuze doelstellingen gekomen, die zijn vastgelegd in hun strategische plannen voor 2007-2010.

Begin 2008 stond in het teken van een succesvolle internationale tweedaagse bijeenkomst getiteld 'Donors and NGOs working hand in hand to address HIV and AIDS in the workplace'. De bijeenkomst bracht donororganisaties en lokale ngo's samen om van elkaar te leren en ervaringen, goede praktijkvoorbeelden en uitdagingen uit te wisselen. Tijdens de bijeenkomst werd het concept 'goed donerschap in tijden van aids' gepromoot onder de aanwezige donororganisaties.

In Oeganda participeerden 56 van de 76 lokale ngo's die deelnemen aan het ontwikkelproject in de activiteiten voor deskundigheidsbevordering en capaciteitsopbouw. Van die 56 organisaties implementeren er 13 inmiddels een organisatiebeleid over hiv en aids op de werkvloer dat gefinancierd is door een externe donor. Zestien ngo's zijn van start gegaan met de implementatie van een hiv- en aidsbeleid, maar hebben de financiering nog niet helemaal rond en 21 zijn bezig met het finaliseren van een beleid of staan op het punt om tot implementatie over te gaan. Zes deelnemende organisaties zijn onvoldoende in beweging. Een recente analyse heeft laten zien dat 25 organisaties toegang tot behandeling hebben geregeld binnen het beleid. Het aanbieden van vrijwillig testen en counselen op de werkvloer in samenwerking met overheidsinstanties of de private sector was zeer succesvol. In 2008 zijn er negen dagen georganiseerd waarop medewerkers en hun familieleden, vrienden en burens zich lieten informeren, counselen en testen. Meer dan 1.100 mensen hebben zich laten testen en kennen hun hiv-status.

In India zijn in 2008 nog steeds 35 van de 45 bij het ontwikkelproject betrokken lokale organisaties actief. Van de 35 ngo's implementeerden er elf een organisatiebeleid over hiv en aids op de werkvloer. Twaalf lokale ngo's hebben een conceptbeleid dat wacht op goedkeuring, veelal van het bestuur van de desbetreffende organisatie. Zes organisaties zijn beleid aan het formuleren en de overige zes zijn onvoldoende in beweging.

Toegepast wetenschappelijk onderzoek laat zien dat het kennisniveau van medewerkers verbetert, gedrag wordt aangepast, toegang tot informatie, zorg en behandeling verbetert en medewerkers met hiv een vermindering van stigma en discriminatie ervaren op de werkvloer. Medewerkers delen alle opgedane kennis met familie, vrienden en de gemeenschap. Het project in Oeganda heeft voor consolidatie en uitbreiding naar andere lokale ngo's financiering gekregen van het Civil Society Basket Fund voor een periode van twee jaar (tot halverwege 2010).

De ontwikkelingen en resultaten van het project zijn zichtbaar gemaakt door middel van publicaties en de STOP AIDS NOW!-website voor professionals. De projectcoördinatoren uit Oeganda, India en Ethiopië hebben deelgenomen en een bijdrage geleverd aan de activiteiten van STOP AIDS NOW! in de Global Village van de Internationale Aids Conferentie in Mexico.

In Ethiopië is eind 2007 met technische ondersteuning van STOP AIDS NOW! een traject gestart voor capaciteitsopbouw en deskundigheidsbevordering rond hiv- en aidsbeleid op de werkvloer. Het project wordt net als in Oeganda en India met behulp van een lokale

projectgroep en projectcoördinator geïmplementeerd. Oxfam Novib en Cordaid financieren dit traject voor een periode van drie jaar. In 2008 is het project gelanceerd tijdens een speciale bijeenkomst van belangrijke actoren uit het veld. Deskundigheidsbevordering en capaciteitsopbouw van lokale organisaties en hun leiders heeft plaatsgevonden door bezoeken van individuele partners en trainingen. De projectcoördinator heeft in samenwerking met een onderzoeker van de Universiteit van Amsterdam een onderzoeksgroep samengesteld, die een methode ontwikkeld heeft voor het *baseline*-onderzoek in Ethiopië.

3.4.1.3 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

Het ontwikkelproject Hiv en Aids op de Werkvloer loopt bijna ten einde. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat de gebruikte methoden leiden tot gedragsverandering op de werkvloer en tot toegang tot behandeling voor werknemers met hiv. Ook de STOP AIDS NOW!-partners zijn enthousiast over de ontwikkelde methoden en de resultaten. De partners willen de ontwikkelde methoden en processen graag gaan implementeren in meerdere landen, waardoor schaalvergroting in de aidsbestrijding bereikt kan worden. Hiertoe zal in 2009 een plan ontwikkeld worden.

3.4.2 Ontwikkelproject Wezen en Kwetsbare Kinderen

3.4.2.1 Doelstelling

Het ontwikkelproject Wezen en Kwetsbare Kinderen heeft als doel het ontwikkelen van innovatieve en duurzame strategieën die het welzijn van wezen als gevolg van aids en andere kwetsbare kinderen verbeteren. Binnen het project is een methode ontwikkeld voor het opzetten en evalueren van effectieve preventieprogramma's voor jongeren. Deze zal onder andere worden toegepast in het nieuwe ontwikkelproject Preventie. Daarnaast werkt het project aan de versterking van sociale systemen in de partnerlanden, waardoor families en gemeenschappen de opvang van de steeds groeiende groep kwetsbare kinderen beter aankunnen. Het ontwikkelproject is gestart in 2006 en inmiddels verlengd tot en met 2010. De deelnemende landen zijn Pakistan, Malawi en Zuid-Afrika. Het project Kiezen voor Kinderen in Zuid-Afrika maakt inhoudelijk deel uit van dit ontwikkelproject, maar wordt, gezien de omvang, hierna apart beschreven.

3.4.2.2 Activiteiten en resultaten

In 2006 is binnen dit ontwikkelproject de E-PAT³ ontwikkeld, een planningmethode voor effectieve programma's die de seksuele en reproductieve gezondheid en rechten (SRGR) van jongeren moeten helpen bevorderen. In 2008 zijn acht partnerorganisaties in Pakistan in de E-PAT getraind. De methode is door hen positief ontvangen en alle acht hebben een actieplan gemaakt voor het gebruik van de E-PAT in het effectiever maken van hun eigen SRGR-programma's voor jongeren. Naar aanleiding van de feedback uit de training, is de E-PAT vervolgens aangescherpt. Ook wordt gewerkt aan een handleiding bij het instrument met achtergrondinformatie, meer uitleg en Pakistaanse voorbeelden. Op basis van de E-PAT is inmiddels een korte checklist ontwikkeld voor programmamedewerkers van donororganisaties. Deze checklist stelt hen in staat om projectvoorstellen van hun partnerorganisaties te

---

³ 'Evidence-Based Planning & Support Tool for SRHR/HIV-prevention interventions for young people'. Dit instrument is gezamenlijk ontwikkeld door STOP AIDS NOW!, World Population Foundation en de Universiteit Maastricht.

beoordelen op effectiviteit en levert handvatten om partnerorganisaties te assisteren in het vergroten van de kwaliteit van hun programma's. Een groep programmamedewerkers van de STOP AIDS NOW!-partners is in 2008 getraind in het werken met deze checklist.

In Malawi is in 2008 hard gewerkt door de zeven lokale partners in twee leertrajecten. Het eerste leertraject richt zich op verbeterde lobby en pleitbezorging voor wezen en kwetsbare kinderen, het tweede op het effectiever maken van psychosociale hulp aan kinderen. Beide trajecten zijn begonnen met een studie naar wat er op deze thema's al gebeurt en waar de hiaten liggen. Uit de eerste studie bleek onder andere dat organisaties en lokale overheden in Malawi die direct met/voor kinderen werken, heel weinig kennis hebben van bestaand beleid en diensten voor kinderen. Op basis van de bevindingen uit de studie wordt een toolkit ontwikkeld, waarmee organisaties die direct met kinderen werken handvatten krijgen aangereikt voor pleitbezorging op districts- en dorpsniveau. In 2009 zal deze toolkit door middel van trainingen worden geïntroduceerd.

Uit de studie naar effectieve methoden van psychosociale hulp aan kinderen, bleek dat er een diversiteit aan hulp geboden wordt, dat er bovendien verschillende interpretaties zijn van psychosociale hulp, maar dat er weinig kennis wordt uitgewisseld. Binnen het leertraject ontwikkelen de deelnemers nu een toolkit met achtergrondinformatie en goede voorbeelden, die in 2009 door middel van trainingen zal worden geïntroduceerd bij organisaties die werken met kwetsbare kinderen. Naast de twee leertrajecten heeft STOP AIDS NOW! in 2008 een inventariserend onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke rollen van ngo's in het nationale *Social Cash Transfer*-programma (sociale bijstand voor kwetsbare groepen). Naar aanleiding van de resultaten van dat onderzoek worden de mogelijkheden onderzocht van een nieuw leertraject in Malawi.

3.4.2.3 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

Het ontwikkelproject Wezen en Kwetsbare Kinderen heeft in 2008 een aantal producten ontwikkeld die door de STOP AIDS NOW!-partners breder ingezet kunnen worden, en voldoet daarmee aan de doelstelling. De reacties in Pakistan op de E-PAT waren zeer positief. In 2009 zal STOP AIDS NOW! verder werken aan de verspreiding van de E-PAT, onder andere in Pakistan en via het ontwikkelproject Preventie. De zeven partners in Malawi zijn zeer enthousiast aan de slag gegaan in de twee leertrajecten. De studies die gedaan zijn en de lessen die inmiddels geleerd zijn over samenwerken en van elkaar leren zetten zij nu in ten behoeve van effectievere ondersteuning van kwetsbare kinderen en hun families en gemeenschappen. In 2009 en 2010 zal deze aanpak worden geconsolideerd door middel van het ontwikkelen van toolkits, het geven van trainingen en verbeterde lobby en pleitbezorging.

3.4.3 Project Kiezen voor Kinderen in Zuid-Afrika

3.4.3.1 Doelstelling

Het project Kiezen voor Kinderen in Zuid-Afrika heeft als doel de inspanningen te versterken van Zuid-Afrikaanse partnerorganisaties ten behoeve van wezen en kwetsbare kinderen. Dit gebeurt op drie manieren: door hen financiële steun te geven waarmee ze hun projecten voor deze groep kinderen kunnen uitbreiden en verbeteren, door onderlinge uitwisseling te faciliteren en door gezamenlijk te werken aan vernieuwende methodieken. Het project is gestart in 2006 en loopt eind 2009 af. De tien deelnemende organisaties zijn: Targeted AIDS

Interventions, South African Scouts Association, Save the Children, Catholic Institute for Education, Stellenbosch University, Dance4Life South Africa, Arepp-theatre for life, Twilight Children, God's Golden Acre en Children's Institute. Alle zijn partnerorganisaties van STOP AIDS NOW!-partners, Save the Children en World Population Foundation.

3.4.3.2 Activiteiten en resultaten

In het project Kiezen voor Kinderen in Zuid-Afrika werkt een aantal organisaties aan het verbeteren van de hiv-preventieprogramma's voor jongeren. Zo heeft Stellenbosch University een ict-onderwijspakket ontwikkeld over SRGR, in nauwe samenwerking met het Zuid-Afrikaanse ministerie van Onderwijs. Het pakket focust op *life skills* van jongeren en er zijn inmiddels bijna een miljoen exemplaren van verspreid. Het Catholic Institute of Education (CIE) heeft in 245 katholieke scholen in het land een hiv- en aidsprogramma opgezet. Leraren, leerlingen en ouders zijn getraind in life skills. Op een heel ander niveau, en met een andere doelgroep, heeft Twilight Children een hiv-preventieprogramma opgezet voor straatkinderen in Hillbrow, een achterstandswijk van Johannesburg. In 2008 zijn in dat kader 155 workshops georganiseerd door jongeren zelf die hun leeftijdsgenoten via creatieve methoden hebben voorgelicht over hiv en aids.

Een andere groep organisaties in het project werkt heel gericht aan het verbeteren van de zorg voor kwetsbare kinderen in de gemeenschap. Children's Institute heeft een aanpak ontwikkeld waarin in de gemeenschap mensen die op een of andere manier bij het lot van wezen en kwetsbare kinderen betrokken zijn (zoals leraren, sociaal werkers, lokale ambtenaren, traditionele leiders, (groot)ouders en de kinderen zelf) samenkomen in een zorgnetwerk: een *Network of Care*. Samen analyseren zij de situatie van de kinderen in hun gemeenschap en stemmen af wat ieders rol is om zo te komen tot effectievere en verbeterde zorg voor de kwetsbare kinderen in hun gemeenschap. Vaak wordt de school als centrum van het Network of Care gebruikt. Zo werkt Save the Children inmiddels op bijna honderd scholen met *youth facilitators* die de link vormen tussen de school en de bestaande *Child Care Forums* in de dorpen. Ook Targeted AIDS Interventions werkt met deze nieuwe aanpak: 96 kinderen en hun verzorgers werden in 2008 ondersteund op verschillende manieren, onder andere met hulp bij het aanvragen van sociale uitkeringen en toegang verkrijgen tot medicatie, zorg van sociaal werkers, life skills-lessen en begeleiding door jonge voetballers als soort 'grote boers' van de wezen. In de provincie Limpopo werkt CIE in vier scholen intensief met deze methode en maakt daarbij gebruik van bestaande *Pastoral Care Teams* in deze scholen. Nieuw is dat kinderen zelf nu participeren en dat er nu andere problemen boven tafel komen, en ook andere oplossingen, dan wanneer alleen de volwassenen bij elkaar zitten. De lessen uit het leertraject Jongerenparticipatie (zie verder) zijn in de CIE-methode geïntegreerd.

3.4.3.3 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

Het project Kiezen voor Kinderen in Zuid-Afrika kende in 2008 vier leertrajecten, rondom preventie, jongerenparticipatie, Networks of Care en het versterken van de rol van youth facilitators. De tien organisaties in Zuid-Afrika hebben in deze leertrajecten nieuwe strategieën en methoden ontwikkeld en uitgetest in hun eigen projecten. In 2009 zullen deze methoden worden vastgelegd in gebruikersvriendelijke handleidingen en gereedschappen, en worden gepromoot op diverse conferenties en in verschillende netwerken in Zuid-Afrika en daarbuiten. Hierdoor worden de resultaten van dit project ook toegankelijk voor andere organisaties die zo de zorg voor wezen en kwetsbare kinderen kunnen verbeteren.

3.4.3.4 Financiering

Het programma Kiezen voor Kinderen in Zuid-Afrika wordt geheel mogelijk gemaakt door de Nationale Postcode Loterij.

3.4.4 Ontwikkelproject Gender, Hiv en Aids

3.4.4.1 Doelstelling

Het ontwikkelproject Gender, Hiv en Aids is medio 2006 gestart om in samenwerking met lokale ngo's in Indonesië (Papoea en Java) en Kenia methoden en strategieën te ontwikkelen die de kwetsbaarheid van vrouwen en meisjes voor hiv-infectie verminderen. Het project brengt groepen bij elkaar die actief zijn op het gebied van mensenrechten, hiv- en aids en gender, om een integrale, multithematische benadering te bevorderen rond deze drie thema's. Ze voeren activiteiten uit op individueel en gemeenschapsniveau. Het samenwerken wordt gestructureerd in een coalitie waarin de deelnemende lokale organisaties gezamenlijk werken op de drie thema's. Het project loopt tot eind 2010. 2008 stond in het teken van het verder ontwikkelen van de multithematische benadering door de lokale partnerorganisaties, het vergroten van de kennis- en implementatiecapaciteit van deze organisaties en het versterken van de landelijke en sectoroverstijgende samenwerking tussen lokale organisaties.

3.4.4.2 Activiteiten en resultaten

Alle deelnemende organisaties in Kenia (25) en Indonesië (11 in Papoea, 15 in Java), hebben in 2008 gewerkt aan het integreren van de multithematische aanpak van het genderproject in hun eigen activiteiten. Voorbeelden van deze activiteiten zijn: bewustwording door middel van theater en rollenspellen, debatten en groepsdiscussies, hiv-counselen, trainingen aan vrouwen en meisjes en ook aan mannen en jongens. De activiteiten hebben tot positieve resultaten geleid, waaronder een in positieve zin veranderde houding van de lokale gemeenschap ten opzichte van hiv-positieve vrouwen en bewustwording onder mannen over de kwetsbaarheid van vrouwen voor hiv. Ondanks het feit dat de activiteiten in Kenia vertraging hebben opgelopen vanwege het uitgebroken geweld na de presidentsverkiezingen, zijn ze toch bijna allemaal in 2008 afgerond.

Verder zijn in Kenia en Indonesië workshops op de drie kernthema's van het ontwikkelproject georganiseerd voor de coalitiepartners. Deze workshops waren ook bedoeld om ervaringen en geleerde lessen uit het ontwikkelproject te delen in de groep. Dit laatste was onderdeel van een tussentijdse studie waarin gekeken is hoe effectief het genderproject geweest is en hoe het project in de toekomst verbeterd kan worden. De studie laat zien dat er lokaal zeker resultaten worden geboekt in het project, bijvoorbeeld door het actief betrekken van lokale leiders zoals leraren, ambtenaren en traditionele leiders. Ook is kennis over gender, hiv en aids en mensenrechten onder de doelgroepen van de partnerorganisaties toegenomen.

Ook is er onderzoek gedaan naar het kennisniveau, de houding en het gedrag met betrekking tot gender, mensenrechten en aids en de samenhang van deze drie thema's. In 2009 zal in een vervolgstudie het effect van de projectactiviteiten gemeten worden. In zowel Kenia als Indonesië zijn workshops georganiseerd over mensenrechten, en lobby en pleitbezorging. Hierna hebben de coalities in beide landen lobbyplannen gericht op de lokale en nationale overheid ontwikkeld. Ten slotte zijn de ontwikkelingen en resultaten van het ontwikkelproject zichtbaar gemaakt, onder andere via de STOP AIDS NOW!-website voor professionals en

twee nieuwsbrieven. Lokale partners uit Kenia en Indonesië hebben vanuit het project deelgenomen aan de Internationale Aids Conferentie in Mexico en aan het Nationaal Congres Soa*Hiv*Aids in Amsterdam.

3.4.4.3 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

Op basis van de behaalde resultaten in 2008, kan geconcludeerd worden dat het ontwikkelproject Gender, Hiv en Aids in beide landen heeft bijgedragen aan de vermindering van de kwetsbaarheid van vrouwen en meisjes voor hiv-infectie. Nu is het echter van belang meer inzicht te krijgen in welke soorten strategieën en methoden op lokaal niveau het meest succesvol zijn en waarom. Zo kunnen deze vertaald worden naar beleid en programma's van STOP AIDS NOW!-partners en dus breder ingezet worden. Pas dan zal het project de beoogde impact kunnen bereiken. Vandaar dat het ontwikkelproject hier in 2009 extra aandacht aan besteedt. Verder lijkt er een grote kracht te liggen in het samenwerken van verschillende typen organisaties in een coalitie, maar wordt dit potentieel nog onvoldoende benut. Ook hier zal in 2009 meer aandacht voor moeten komen.

3.4.5 Ontwikkelproject Preventie

3.4.5.1 Doelstelling

Wereldwijd is het belang van *life skills*-programma's binnen de hiv-preventie voor jongeren erkend. Deze zijn echter nog niet overal zo breed geïmplementeerd als zou kunnen; daarnaast zouden veel programma's effectiever kunnen zijn. Het doel van het ontwikkelproject Preventie is dan ook het verbeteren van de kwaliteit van en vergroten van toegang tot effectieve *life skills*-programma's voor jongeren.

3.4.5.2 Activiteiten en resultaten

Het ontwikkelproject Preventie bevindt zich in de eerste fase. In 2008 is een start gemaakt met de voorbereiding. Zo is er overeenstemming gekomen over de landenkeuze (Zambia en Zimbabwe) en de doelstelling van het traject, waarbij kwaliteitsverbetering en schaalvergroting van bestaande *life skills*-programma's centraal staan. Tot slot zijn een stuurgroep en een adviesgroep in Nederland samengesteld. Beide groepen zijn in 2008 bij elkaar gekomen. Uiteindelijk zijn negen organisaties in Zambia geïnformeerd en geselecteerd voor een eerste bijeenkomst (januari 2009). STOP AIDS NOW!-partners en geselecteerde organisaties in Zambia zijn enthousiast over de uitgezette hoofdlijnen van het traject. Vanwege de huidige crisis in Zimbabwe is er nog geen start gemaakt met het project in dat land, maar zijn er wel verkennende gesprekken geweest met de STOP AIDS NOW!-partners.

3.4.5.3 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

In 2008 is er veel aandacht besteed aan de landenkeuze; Zambia was hierbij de eerste keuze. De keuze voor een tweede land was iets moeilijker. Besloten is dat in elk geval ICCO vertegenwoordigd moest zijn in het projectland, aangezien deze STOP AIDS NOW!-partner geen lokale partners in Zambia heeft. Ondanks de kritieke situatie in Zimbabwe is eind 2008

besloten de situatie af te wachten en de lokale partners begin 2009 uit te nodigen voor een eerste bijeenkomst (mogelijk in buurland Zambia). De reden hiervoor is dat ICCO en Hivos beide zeer actieve, enthousiaste en sterke partners hebben in Zimbabwe. De partners hebben laten weten dat zij verwachten dat het project begin 2009 van start zal kunnen gaan.

De hoofdlijnen van het voorgestelde project haken aan bij internationale strategieën en sluiten aan op bestaande hiaten en behoeften van organisaties op het gebied van preventie en life skills voor jongeren. In het eerste kwartaal van 2009 zullen de betrokken organisaties actieplannen schrijven.

3.4.5.4 Ontwikkelproject Microfinanciering en Hiv

3.4.5.5 Doelstelling

Om de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken kan het lenen van een klein geldbedrag soms al voldoende zijn. Microfinanciering is de verzamelnaam voor kleinschalige leningen, verzekeringen en spaarregelingen. Hiermee kan bijvoorbeeld een klein startkapitaal gefinancierd worden om een eigen bedrijfje te beginnen. Helaas worden mensen met hiv vaak uitgesloten van dergelijke leningen. STOP AIDS NOW! wil hier verandering in brengen door microfinancieringsorganisaties en aidsorganisaties bij elkaar te brengen. Gezamenlijk willen ze de leningen beter toegankelijk maken voor mensen met hiv en hun naasten. Daarnaast worden de microfinancieringsorganisaties gemotiveerd om aandacht te besteden aan hiv en aids binnen hun eigen organisatie. In de toekomst is het de bedoeling dat alle begunstigden via de microfinancieringsorganisaties toegang krijgen tot hiv- en aidsvoorlichting.

3.4.5.6 Activiteiten en resultaten

In Latijns-Amerika is een samenwerking met REDCAMIF (Central American Network of Micro Finance Institutions) van start gegaan, een netwerk waar een groot aantal lokale partners van de STOP AIDS NOW!-partners lid van is. Er zijn concrete afspraken gemaakt over het aanpakken van hiv en aids op de werkvloer en het verspreiden van informatie over hiv en aids onder begunstigden. Het netwerk heeft eveneens toegezegd samen te gaan werken met aidsorganisaties in de regio, in het bijzonder met belangenorganisaties van mensen met hiv. In Tanzania is een vergelijkbare samenwerking tot stand gebracht. In 2009 zal dit samenwerkingsverband een actieplan presenteren. In Oeganda en Kenia zijn de eerste stappen richting een samenwerking tussen microfinancieringsorganisaties en aidsorganisaties gezet. Hier wordt in 2009 een vervolg aan gegeven.

3.5 International Civil Society Support (ICSS)

3.5.1 Free Space Process

International Civil Society Support (ICSS) is in 2006 opgericht met steun van het Aids Fonds en STOP AIDS NOW! met als doel de maatschappelijke organisaties beter te ondersteunen. Met de acht mondiale netwerken⁴ in de aidsbestrijding is ICSS overeengekomen kennis en

---

⁴ De acht mondiale netwerken op het gebied van hiv en aids zijn: het Global Network of People Living with HIV/AIDS (GNP+), de International Community of Women Living with HIV/AIDS (ICW), de International Council of AIDS Service Organisations (ICASO), de International Treatment Preparedness Coalition (ITPC), de International HIV/AIDS Alliance

kunde te bundelen in een *Free Space Process*-partnerschap. De acht netwerken tezamen bundelen honderden maatschappelijke organisaties op internationaal, regionaal en nationaal niveau. Het uiteindelijke doel van dit partnerschap is een bijdrage leveren aan de schaalvergroting en kwaliteitsverbetering van de activiteiten van maatschappelijke organisaties.

Naast overheden spelen deze organisaties een cruciale rol in de strijd tegen aids en vormen zowel in het Westen als in ontwikkelingslanden de motor van de aidsbestrijding. Zij voeren preventieprogramma's uit, zijn actief in de zorg voor mensen met hiv, voeren campagne tegen stigma en discriminatie en lobbyen nationaal en internationaal bij overheden voor betere voorzieningen. De maatschappelijke organisaties blijken vaak het beste in staat de kwetsbare groepen in de samenleving te bereiken die getroffen worden door aids.

De partners hebben drie prioriteiten gekozen waarop de gezamenlijke fondsenwerving zich zal richten:

1. De HIV/AIDS Strategy Caucus. Deze maakt het mogelijk dat leiders uit de netwerken elkaar kunnen ontmoeten om van elkaar te leren, ideeën uit te wisselen over beleid en praktijk en een gezamenlijke strategie te ontwikkelen.
2. De Civil Society Representatives Group. Aan de vertegenwoordigers van de maatschappelijke organisaties in de internationale instellingen⁵ wordt de mogelijkheid geboden elkaar te ontmoeten om de agenda's van deze instellingen te bespreken en samen een visie en strategie te ontwikkelen.
3. Versterken van het maatschappelijke middenveld op nationaal niveau. De belangrijkste prioriteit van de acht partners is het versterken, samen met hun nationale en regionale partners, van de communicatie, lobby en beleids capaciteit.

3.5.2 ICSS en het Global Fund

Het Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria is voor maatschappelijke organisaties een van de meest veelbelovende initiatieven. Dit Fonds financiert in toenemende mate de programma's van maatschappelijke organisaties en betreft hen zowel bij besluitvorming op nationaal als op internationaal niveau. Voor ICSS is betrokkenheid bij dit Fonds dan ook logisch en leerzaam. ICSS-directeur Peter van Rooijen was bestuurslid voor de 'Developed Country NGOs' en is als vervolg daarop nog steeds lid (en vicevoorzitter) van de Finance & Audit Committee van het Global Fund. Jacqueline Wittebrood is sinds 2007 actief als Communications Focal Point voor de Developed Country NGO Delegation. In deze rol organiseert zij de communicatie tussen de delegatie en het bestuur en de delegatie en haar achterban: maatschappelijke organisaties in het Westen.

(IHAA), de World AIDS Campaign (WAC), de Ecumenical Advocacy Alliance (EAA) en Health & Development Networks (HDN).

⁵ In dit geval het Global Fund to Fight AIDS, Tuberculosis and Malaria, UNITAID, de Program Coordinating Board van UNAIDS, de GAVI Alliance en het International Health Partnership.

4 Communicatie en Campagnes

Aids is wereldwijd nog altijd een van de grootste uitdagingen. STOP AIDS NOW! probeert zo veel mogelijk mensen te betrekken bij de strijd tegen aids. De organisatie krijgt hiervoor geld van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Maar ook veel mediabedrijven werken gratis of tegen korting mee. Op deze manier kunnen donateursgeldten vooral besteed worden aan aidsprojecten in ontwikkelingslanden.

In 2008 heeft STOP AIDS NOW! de aidsproblematiek op diverse manieren onder de aandacht gebracht. Voorbeelden zijn de wezencampagne rondom Wereld Aids Dag, de ArtBag-actie en het evenementenconcept STOP AIDS NOW! Travels. 2008 was ook een actiejaar voor jongerenpartner Dance4Life. Wereldwijd zetten tienduizenden jongeren zich in voor de strijd tegen aids. Hoogtepunt was het afsluitend *dance event*, met satellietverbindingen met negentien landen, dat 'semilive' door de NOS is uitgezonden.

4.1 Doelstellingen en strategie

Doelstellingen van de communicatie zijn het creëren van bewustwording en betrokkenheid bij de aidsbestrijding, imagoversterking en ondersteuning van de fondsenwerving. STOP AIDS NOW! richt zich op een breed publiek. Met een eenvoudige boodschap wordt vooral massamediaal gecommuniceerd en er wordt veel samengewerkt met de media. In 2008 lag de focus op kinderen en jongeren. Met de jongerencampagne Dance4Life spreekt STOP AIDS NOW! jongeren op een onconventionele en aantrekkelijke manier aan. Beleving en mobilisatie staan hierbij centraal. In 2008 hebben 38.500 Nederlandse scholieren deelgenomen aan Dance4Life. De STOP AIDS NOW!-activiteiten zijn geconcentreerd rondom Wereld Aids Dag, omdat dit een moment is waarop er vanuit de media veel aandacht is voor aids. Om de problematiek dichterbij huis te brengen, zijn kinderen in 2008 centraal gezet in de campagne. Deze communicatieaanpak was succesvol. Aids werd na de campagne als een belangrijker probleem gezien en 95 procent van het Nederlands publiek is bekend met STOP AIDS NOW!

4.2 Activiteiten en resultaten

4.2.1 campagne

Tien miljoen Afrikaanse kinderen die hun ouders aan aids hebben verloren, krijgen geen enkele vorm van steun. Als ze worden opgevangen door familie of burens krijgen ze door geldgebrek vaak onvoldoende eten, kunnen ze niet naar school en hebben ze nauwelijks toegang tot gezondheidszorg. Daarom begon STOP AIDS NOW! eind november een grote landelijke campagne voor wezen als gevolg van aids, onder het motto: 'Je kunt aidswezen hun ouders niet teruggeven, maar hun toekomst wel'. De campagne was zichtbaar op televisie, radio en in bushokjes op straat. Centraal stonden de foto's en verhalen van vier kinderen. Tegelijk met de campagne bracht STOP AIDS NOW! een rapport uit over de wezenproblematiek. Dit leverde veel media-aandacht op, onder andere in het *RTL Nieuws*, *NOS Journaal*, *De Telegraaf* en *SP!TS*. De campagne werd door veel mensen gezien (91 procent van de volwassen Nederlanders) en maakte indruk. Dit kwam met name door een duidelijke boodschap, impactvolle beelden en het toevoegen van een radiocampagne (bron: TNS-NIPO).

4.2.2 ArtBag

STOP AIDS NOW! ging in 2008 voor het eerst de catwalk op voor Wereld Aids Dag. Ruim veertig bekende Nederlanders showden op zaterdag 29 november in de Amsterdamse Bijenkorf de nieuwste ArtBags, samen met de topontwerpen van Jan Taminiau en andere modeontwerpers. Na de show brachten de BN'ers de nieuwste edities van de bekende tassen aan de man. De STOP AIDS NOW!-tassen waren ontworpen door modeontwerper Jan Taminiau en kunstenaar Ton Schulten. Radio-dj en kunstenaar Ruud de Wild ontwierp een speciale Dance4Life ArtBag. De ArtBag-actie is een goed voorbeeld van hoe mensen met een klein bedrag toch een concrete bijdrage kunnen leveren. Ook is STOP AIDS NOW! zo goed zichtbaar in de drukste winkelmaand van het jaar, zowel in winkels als in de media. De productie van de tassen werd weer mogelijk gemaakt door de Nationale Postcode Loterij.

De actie leverde veel publiciteit op. De tv-programma's *Mooi Weer de Leeuw*, *RTL Boulevard* en *Shownieuws*, en *Libelle* en veel andere bladen besteedden aandacht. *De Telegraaf* plaatste een grote foto van de ArtBag Catwalk. De tassen werden ook succesvol via het internet aangeboden. In totaal zijn 72.000 tassen verkocht.

STOP AIDS NOW! bedankt Bijenkorf bv, V&D, Bruna, Fairtrade, Nationale Postcode Loterij, Rob Peetoom Hair + Make-up, MTA Models, MAC cosmetics, Ton Schulten, Ruud de Wild en Jan Taminiau en de vele andere partners die de ArtBag-actie mogelijk gemaakt hebben.

4.2.3 Evenementen

STOP AIDS NOW! heeft in 2008 diverse evenementen bezocht met de STOP AIDS NOW! Travels-kar. Travels is een virtuele reisorganisatie die mensen meeneemt naar populaire vakantiebestemmingen waar de aidsepidemie hard heeft toegeslagen, zoals Zuid-Afrika, Kenia en India. Op evenementen kunnen bezoekers een voorproefje nemen op hun vakantie door een internetfilmpje op te nemen met zichzelf in de hoofdrol. Aan het eind van de film wordt aandacht gevraagd voor de aidsepidemie in het desbetreffende land. De filmpjes zijn te bekijken op een speciale actiewebsite. Met dit concept was STOP AIDS NOW! opvallend aanwezig op twintig evenementen. Wel is gebleken dat de filmpjes nogal bewerkelijk waren en weinig werden doorgestuurd, daarom gaat de afdeling Communicatie voor 2009 op zoek naar een eenvoudiger alternatief.

4.2.4 Publiciteit

Het rapport dat ten grondslag lag aan de wezencampagne rond Wereld Aids Dag werd door vele media belicht. Het feit dat tien miljoen weeskinderen in Zuidelijk Afrika geen enkele vorm van steun krijgen, werd op tv besproken in de programma's *RTL nieuws*, *Journaal op 3* (NOS) en *Tijd voor Max*. De ArtBag-actie in de Bijenkorf trok in 2008 meer fotografen en cameraploegen aan dan andere jaren. Het was namelijk voor het eerst dat bekende Nederlanders, ontwerpers en modellen de nieuwe ArtBags vanaf een catwalk presenteerden aan het winkelend publiek. *RTL Boulevard* en *Shownieuws* (SBS) legden het vast. Wereld Aids Dag stond in het algemeen zeer goed op de kaart bij radio, televisie en kranten. Bijna alle nieuwsmedia belichtten een of meerdere onderwerpen over hiv en aids. De in 2008 aangetreden directeur Louise van Deth en STOP AIDS NOW! zijn inmiddels voor de buitenwereld onlosmakelijk met elkaar verbonden. Van Deth trad op als woordvoerder bij de campagne en kwam in beeld op Nederland 3 bij het overhandigen van de cheque door Dance4Life. Zij laat de pers graag meekijken bij haar werk. Tijdens haar eerste reis voor STOP AIDS NOW! in Oeganda reisden een redacteur en fotograaf van het tijdschrift *Opzij*

mee. In het decembernummer verscheen een mooi verslag van haar verrichtingen en ervaringen.

Tijdens de Internationale Aids Conferentie in Mexico hield Louise van Deth een weblog bij. *Business News Radio* nam naar aanleiding van de weblog een interview met haar af. De totale media-aandacht voor Dance4Life en het slotevenement in de Jaarbeurs was ongekend groot. In regionale kranten was erg veel aandacht voor de acties die scholieren hielden voor Dance4Life. Het is voor de persvoorlichters een uitdaging om nog meer inhoudelijke onderwerpen onder de aandacht te brengen van de media, echter, de beleidsonderwerpen graven al gauw te diep voor algemene publieksmedia.

4.2.5 Communicatie met (potentiële) donateurs

STOP AIDS NOW! communiceert met donateurs over de organisatie en hoe de opgehaalde gelden worden besteed. Ook in 2008 was transparantie een belangrijk thema in deze communicatie. Steeds vaker bericht de organisatie over geleerde lessen. Daarnaast probeert STOP AIDS NOW! de projecten dichterbij de mensen te brengen met persoonlijke verhalen van mensen die getroffen zijn door hiv en aids. In 2008 werden mensen geïnformeerd via nieuwsbrieven, een jaaroverzicht en de website. Het afgelopen jaar bezochten gemiddeld 350 mensen per dag www.stopaidsnow.nl, de publiekswebsite van STOP AIDS NOW! Vooral de pagina's met projectinformatie en informatie over hiv en aids in de wereld werden hierbij bekeken.

In november is ter ondersteuning van de campagne het rapport *Geef aidswezen een toekomst* uitgebracht. Daarin staan de laatste cijfers en resultaten van de wezenprojecten van STOP AIDS NOW! in Zuid-Afrika. Door deze gedetailleerde rapportage kon een actuele en betrouwbare tussenstand gegeven worden, aangevuld met persoonlijke verhalen van betrokkenen.

4.2.6 Communicatie met professionals

Naast het voorlichten van de Nederlandse samenleving wil STOP AIDS NOW! haar kennis delen met beroepsmatig geïnteresseerden. De communicatieafdeling ondersteunt het programma *Beleid en Ontwikkeling* bij het breder verspreiden van de aanwezige kennis. Het gaat hierbij niet alleen om het aanbieden van waardevolle informatie. Het bij elkaar brengen van personen, organisaties en netwerken en het stimuleren van nieuwe vormen van samenwerking is eveneens van groot belang.

4.2.6.1 Website voor professionals

Sinds 2007 heeft STOP AIDS NOW! een speciale website voor professionals. Op de website is informatie te vinden over de organisatie en haar werk. Daarnaast zijn verschillende belangrijke thema's binnen de aidsbestrijding uitgelicht. In 2008 is er een aantal thema's toegevoegd. Ook is de site vertaald in het Frans, Spaans en Portugees. Belangrijk, omdat er tot nu toe weinig materialen over hiv en aids beschikbaar zijn in andere talen dan het Engels. Door meer interactie aan te bieden worden bezoekers gestimuleerd om hun kennis en ervaring te delen. De website werd in 2008 door zo'n 25.000 mensen bezocht.

4.2.6.2 Promotiemateriaal

STOP AIDS NOW! ontwikkelt verschillende materialen zoals handleidingen, tools en rapporten. Hiermee informeert het samenwerkingsverband de partnerorganisaties over nieuwe inzichten en ontwikkelingen op het gebied van de aidsbestrijding. De afdeling Communicatie

verzorgt de redactie, productie en promotie van deze materialen. In 2008 zijn verschillende onderzoeksrapporten gepubliceerd en onder andere de volgende publicaties: *Hand in Hand – Donors and NGOs working together to address HIV and AIDS in the workplace* en *Drug use and HIV risk among young people in sub-Saharan Africa*.

4.2.6.3 Evenementen

STOP AIDS NOW! heeft in 2008 verschillende bijeenkomsten georganiseerd en is daarnaast actief betrokken geweest bij een aantal grote conferenties. Zo is een tweedaagse bijeenkomst georganiseerd over de gevolgen van hiv en aids op de werkvloer. Hierbij waren zowel lokale als Nederlandse partners en verschillende sleutelfiguren uit het veld aanwezig. Daarnaast heeft STOP AIDS NOW! een speciaal programma ontwikkeld voor de Internationale Aids Conferentie. Samen met 35 partners werden vier dagen lang allerlei workshops georganiseerd. De aanwezigheid van STOP AIDS NOW! tijdens dergelijke bijeenkomsten stimuleert niet alleen kennisuitwisseling, maar heeft eveneens een positief effect op de zichtbaarheid en naamsbekendheid van de organisatie.

4.2.7 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

Met campagnes en communicatie heeft STOP AIDS NOW! ook in 2008 weer veel aandacht gegenereerd voor de strijd tegen aids en voor de eigen organisatie. De bekendheid van STOP AIDS NOW! is gestegen naar het hoogste niveau ooit. Na de activiteiten rondom Wereld Aids Dag werd aids als een belangrijker probleem gezien en was de interesse in de aidsbestrijding toegenomen. De campagne is duidelijk verbeterd ten opzichte van het vorige jaar. Een duidelijkere boodschap en toevoeging van een radiocampagne heeft geleid tot een hoger bereik en een betere waardering van de campagne. De (pers)strategie om een campagnerapport aan te bieden resulteerde in veel gratis publiciteit. De aidsproblematiek stond daarmee rond Wereld Aids Dag aantoonbaar hoog op de maatschappelijke agenda.

Wel geeft een deel van het Nederlandse publiek aan dat ze genoeg gehoord heeft over het onderwerp aids. Aan de afdeling Communicatie de uitdaging om het onderwerp op een verrassende, positieve manier onder de aandacht te blijven brengen. In 2009 wordt daarom een nieuw multimediaal campagneconcept ontwikkeld waarbij niet aids centraal staat, maar alle Nederlanders die zich actief inzetten voor STOP AIDS NOW!

4.3 Project: Dance4Life, de jongerenpartner van STOP AIDS NOW!

Dance4Life is een internationale actiecampagne, waarbij jongeren het heft in handen nemen in de strijd tegen hiv en aids. Hoogtepunt van de campagne was het spectaculaire tweejaarlijkse *dance event* op 29 november waarbij tienduizenden jongeren in negentien landen tegelijkertijd dansten om de stiltes en taboes rondom aids te doorbreken.

4.3.1 Doelstelling en strategie

De doelstelling van Dance4Life is het actief betrekken van jongeren in Nederland bij de wereldwijde aidsproblematiek. Centraal hierbij staan de woorden van wijsgeer Confucius: 'Tell me and I will forget, show me and I may remember, involve me and I will understand.' Dance4Life informeert, inspireert en mobiliseert jonge mensen op een onconventionele en aantrekkelijke manier, zodat ze zelf het heft in handen kunnen nemen in de mondiale strijd tegen aids. In 2008 werden jongeren (*Special Members*) voor het eerst structureel betrokken

bij het organiseren en ontwikkelen van diverse activiteiten. Ook ontwikkelde STOP AIDS NOW! voor het eerst speciale campagnes met bedrijven.

4.3.2 Activiteiten en resultaten

4.3.2.1 Schools4Life

Vanaf september 2008 heeft Dance4Life een groots scholierenproject georganiseerd, waarmee 38.500 leerlingen op 57 scholen in het voortgezet onderwijs werden bereikt. Zij dansten, drumden, discussieerden, ontvingen Afrikaanse jongeren en zamelden geld in om projecten tegen hiv en aids te realiseren. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de opbrengst daarvan verhoogd met € 200.000, waardoor er in totaal € 616.000 beschikbaar kwam voor projecten van STOP AIDS NOW! Naast het reguliere Schools4Life-programma is in 2008 een nieuw onderdeel ontwikkeld en uitgetest. Schools4Life+ is het vervolgprogramma voor scholen die eerder het reguliere programma hebben doorlopen en graag bij de internationale aidsbestrijding betrokken willen blijven. In 2008 werd verder het online lespakket Lessons4Life herzien en uitgebreid. Ook werd er lesmateriaal ontwikkeld voor de leeftijdscategorie zestien jaar en ouder. In 2009 komt de effectmeting en evaluatie hiervan beschikbaar.

4.3.2.2 Campaign4Life

Om ook jongeren te betrekken buiten de deelnemende scholen is een grote (gesponsorde) mediacampagne opgezet. Tussen eind april en begin december 2008 zijn alle mogelijke media ingezet om de bekendheid van Dance4Life te vergroten, bewustwording met betrekking tot de hiv- en aidsproblematiek te creëren en jongeren op te roepen Dance4Life te ondersteunen. Belangrijkste middelen hierbij waren de algemene campagne 'Actions speak louder than words' en op maat gemaakte campagnes ontwikkeld samen met een aantal bedrijven. Vooral de campagne met Doritos bleek daarbij zeer succesvol. Deze campagne riep jongeren op zich in te zetten voor Dance4Life door een Doritos4Life-bag te ontwerpen. Er werden maar liefst 15.600 ontwerpen ingezonden. Het winnende ontwerp lag in de maanden oktober en november in supermarkten in heel Nederland.

Björn Borg bracht een unieke Dance4Life-short uit. Deze actie werd gelanceerd door zangeres/presentatrice elize in de Björn Borg Store in Hilversum. Schoenketen Sacha Shoes and Fashion produceerde exclusieve Dance4Life-sneakers die vanaf Wereld Aids Dag in alle Sacha-winkels verkrijgbaar waren. TMF-vj Sascha Visser bezocht voor Dance4Life projecten in Rusland. Van de reis werd een documentaire gemaakt die in de week van 24 november op TMF te zien was. De NOS deed verslag van het Dance4Life-event in een speciale tv-uitzending.

4.3.2.3 Support Dance4Life

In 2008 hebben veel particulieren acties georganiseerd voor Dance4Life onder de noemer Support Dance4Life. Dit varieerde van acties van studentenverenigingen tot een samenwerking met de Youth Friendship Games en het Amsterdam Dance Event (ADE).

4.3.2.4 Special Members

Eind 2007 werden vijftig jongeren – verspreid door heel Nederland – tot *Special Member* gekozen door Dance4Life. Tachtig procent van hen was gedurende het hele jaar actief tot zéér actief betrokken bij Dance4Life, onder andere bij het beoordelen van lesmaterialen en de *tour performance*, het inspreken van filmpjes om (internationaal) fondsen te werven of het onderdeel uitmaken van de (drukwerk)campagne van Schools4Life.

4.3.2.5 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

Met Dance4Life zijn veel jongeren op een aansprekende manier betrokken bij de wereldwijde strijd tegen aids. Bijna 40.000 jongeren hebben deelgenomen aan het scholenproject. 57 scholen waren actief, waaronder tien multiculturele scholen. Zoals ook in voorgaande jaren is gebleken blijft het echter moeilijk om direct een hele school te betrekken bij Dance4Life. Daarom is voor 2009 gekozen voor een opzet waarbij ook individuele klassen mee kunnen doen aan Dance4Life (Class4Life). STOP AIDS NOW! verwacht dat scholen hierdoor makkelijker zullen participeren. Door Class4Life in de oneven jaren aan scholen aan te bieden zorgen we voor de gewenste continuïteit en de groei van het aantal actieve jongeren. Bovendien hoopt STOP AIDS NOW! met deze aanpak de scholen die in 2009 deelnemen aan Class4Life te overtuigen tot deelname aan Schools4Life in 2010.

Het bereik en de impact van de campagne is helaas minder dan voorgaande jaren. Dit komt met name doordat er vertraging opgelopen werd bij de ontwikkeling van de campagne. Door de tijdsdruk is het niet gelukt om de campagne ook uit te breiden naar nieuwe media. In 2009 zet Dance4Life in op een sterke, 'virale', internetgerichte campagne met guerrilla-achtige elementen waarbij met name de omgeving van de deelnemende scholieren wordt opgeroepen hun voorbeeld te volgen en hen te (onder)steunen.

5 Fondsenwerving

5.1 Doelstellingen

Het doel van de fondsenwerving van STOP AIDS NOW! is geld en goederen werven bij particulieren, organisaties en bedrijven om projecten en activiteiten van het samenwerkingsverband te financieren.

Sinds de oprichting in 2000 hebben maar liefst 332.043 mensen één of meer giften overgemaakt. Het resultaat van de eigen fondsenwervende activiteiten was in 2008 iets minder dan in 2007. Maar ondanks de start van de financiële crisis brachten deze activiteiten in 2008 ruim zeven miljoen euro op. Het blijkt een goede keuze te zijn geweest om in de fondsenwerving vooral te kiezen voor werving van structurele giften, want bijna driekwart van de opbrengst ontvangt de organisatie van donateurs die Stichting STOP AIDS NOW! via een machtiging steun hebben toegezegd.

5.2 Activiteiten en resultaten

STOP AIDS NOW! kan projecten in ontwikkelingslanden financieren dankzij de bijdrage van het grote aantal donateurs. Het samenwerkingsverband zet diverse fondsenwervende middelen in. Er is bewust gekozen voor spreiding van deze middelen om niet afhankelijk te zijn van één wervingsmethode en om een diverse achterban te creëren. Belangrijk bij alle middelen is een goede verhouding tussen kosten en baten.

Met vrijwilligers worden collectes georganiseerd. Bedrijven geven geld of brengen een product op de markt waarvan een deel van de opbrengst naar de aidsbestrijding gaat en particulieren organiseren grote of kleinere evenementen waarbij zij (een deel van) de opbrengst doneren. Ook ontvangt STOP AIDS NOW! geld van de Nationale Postcode Loterij. Nieuwe donateurs worden op straat of aan de deur benaderd en in 2008 is wederom aandacht besteed aan werving van donateurs op evenementen. Ook werden mailings verstuurd, donateurs gebeld en gaf STOP AIDS NOW! informatie over de mogelijkheid om de organisatie op te nemen in een testament.

STOP AIDS NOW! heeft het keurmerk voor erkende goede doelen van het Centraal Bureau Fondsenwerving. Een van de voorwaarden daarvoor is dat het kostenpercentage voor fondsenwerving lager moet zijn dan 25 procent van de inkomsten uit fondsenwerving. In 2008 was dit percentage bij STOP AIDS NOW! 19,5 procent.

Bij de werving worden de gedragscodes nageleefd die zijn opgesteld door de Dutch Dialogue Marketing Association (DDMA) en de VFI, de branchevereniging van landelijk wervende goede doelen. De gedragscode van de VFI is gericht op de basiswaarden respect, openheid, betrouwbaarheid en kwaliteit. De DDMA heeft gedragscodes op het gebied van telemarketing, werving op straat en privacy.

5.2.1 Donateurs

Op verschillende momenten zijn donateurs geïnformeerd over de activiteiten van STOP AIDS NOW! door middel van drie nieuwsbrieven, waarvan er één een jaaroverzicht van de

activiteiten in 2007 gaf. De oplage van de nieuwsbrief, die meestal ook een giftverzoek bevat, is ruim 200.000 stuks.

Op straat, aan de deur en bij evenementen worden het hele jaar door nieuwe donateurs geworven. De wervers merken nog steeds dat veel mensen de strijd tegen aids een warm hart toedragen. Eind 2008 hadden bijna 88.000 donateurs een meermalige machtiging afgegeven aan STOP AIDS NOW! Dit heeft in 2008 een bedrag van bijna 5,2 miljoen euro opgeleverd. Donateurs die STOP AIDS NOW! machtigden voor een structurele bijdrage ontvingen de speciale handgemaakte Red Ribbon die wordt gemaakt door hiv-positieve vrouwen in Zuid-Afrika. Een groot aantal trouwe donateurs ontving rond Kerst een handgemaakte kerstengel die ook door deze vrouwen in Zuid-Afrika was geproduceerd. Graag bedanken we hierbij nogmaals alle mensen die STOP AIDS NOW! met een bijdrage hebben gesteund.

De afdeling Dienstverlening Donateurs staat bestaande en potentiële donateurs te woord bij vragen, klachten en opmerkingen. Eventuele klachten worden behandeld volgens de klachtenprocedure die ook op de website te vinden is. STOP AIDS NOW! streeft ernaar om klachten binnen vijf werkdagen af te handelen. Sinds 2006 is er ook een donateurspanel. Een aantal maal per jaar krijgt het panel vragen voorgelegd over fondsenwerving, beleid en communicatie. Op basis van de reacties worden beslissingen genomen of bijgesteld.

Om tegemoet te kunnen komen aan de ambitie van een betere dienstverlening aan de donateurs, is in 2008 een Relatiemanager Bijzondere Gevers aangesteld. Samen met De Grote Onderneming (zie hierna) is een plan tot samenwerking opgezet, dat in 2009 uitgevoerd zal worden.

De wervingsinspanningen hebben in 2008 geleid tot ruim 32.000 nieuwe donateurs. De totale fondsenwerving onder particulieren liet geen groei zien en bleef nagenoeg gelijk aan 2007. Van de economische crisis heeft de fondsenwerving bij particulieren in 2008 gelukkig weinig last gehad. In 2009 zal echter nog meer aandacht besteed worden aan behoud van donateurs en mogelijk wordt de wervingsstrategie aangepast.

5.2.1.1 Schenkingsaktes

169 donateurs hebben in 2008 hun donatie aan STOP AIDS NOW! vastgelegd in een notariële akte. Deze structurele vorm van steun stelt de organisatie in staat projecten beter te plannen. Door de bijdrage vast te leggen voor vijf jaar is deze volledig aftrekbaar van de belasting. Afhankelijk van het inkomen 'betaalt' de Belastingdienst tot 52 procent van de gift, zodat de bijdrage aan STOP AIDS NOW! hoger wordt zonder dat het de donateur iets extra kost. In totaal hebben nu 786 donateurs een notariële akte voor STOP AIDS NOW! afgesloten.

5.2.1.2 Erfenissen, legaten en vrijstellingen successierecht

STOP AIDS NOW! is vanaf de oprichting door de Inspectie Registratie en Successie aangemerkt als een 'algemeen nut beogende instelling'. Dit betekent dat er geen schenkings- en successierecht voor erfenissen en legaten aan STOP AIDS NOW! berekend worden. Voor iemand die zijn testament opmaakt kan het doorslaggevend zijn dat een erfstelling ten gunste van een particulier met maximaal 68 procent successierecht belast kan worden, terwijl het successierecht voor een goed doel als STOP AIDS NOW! is komen te vervallen. Zo kan de volledige nalatenschap ook daadwerkelijk bij het goede doel terechtkomen.

In 2008 ontving STOP AIDS NOW! vier nalatenschappen waarvan één legaat. Omdat het samenwerkingsverband relatief kort geleden van start is gegaan, is het aantal nalatenschappen in 2008 bescheiden gebleven, maar leverde toch nog € 80.000 op. In 2008 is deelgenomen aan de landelijke Campagne Nalaten die door een groot aantal goede doelen gezamenlijk is uitgevoerd. Ook in de komende jaren blijft STOP AIDS NOW! aandacht besteden aan de mogelijkheid om de stichting te benoemen in het testament.

5.2.1.3 Evenementen

Een groot aantal particulieren, organisaties, scholen en kerken voerden in 2008 op eigen initiatief fondsenwervende activiteiten uit ten bate van STOP AIDS NOW! Een greep uit de vele initiatieven:

- De jaarlijkse Bazar Veiling Rommelmarkt in Sneek bracht € 10.000 op voor een mobiele kliniek voor het Hivos-project Ideal Development Agency in India.
- Drie eindexamenleerlingen van Mondriaan Opleidingen Sport & Bewegen in Delft organiseerden het evenement Dance Against Aids, dat in totaal € 2.120 voor STOP AIDS NOW! opbracht.
- De gesponsorde voetbalwedstrijd van leerlingen tegen leerkrachten van KIOSB Visio in Huizen leverde STOP AIDS NOW! € 1.000 op.
- Mieke Vaessen uit Maastricht verkocht ook in 2008 weer zelfgemaakte lavendelzakjes ten behoeve van de aidsbestrijding. Dat leverde STOP AIDS NOW! € 1.750 op.

Bij huwelijken, jubilea en verjaardagen hebben ook in 2008 diverse mensen in plaats van cadeaus een bijdrage voor de aidsbestrijding gevraagd. STOP AIDS NOW! kreeg op deze wijze onder andere een donatie van Francis Does uit IJsselstein, M. Baptist uit Breda, Peter Paul Schets uit Gouda en Marjon Pouw uit Wijk bij Duurstede.

De Nederlandse tak van IFMSA (een internationale medische studentenvereniging) organiseert al enkele jaren achtereenvolgend Wereld Aids Dag diverse inzamelingsacties voor STOP AIDS NOW! op alle medische faculteiten. Acties van jongeren worden zo veel mogelijk doorverwezen naar STOP AIDS NOW!'s jongerenpartner, Dance4Life. In totaal brachten alle acties samen € 41.173 op.

5.2.1.4 Collectes

Diverse theaterproducties, waaronder *Dirty Dancing*, *Tarzan* en *Cabaret*, hebben in 2008 deelgenomen aan de Wereld Aids Dag-theateractie ten bate van STOP AIDS NOW! De opbrengst was € 18.500. Rond 1 december is er, zoals ieder jaar, door het hele land door enthousiaste vrijwilligers en studentenverenigingen gecollecteerd voor de aidsbestrijding. De totale opbrengst uit deze collectes is € 50.842, 17 procent meer dan in 2007. Hoewel er een stijging is van de collecte-inkomsten, blijkt het steeds moeilijker om nieuwe vrijwilligers te vinden. In 2009 worden de collecte-inspanningen geëvalueerd en wordt er extra aandacht besteed aan de werving en het behoud van actieve vrijwilligers.

5.2.2 Samenwerking met bedrijven

In 2008 droegen verschillende organisaties STOP AIDS NOW! een warm hart toe. Door het organiseren van activiteiten of het op de markt brengen van nieuwe producten zijn veel

bijdragen gedaan aan STOP AIDS NOW! Zo heeft Jong Ondernemen de Cable Turtle ontworpen (een apparaatje voor het oprollen van oordopjes). Net als in 2007 zijn delen van de opbrengst van twee boeken – *Chanda's geheim* van Uitgeverij Unieboek en *28 verhalen* van Anthos Uitgeverij – naar STOP AIDS NOW! gegaan. Ook zijn er inkomsten binnengekomen van de Nationale Goededoelenbon en het Goededoelenkaartje van Giethoorn Mediagroep. Bij het laatste bedrijf kan men op de website een persoonlijke kaart maken die per post wordt verstuurd en waarvan een deel van de opbrengst naar het goede doel gaat. Ook is STOP AIDS NOW! een samenwerking aangegaan met De Nationale Wensbon. Bij besteding van de bon kunnen mensen ervoor kiezen om het geld aan STOP AIDS NOW! te doneren. Durex blijft een belangrijke productsponsor voor STOP AIDS NOW! met het leveren van gratis condooms voor publiekscampagnes. Sinds december 2008 is het ook mogelijk om STOP AIDS NOW! structureel per sms te steunen: door 'STOPAIDS aan' te sms'en naar 5757 kan iemand voor €2,40 per maand donateur worden. Dit is een initiatief van Het Goede Doel SMS. Citroën Nederland stelde net als in voorgaande jaren regelmatig gratis auto's ter beschikking. Ook in 2008 zijn er inkomsten binnengekomen via de Red Ribbon MasterCard van International Card Services. Dit is een creditcard die speciaal voor STOP AIDS NOW! is ontworpen. Twee advocatenkantoren stelden hun diensten gratis of tegen een laag tarief beschikbaar: Boekx Advocaten geeft STOP AIDS NOW! gratis juridisch advies op het gebied van mediarecht. Kennedy Van der Laan geeft tegen gereduceerd tarief voornamelijk juridisch advies op het gebied van arbeidsrecht. Daarnaast leverde Kennedy Van der Laan vrijwilligers voor verschillende activiteiten rond Wereld Aids Dag. Bij een actie in de nieuwe glossy *Grazia* van Sanoma waren *goodie bags* (met diverse artikelen gevulde handtassen) te winnen door het versturen van een sms'je. De opbrengst van elk sms'je ging naar STOP AIDS NOW!

De opbrengst uit sponsoring en samenwerking met bedrijven was in totaal €26.555. Het is niet gelukt om sponsors te vinden en de Red Ribbon Card heeft minder opgebracht dan verwacht. In 2009 gaat STOP AIDS NOW! zeker door met het interesseren van sponsors en met samenwerking met bedrijven. Meer aandacht zal worden gegeven aan het vastleggen van afspraken en het logogebruik. Ook zal er in 2009 gewerkt worden aan de doelstelling die eigenlijk voor 2008 was afgesproken voor de bedrijfssponsoring. In 2009 zullen bedrijven worden benaderd voor een structurele samenwerking. Dit zal in samenwerking gaan met De Grote Onderneming (zie hierna). In oktober 2008 is er een samenwerkingsplan opgesteld met dit platform met als doel om elkaar frequenter te informeren en elkaar te introduceren bij relaties. Deze samenwerking zal in 2009 concrete vorm krijgen.

5.2.3 De Grote Onderneming

De Grote Onderneming (DGO) is een platform van maatschappelijk geëngageerde bedrijven die actief bijdragen aan de mondiale strijd tegen aids. DGO steunt projecten in ontwikkelingslanden met financiële en praktische hulp. Ook biedt het deelnemende bedrijven inspiratie en een unieke netwerkmogelijkheid. De Grote Onderneming is een initiatief van de Stichting AmsterdamDiners en het Aids Fonds, initiatiefnemer en partner van STOP AIDS NOW! De Grote Onderneming stelt de mondiale aidsproblematiek aan de orde via de inzet van toonaangevende persoonlijkheden uit onder meer het Nederlandse bedrijfsleven, die staan voor maatschappelijk geëngageerd ondernemerschap en zakelijk inzicht. De opbrengst van het door DGO georganiseerde AmsterdamDiner in 2008 ging naar een resistentieproject van het Aids Fonds, het LAASER-programma.

5.2.4 Nationale Postcode Loterij

STOP AIDS NOW! ontvangt als begunstigde van de Nationale Postcode Loterij elk jaar een bijdrage van één miljoen euro. Daarnaast heeft het samenwerkingsverband uit de dertiende trekking van 2004 een extra bedrag ontvangen van bijna vijf miljoen euro. Vanaf 2005 is jaarlijks een deel hiervan besteed aan het project Kiezen voor Kinderen in Zuid-Afrika. In 2008 is bijna € 700.000 naar dit project gegaan. STOP AIDS NOW! heeft dankzij de deelnemers van de Nationale Postcode Loterij een nieuwe aanpak ontwikkeld voor de steun van wezen als gevolg van aids in Zuid-Afrika. In de afgelopen vier jaar zijn al meer dan 800.000 kinderen bereikt.

Bijschrift: Ellen Damsma: 'De Postcode Loterij steunt het project Kiezen voor Kinderen van STOP AIDS NOW! In Johannesburg bezocht ik een onderdeel van dit project waar straatkinderen worden opgevangen, the Twilight Children. Het maakte diepe indruk op mij om het rauwe straatleven van deze kinderen te zien in Hillbrow, de gevaarlijkste wijk van Johannesburg. Ik heb grote bewondering voor Jane Prior, die al tientallen jaren dit project met zo veel toewijding leidt.'

5.2.4.1 Analyse van de resultaten en consequenties voor de toekomst

Van de economische crisis heeft de fondsenwerving in 2008 gelukkig nog niet veel last gehad. In 2009 zal STOP AIDS NOW! nog meer aandacht besteden aan het behouden van donateurs. Goede terugkoppeling van activiteiten en resultaten wordt nog belangrijker. Ook moet worden onderzocht of de manier van werven moet worden aangepast. Er zijn veel ontwikkelingen op het gebied van internet, sms, etc. STOP AIDS NOW! gaat ervan uit dat de werving van nieuwe donateurs door de economische crisis moeilijker zal worden.

Voor de inkomsten uit collectes is het van belang dat meer aandacht besteed wordt aan het werven van nieuwe collectanten. Ook gaat de organisatie meer aandacht besteden aan de wensen, behoeften en inzetbaarheid van vrijwilligers. Het aantal evenementen dat voor STOP AIDS NOW! wordt georganiseerd loopt terug, net zoals het aantal samenwerkingsverbanden met bedrijven. In 2009 lanceert de organisatie een mobiliseringscampagne die moet leiden tot een toename van het aantal evenementen, samenwerkingspartners en inkomsten hieruit. De groei of afname van de inkomsten uit loterijen zal de komende jaren sterker dan voorheen afhangen van extra aanvragen die ingediend en toegekend gaan worden.

6 Bestuur en Toezicht

6.1 Verantwoordingsverklaring

De Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht van de Stichting STOP AIDS NOW! leggen in deze verantwoordingsverklaring vast op welke wijze zij invulling geven aan:

1. de functiescheiding tussen uitvoeren, besturen en toezicht houden;
2. het continu verbeteren van effectiviteit en doelmatigheid bij het realiseren van de doelstelling;
3. het optimaliseren van de relaties met belanghebbenden.

Door het ondertekenen van de zogenaamde 'Bijlage 12' van het CBF onderschrijven de leden van Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur ook individueel deze drie principes van goed bestuur voor goede doelen.

6.1.1 Scheiding van uitvoering, bestuur en toezicht

STOP AIDS NOW! heeft in haar statuten de functie 'toezichthouden' (vaststellen of goedkeuren van plannen, en het kritisch volgen van de organisatie en haar resultaten) duidelijk gescheiden van het 'besturen' dan wel van de 'uitvoering'. De Stichting STOP AIDS NOW! wordt bestuurd door een eenhoofdige Raad van Bestuur, waarop toezicht wordt gehouden door een Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht wordt bijgestaan door een financiële Auditcommissie, voorgezeten door de portefeuillehouder financiën van deze raad. De wettelijk voorgeschreven ondernemingsraad levert vanuit het oogpunt van medezeggenschap een bijdrage aan een goed bestuur van de Stichting.

Vanaf 1 januari 2008 is door een statutenwijziging de algehele personele unie van kracht in de Raden van Toezicht van de Stichting STOP AIDS NOW!, de Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland en de Stichting Werkmaatschappij Soa Aids. Het aantal leden van de Raad van Toezicht werd gelijktijdig verhoogd tot minimaal zeven en maximaal negen. Hierdoor is het besturen van de drie stichtingen gescheiden van het toezicht, terwijl bij het toezicht juist gelet kan worden op de onderlinge samenhang en verschillen.

De verhouding tussen de Raden van Bestuur en de Raden van Toezicht van de drie stichtingen is, voor zover niet in de statuten geregeld, vastgelegd in een reglement waarin de verantwoordelijkheden en taken zijn benoemd. Ook de verhouding tussen Auditcommissie, Raden van Toezicht en Raden van Bestuur is vastgelegd in dit reglement. Uit oogpunt van transparantie en om belangenverstremgeling te voorkomen hebben de toezichthouders en bestuurders op de genoemde 'Bijlage 12' van het CBF hun nevenfuncties gemeld.

Tevens is de bovengenoemde statutenwijziging benut om enkele wijzigingen door te voeren, zodat op 1 juli 2008 de statuten geheel voldoen aan het herziene Reglement CBF-Keur.

6.1.1.1 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht vervult de statutair vastgelegde taak van toezichthouder, waarbij hij de stichting en haar resultaten kritisch volgt en zijn goedkeuring moet hechten aan plannen en verantwoordingen. De Raad van Toezicht benoemt de externe accountant, die rapporteert aan

de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur. Eens per vijf jaar wordt het functioneren van de externe accountant door de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur beoordeeld; deze beoordeling staat gepland voor 2009. Eveneens zal in het begin van 2009 een interne risicoanalyse worden uitgevoerd, waarbij aan de hand van een aantal scenario's wordt vastgelegd hoe de organisatie in een bepaalde situatie gaat reageren. Deze scenario's zullen ook in de Raad van Toezicht worden besproken.

Profiel

Het op 20 december 2007 vastgestelde profiel van de Raad van Toezicht vormt het uitgangspunt voor de samenstelling van de Raden van Toezicht in een algehele personele unie. Gelet op de doelstellingen van de drie stichtingen moeten de toezichthouders voortkomen uit de volgende, acht maatschappelijke sectoren: politiek, bedrijfsleven, nationale soa-bestrijding, internationale aidsbestrijding, ontwikkelingssamenwerking, financiën, communicatie en onderzoek. De negende toezichthouder is statutair bepaald als iemand die het vertrouwen heeft van de belangenorganisaties voor mensen met hiv. Combinaties van deskundigheid zijn mogelijk en er wordt gestreefd naar een evenwichtige verhouding tussen mannen en vrouwen.

Vergaderingen

De Raad van Toezicht is in 2008 viermaal in vergadering bijeengekomen. De Raad van Bestuur woonde deze vergaderingen bij. Vaste onderwerpen op de agenda zijn de besluitenlijst van de Raad van Bestuur, en de inhoudelijke en financiële kwartaalrapportages. De financiële Auditcommissie van de Raad van Toezicht rapporteert in de vergaderingen over haar toezicht op de financiële zaken en op de besluitvormingsprocedure bij het toekennen van subsidies. Tevens werden in dit vergaderjaar de vacatures ingevuld, die in december 2007 waren ontstaan door de bestuurlijke vereenvoudiging. In mei werd door de Raad van Toezicht Louise van Deth als de nieuwe directeur-bestuurder benoemd.

In de vergadering van april werden het jaarverslag en de jaarrekening 2007 goedgekeurd. De hernieuwde overeenkomst met Dance4Life in 2008 vormde een belangrijk agendapunt voor de Raad en verder werd een aantal aandachtspunten voor de toekomst besproken.

De ontwikkelingen in de internationale aidsbestrijding vormden het kernthema op de vergadering in juli. Tevens werd gesproken over de toekomst van de organisatie International Civil Society Support, die nu nog onderdeel is van de Stichting Werkmaatschappij Soa Aids.

In september werden het werkplan en de begroting voor 2008 goedgekeurd. Het vernieuwde reglement, dat de verhouding tussen de Raad van Toezicht, de Auditcommissie en de Raad van Bestuur, werd vastgesteld.

In de decembervergadering was de Raad van Toezicht te gast bij de Nationale Postcode Loterij en de Sponsor Bingo Loterij, die voorafgaand aan de vergadering zich presenteerden. In de vergadering werd de KPMG-managementletter 2008 besproken, alsmede de conceptbeleidsnota 'Keuzes en kansen' van het Ministerie van Buitenlandse zaken over hiv en seksuele en reproductieve gezondheid.

Financiële auditcommissie

De Auditcommissie, voorgeschreven vanwege het eenhoofdige bestuur van de stichting, bestond in 2008 uit twee leden en is belast met het houden van toezicht op de financiële gang van zaken binnen de Stichting in het algemeen en voorts met de toetsing van de werking van de interne controle op de administratieve organisatie, in het bijzonder op de

betalingsorganisatie. In 2008 bestond de auditcommissie uit de heren De Bruijn (voorzitter) en Van den Boom (lid).

Vergoedingenbeleid

De leden van de Raad van Toezicht verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd met de mogelijkheid van een redelijke vergoeding voor de ten behoeve van de stichting gemaakte kosten en door hen voor de stichting verrichte werkzaamheden. Bij de statutenwijziging is dit – binnen de ruimte die het CBF-Keur toestaat – uitgebreid met de mogelijkheid van niet-overmatige vacatiegelden. In het boekjaar 2008 werd door de leden van de Raad van Toezicht 183 euro aan onkosten gedeclareerd; er werden geen vacatiegelden uitgekeerd.

Zelfevaluatie Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht heeft een zelfevaluatie over 2008 geagendeerd, maar daarbij vastgesteld dat vanwege het proces van bestuurlijke vereenvoudiging en de benoeming van een nieuwe bestuurder, de zittingsperiode te kort is voor een zelfevaluatie. De Raad van Toezicht heeft zich zelf verplicht medio 2009 een zelfevaluatie te organiseren, waarbij hij de volgende zes vragen zal beantwoorden:

- Is de Raad van Toezicht tevreden over de frequentie van de bijeenkomsten en de aanwezigheid van de leden?
- Is de Raad van Toezicht van mening dat ze voldoende informatie heeft om toezicht te kunnen uitoefenen?
- Biedt de Raad van Toezicht de leden voldoende ruimte om gezichtspunten naar voren te brengen?
- Verwoordt de Raad van Toezicht zijn gezichtspunten in voldoende heldere standpunten en aanbevelingen aan de Raden van Bestuur?
- Is de samenstelling van de Raad van Toezicht zodanig dat voldoende kennis en kwaliteit aanwezig is om het toezicht uit te oefenen? En is de samenstelling voldoende divers?
- Heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht voldoende aandacht voor het in alle openheid kritisch kunnen toezien van de Raad op het functioneren van de Raden van Bestuur?

Samenstelling Raad van Toezicht

Vanaf januari 2008 is begonnen om op basis van het profiel de vier vacatures in te vullen. Deze vacatures zijn vooral het gevolg van de aanpassing van de bestuurlijke structuur op 20 december 2007, waarbij het aantal zetels is verhoogd tot maximaal negen. Statutair is bepaald dat de Raad van Toezicht een rooster van aftreden opstelt. Indien een tussentijdse vacature wordt vervuld, dan treedt het betreffende lid af op het tijdstip waarop degene in wiens plaats deze is benoemd volgens rooster had moeten aftreden. Leden van de Raad van Toezicht worden benoemd voor een aaneengesloten periode van maximaal vier jaar en kunnen één keer worden herbenoemd.

De heer dr. O. de Zwart verliet in 2008 de Raad van Toezicht vanwege het bereiken van het einde van zijn tweede termijn. Hij bekleedde de zetel met het profiel `nationale soa-bestrijding` en werd daarin opgevolgd door mevrouw. prof. dr. M.C.H. Donker, algemeen directeur van de GGD Rotterdam. Mevrouw S.F. Hilbrand trad op 21 april toe tot de Raad van Toezicht, maar verliet deze vanwege drukke werkzaamheden weer op 17 december, zodat de zetel met profiel `communicatie` vacant werd. Zij geeft er de voorkeur aan om onze organisatie als ambassadeur te vertegenwoordigen en gaf daaraan bijvoorbeeld op Wereld Aids Dag invulling door ons jaarlijks congres te presenteren.

Raden van Toezicht Stichting STOP AIDS NOW! , Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland en Stichting Werkmaatschappij Soa Aids in 2008				
Naam	Profiel van de zetel	Aantreden	Termijn	Einde termijn
Mr. A. Ruys, voorzitter	bedrijfsleven	18-04-2006	1	01-06-2010
De heer W. de Bruijn, RA	financiën	01-05-2002	2	01-06-2010
Dr. F.M.L.G. van den Boom	internationale aidsbestrijding	17-12-2001	2	01-06-2009
De heer H.F. Dijkstal	politiek	26-09-2006	1	01-06-2010
Mevrouw prof. dr. A.P. Hardon	onderzoek	21-04-2008	1	01-06-2011
Mevrouw S.F. Hilbrand	communicatie	21-04-2008	1	17-12-2008
Vacature	communicatie		1	01-06-2013
Dr. K.G. Moody	vertrouwen van mensen met hiv	21-04-2008	1	01-06-2011
Mevrouw E.M.J. Ploumen	ontwikkelingssamenwerking	22-09-2008	1	01-06-2012
Dr. O. de Zwart MPH	nationale soabestrijding	18-05-2000	2	01-06-2008
Mevrouw prof. dr. M.C.H. Donker	nationale soabestrijding	22-09-2008	1	01-06-2012

Het profiel van de zetel zegt alleen iets over de zetel en niet over de persoon die een bepaalde zetel bekleedt; veelal verenigen de leden van de Raad van Toezicht in hun persoon een combinatie van deskundigheden en werkterreinen, zoals ook blijkt uit het overzicht van hoofd- en nevenfuncties van de leden van de Raad van Toezicht.

Hoofd- en nevenfuncties

De heer mr. A. Ruys heeft de volgende nevenfuncties: Lid Raad van Commissarissen Janivo Holding, Lid Raad van Commissarissen Lottomatica Spa, Lid Raad van Commissarissen ABN AMRO Bank N.V., Lid Raad van Commissarissen British American Tobacco Plc, Vice-voorzitter Raad van Commissarissen Luchthaven Schiphol N.V., Voorzitter Raad van Toezicht Het Rijksmuseum, Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Madurodam, Bestuurslid Stichting De Eik, Bestuurslid Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken, Bestuurslid International Chambre of Commerce Nederland en Bestuurslid Nationaal Fonds 4 en 5 mei.

De heer W. de Bruijn, RA heeft de volgende nevenfuncties: Lid Raad van Toezicht Universitair Medisch Centrum Utrecht en Lid Raad van Toezicht Stichting Drielanden Educatieve Dienstverlening.

De heer dr. F.M.L.G. van den Boom heeft als Hoofdfunctie: Vice-president International AIDS Vaccine Initiative, Country and Regional Programmes, en bekleedt de nevenfuncties: Bestuurslid Aids Impact, Verenigd Koninkrijk, Lid Editorial Board Psychology, Health and Medicine, Verenigd Koninkrijk en Lid Review Board Aids Care, Verenigd Koninkrijk.

De heer H.F. Dijkstal heeft de volgende nevenfuncties: Voorzitter Adviescommissie beloning en rechtspositie ambtelijke en politieke topstructuur, Voorzitter Begeleidingscommissie Bureau bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur, Voorzitter Casema Cultuurfonds, Voorzitter Cliënten Adviesraad Haga-ziekenhuis, Voorzitter College van Toezicht Collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten, Voorzitter Commissie Goed bestuur en Integriteit Publieke Omroep, Voorzitter De Appel, Voorzitter Stichting Atlantic and Pacific Exchange Program, Voorzitter Stichting Instandhouding Nieuwspoor, Voorzitter

Bestuur Het Expertise Centrum, Voorzitter Jury Overheidsmanager van het Jaar, Voorzitter Raad van Toezicht Luchtverkeersleiding Nederland, Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Het Rijnlands Lyceum, Voorzitter Raad van Toezicht Naturalis, Adviseur Twijnstra en Gudde, Ambassadeur Forum voor Democratische Ontwikkeling, Bestuurslid Stichting Additie, Bestuurslid Stichting Hermitage aan de Amstel, Bestuurslid Stichting Oecumenische Politiek, Commissaris Woningstichting Haag Wonen, Lid Bestuur Jazz Edison Eindhoven, Lid Bestuur Stichting Jaarlijkse Literatuurprijs (AKO), Lid Curatorium Stichting Nationaal Monument Kamp Vught, Lid Jury Anne Vondelingprijs, Lid Klankbordgroep FORUM, Lid Raad van Advies Advies- en Arbitragecommissie Rijksdienst, Lid Raad van Advies Nederlandse Vereniging van Dierentuinen, Lid Raad van Advies Stichting Actief Burgerschap, Lid Strategisch Adviescollege Vereniging Nederlandse Cateringorganisaties, Lid Taskforce 'Handicap en Samenleving', Lid Visitatiecollege Handvestgroep Publiek Verantwoorden.

Mevrouw prof. dr. A.P. Hardon heeft als hoofdfunctie Hoogleraar Antropologie van zorg en gezondheid aan de Universiteit van Amsterdam en Decaan van de Amsterdam School for Social science Research (ASSR) en geen nevenfuncties.

Mevrouw prof. dr. M.C.H. Donker heeft als hoofdfuncties: Algemeen Directeur GGD Rotterdam-Rijnmond en Hoogleraar Volksgezondheidsbeleid Erasmus Medisch Centrum Rotterdam, en als nevenfuncties: Voorzitter Commissie Doelmatigheidsonderzoek ZonMw, Voorzitter Jury Volksgezondheidsprijs (Vereniging V&W) en lid Gezondheidsraad en lid Beraadsgroep Maatschappelijke Gezondheidszorg van de Gezondheidsraad.

De heer dr. K.G. Moody heeft als hoofdfunctie: International Coordinator/CEO van GNP+ en geen nevenfuncties.

Mevrouw E.M.J. Ploumen heeft als hoofdfunctie: voorzitter Partij van de Arbeid en als relevante nevenfuncties o.a. Lid Raad van Advies Samenwerkende Hulporganisaties.

6.1.1.2 Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is belast met het besturen van de Stichting STOP AIDS NOW! en legt verantwoording af aan de Raad van Toezicht. De taken van de Raad van Bestuur zijn in het bijzonder het strategisch beleid, de algehele coördinatie, de externe representatie en is verantwoordelijk voor de inhoudelijke en financieel-administratieve kwaliteitsbewaking, alsmede het personeelsbeleid.

Een substantieel deel van werkzaamheden van de bestuurder betreffen het lidmaatschap van de Raad van Bestuur van de Stichting Werkmaatschappij Soa Aids. Deze Stichting opereert als faciliterend bedrijf en fungeert als werkgever voor de stichtingen STOP AIDS NOW! en Aids Fonds – Soa Aids Nederland.

De Raden van Bestuur van STOP AIDS NOW!, Aids Fonds – Soa Aids Nederland en de Werkmaatschappij Soa Aids vergaderen tweewekelijks in het managementteam met de managers van de drie afdelingen. Het managementteam heeft geen besluitvormende bevoegdheid, maar wel worden besluiten aangaande de organisatie door de Raad van Bestuur zoveel mogelijk in het managementteam genomen en als zodanig vastgelegd. Alle besluiten van de Raad van Bestuur worden schriftelijk in een besluitenlijst vastgelegd en als mededeling bij de vergaderstukken van Raad van Toezicht gevoegd.

De Raad van Bestuur van de Stichting wordt vanaf 13 mei 2008 gevormd door Louise van Deth. Zij volgde directeur-bestuurder ad interim, Dick Zirkzee op. Haar nevenfuncties zijn penningmeester van de stichting Henry Hudson 400, voorzitter van de Tony Chocolonely Foundation en voorzitter van Arts & Exes. Vanwege de recente benoeming zal de evaluatie en beoordeling van de Raad van Bestuur begin 2009 plaatsvinden.

STOP AIDS NOW! is geen lid van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI), maar volgt wel de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen (2005) van de VFI.

6.1.2 Effectiviteit en doelmatigheid van de bestedingen

STOP AIDS NOW! heeft zich ten doel gesteld zowel de omvang als de kwaliteit te verhogen van de Nederlandse bijdrage aan de aidsbestrijding in de ruimste zin van het woord. STOP AIDS NOW! tracht dit doel onder meer te verwezenlijken door:

- financiële steun te verlenen aan activiteiten van verwante organisaties op het terrein van zorg, preventie, wetenschappelijk onderzoek en de vaccinontwikkeling (fondsenbesteding);
- het ontwikkelen en uitvoeren van fondsenwervende activiteiten ter financiering van concrete activiteiten op het terrein van de mondiale aidsbestrijding (fondsenwerving);
- het bevorderen van politieke betrokkenheid bij de uitvoering van het internationale aidsbeleid (pleitbezorging);
- het bevorderen van de betrokkenheid van de Nederlandse samenleving bij mensen met hiv en het aidsbeleid (draagvlakversterking).

Deze doelstellingen worden in belangrijke mate verwezenlijkt door de vijf partners van STOP AIDS NOW!: Aids Fonds, Cordaid Memisa, Hivos, ICCO en Oxfam Novib, die hiervoor overeenkomstig artikel drie van de statuten elk eenzesde deel van de netto opbrengsten ontvangen. Conform artikel drie van de statuten kan een uitzondering worden gemaakt op de genoemde verdelingsregel. Dit is bij voorbeeld gedaan voor de beide projecten van de Nationale Postcode Loterij: Toegang tot Behandeling in Namibië (2004) en Wezen en Kwetsbare Kinderen (2005).

Het resterende zesde deel wordt door de Raad van Bestuur zelf ingezet voor innovatie, het 'small grants'-programma en voor het lobbykantoor te Brussel. Innovatie vindt momenteel plaats op de thema's 'toegang tot behandeling'; 'wezen en kwetsbare kinderen', 'gender, hiv en aids', 'preventie'. In een gezamenlijk project wordt de integratie van het onderwerp 'hiv' in microfinancieringsprogramma's en in programma's gericht op zelfstandig levensonderhoud bevorderd.

De doelstellingen zijn uitgewerkt in een strategisch meerjarenbeleidsplan 2008-2012 met meerjarenbegroting, dat echter nog niet SMART is geformuleerd. Het strategisch meerjarenplan zal in 2009 grondig worden herzien waarbij het tevens SMART zal worden gemaakt. In het strategisch beleidsplan is vastgelegd voor welk doel de middelen uit de fondsenwerving zijn bedoeld, hoeveel geld per doel nodig is en in welke vorm de middelen worden ingezet. Jaarlijks wordt er een werkplan met begroting opgesteld, waarin de beoogde resultaten per beleidsonderdeel en per project zijn vastgelegd. De realisatie wordt in beeld gebracht in de kwartaalrapportages en uiteindelijk gepubliceerd in het jaarverslag.

De instelling werkt continu aan een optimale besteding van middelen, zodat effectief en doelmatig gewerkt wordt aan het realiseren van de doelstelling. In 2008 is een systeem voor monitoring en evaluatie operationeel geworden. Dit systeem voldoet tevens aan de eisen die het Ministerie van Buitenlandse Zaken Het management informatiesysteem is aangepast, zodat ook het percentage geslaagd, minder-geslaagd en niet-geslaagd kan worden gerapporteerd.

6.1.3 Omgang met belanghebbenden

STOP AIDS NOW! streeft naar optimale relaties met belanghebbenden, met gerichte aandacht voor de informatieverschaffing en de inname en verwerking van wensen, vragen en klachten. STOP AIDS NOW! hecht grote waarde aan transparantie en probeert met voorbeeldprojecten een helder beeld te geven van de bestedingen. Voor degenen die een gedetailleerde verantwoording willen, is het jaarverslag gratis beschikbaar. Het directiespreekuur op elke vrijdag van 11.00 tot 12.00 biedt iedereen die dat wil de mogelijkheid om met de directeur-bestuurder van STOP AIDS NOW! te spreken.

In 2008 is verder gewerkt om de omgang met belanghebbenden structureel te regelen. De klachtenregeling en de mogelijkheid via de website, telefonisch of per email vragen te stellen bestond al langer, maar een stakeholdersbeleid was nog niet geformuleerd. In 2008 is een stakeholdersanalyse uitgevoerd op grond waarvan een stakeholdersbeleid is vastgesteld en geïmplementeerd. Sinds medio 2008 is het al mogelijk om ideeën, opmerkingen en wensen kenbaar te maken. Daarnaast worden stakeholders via de website over het jaarlijkse werkplan geïnformeerd en over de bestedingen door middel van het jaaroverzicht en het jaarverslag.

In 2008 heeft de organisatie haar vrijwilligersbeleid geïmplementeerd, waarbij de rechten en plichten van collectanten en andere vrijwilligers duidelijk in een brochure zijn beschreven en in een vrijwilligersovereenkomst worden vastgelegd.

STOP AIDS NOW! onderschrijft het principe van volledige betrokkenheid van mensen met hiv bij beleidsvorming en uitvoering op alle niveaus, het zogenaamde het GIPA-principe (Greater Involvement of People Living with HIV/AIDS). Er is een statutair geborgde zetel in de Raad van Toezicht voor een persoon die vertrouwen heeft van de belangenorganisaties voor mensen met hiv en aids. Het personeelsbeleid van de organisatie is gericht op het in dienst nemen van mensen met hiv, die bij gebleken gelijkwaardigheid de voorkeur krijgen. Medewerkers met hiv worden bewust betrokken bij het ontwikkelen van programma's en activiteiten met betrekking tot leven met hiv en aids en de bestrijding van hiv en andere soa.

Jaarlijks organiseren STOP AIDS NOW!, Aids Fonds en Soa Aids Nederland in nauwe samenwerking met de belangrijkste stakeholders – de donateurs uitgezonderd – het Nationaal Congres Soa * Hiv * Aids. Door het interactieve karakter biedt dit congres niet alleen een podium voor het uitwisselen van kennis en ervaringen, maar is bij uitstek ook de gelegenheid waar het publieke debat tussen de stakeholders over belangrijke thema's in de aidsbestrijding plaatsvinden.

STOP AIDS NOW! werkt volgens de gedragscodes van het Genootschap voor Fondsenwerkers, de Dutch Dialogue Marketing Association (DDMA), Vereniging van Fondsenwervende Instellingen en is lid van Partos, de branchevereniging voor organisaties in de ontwikkelingssamenwerking.

Onze organisatie hecht waarde aan sponsoring van onze producten en activiteiten, niet alleen omdat met extra middelen ook extra inspanningen kunnen worden geleverd, maar ook omdat hierdoor het bedrijfsleven nauwer bij de strijd tegen hiv en aids wordt betrokken. Wel stelt STOP AIDS NOW! zich op het standpunt dat sponsor geen inhoudelijke invloed kunnen uitoefenen en legt dit ook vast als ontbindende voorwaarde in de sponsorcontracten opgenomen. Het voornemen is om in 2009 een code sponsoring wordt vastgesteld en geplaatst op onze website, waarin wordt vastgelegd hoe wij met sponsors omgaan.

Verantwoording

De Stichting STOP AIDS NOW! legt jaarlijks verantwoording af door middel van een jaarverslag volgens de Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen (Richtlijn 650) van de Raad voor Jaarverslaggeving. Deze richtlijn is per 2008 geactualiseerd. Nieuw daarbij is de post kosten van beheer en administratie.

Op 13 december 2004 is aan de Stichting STOP AIDS NOW! het CBF-Keur toegekend. Dit betekent dat de Stichting positief door het Centraal Bureau Fondsenwerving is beoordeeld op de onderdelen bestuur, beleid, fondsenwerving, bestedingen en verslaglegging. Het geeft tevens aan dat STOP AIDS NOW! binnen de norm van 25 procent voor de eigen fondsenwerving blijft.

De vervlechting van de Code Goed Bestuur van de Vereniging van Fondsenwervende Instellingen (VFI) en het CBF keur heeft geleid tot een nieuw Reglement CBF-Keur, dat vanaf 1 juli 2008 van kracht is. In het nieuwe reglement is meer nadruk komen te liggen op uitvoeren, besturen en toezicht houden. Ook het doorlopend verbeteren van effectiviteit en efficiëntie van de bestedingen en het optimaliseren van de omgang met vrijwilligers wordt onderdeel van de toetsing. De hertoetsing van onze stichting op basis van het nieuwe reglement CBF-Keur zal in de tweede helft van 2009 plaatsvinden.

Reserves en beleggingen

STOP AIDS NOW! belegt haar gelden op een niet-risicovolle wijze. Hiertoe worden deposito's en spaarrekeningen gebruikt.

In 2005 heeft de Raad van Bestuur een plan gepresenteerd tot de vorming van een 'passende' continuïteitsreserve dat, met instemming van de partners, door de Raad van Toezicht is goedgekeurd. Dit is conform de Richtlijn Reserves Goede Doelen (2004) van de VFI. Centraal in het plan van de Raad van Bestuur staat dat het primaire doel van de organisatie is om de doelstellingen zo goed mogelijk te realiseren en daarvoor derhalve middelen te besteden. Wel is het noodzakelijk om een reserve op te bouwen die de continuïteit van de organisatie waarborgt. Dit betreft zowel de verplichtingen ten aanzien van personeel en organisatie als de noodzaak om de subsidietoekenningen te continueren. Op basis daarvan is besloten dat er een risicoreserve wordt opgebouwd van tien procent van de organisatiekosten en één miljoen euro voor de continuïteit van de doelstelling. Op basis van de Jaarrekening 2008 betekent dit dat er een continuïteitsreserve nodig is van € 1.200.000.

Klachtenregeling

STOP AIDS NOW! beschikt over een algemene klachtenprocedure en een klachtenprocedure voor de afdeling dienstverlening donateurs. De secretaris van de Raad van Bestuur van Aids Fonds – Soa Aids Nederland fungeert ook als klachtencoördinator voor STOP AIDS NOW!

Klachtenprocedure

De afhandeling van klachten wordt verzorgd door de afdeling dienstverlening donateurs en de klachtencoördinator. De administratieve klachten worden door de afdeling dienstverlening donateurs afgehandeld, omdat het meestal klachten zijn die min of meer voortvloeien uit de gekozen werkwijze. Ofschoon zoveel mogelijk terug gebracht, kunnen die nooit volledig worden verholpen en in de kwartaalrapportages gerapporteerd. Het aantal door medewerkers zelf gemelde klachten is nul, hetgeen vragen oproept.

De afdeling dienstverlening donateurs beschikt over een registratiesysteem, zodat de klachten kunnen worden geanalyseerd. De klachtencoördinator registreert de klachten in een klachtenregister. Per kwartaal worden de klachten aan de Raad van Bestuur gerapporteerd.

In 2008 werden door STOP AIDS NOW! vijftien klachten bijgeschreven in het klachtenregister, waarvan dertien in het tweede halfjaar. Alle klachten zijn binnen de termijn van drie weken afgehandeld en alle klagers hebben een brief of email van de directeur ontvangen met een bedankje voor de genomen moeite, een uitleg van de aan de klacht ten grondslag liggende handelswijze en excuses indien de klacht gegrond is verklaard.

Enkele klachten waren aanleiding tot een structurele aanpassing van onze werkwijze. Zo werden de inhoud van de brief en website met betrekking tot notarieel schenken aangepast, de wijze van beantwoording van publieksvragen geprofessionaliseerd en de onderlinge doorverwijzing door tussen STOP AIDS NOW!-partners verhelderd.

De overige klachten betroffen de fondsenwerving die in het vierde kwartaal vanwege Wereld Aids Dag is geïntensiveerd. Opvallend was dat een beperkte actie met ballonnen aan fietsen in Leiden door de studentenvereniging, IFMSA in Leiden, leidde tot twee klachten: dit was aanleiding voor de Raad van Bestuur om in het komende jaar het milieubeleid van onze organisatie nader onder de loep te nemen.

Kwaliteit van externe wervingsbureaus blijft punt van aandacht, evenals de kwaliteitsbewaking van de selecties uit de database.

Dienstverlening donateurs

Dienstverlening donateurs behandelt onder meer vragen en wijzigingen in gegevens en ook klachten van donateurs van het Aids Fonds en STOP AIDS NOW! Het gaat om 5.000 telefoontjes en 12.000 e-mails per jaar (waarvan 62,5 procent STOP AIDS NOW! betreft). Er wordt onderscheid gemaakt in financiële, administratieve en wervingsklachten. De administratieve klachten, zoals foute adressering, worden niet geregistreerd. Klachten met betrekking tot werving, zoals over telemarketing en straatwerving wel. Financiële klachten betreffen vooral onterechte afschrijvingen (incasso) en worden ook geregistreerd. Het gaat om twee à drie niet-administratieve klachten per week. Een registratiesysteem zorgt voor een systematische analyse en de kwartaalrapportages.

In 2008 heeft STOP AIDS NOW! in totaal 44 administratieve klachten ontvangen. Per kwartaal is dit elke keer redelijk gelijk, eerste kwartaal elf klachten, tweede en derde kwartaal elk twaalf en in het laatste kwartaal negen. Iets minder dan de helft van de klachten (achtien) is veroorzaakt door straatwerving. Via dit wervingskanaal worden voor STOP AIDS NOW! de meeste structurele machtigingen afgesloten, zijn de meeste contacten met het publiek geweest en heeft aldus ook tot de meeste klachten geleid. Het aantal klachten dat door telemarketing-acties wordt veroorzaakt is lager dan via straatwerving, omdat er via dit kanaal voor STOP AIDS NOW! minder geworven wordt.

Halverwege 2008 hebben er intensieve gesprekken plaatsgevonden tussen het wervingsbureau en STOP AIDS NOW!. De werkwijze is veranderd. Vanuit STOP AIDS NOW! is een medewerker aangewezen die intensief contact houdt met het wervingsbureau en er vinden meer evaluaties plaats. Veroorzakers bij externe bureaus (straatwerver of callcenter-medewerker) worden expliciet aangesproken op hun handelswijze als ze onjuiste informatie verstrekken, algemene beleefdheidsvormen niet hanteren of het protocol niet opvolgen en krijgen als de klacht terecht is een waarschuwing.

Het aantal klachten over 2008 verdeeld naar categorieën is als volgt:

'Oneens met actie'	3 klachten
'Agressieve benadering'	3 klachten
'Niet eens met incasso'	13 klachten
'Incassofrequentie niet juist'	6 klachten
'Teveel post'	6 klachten
'Incassobedrag niet juist'	2 klachten
'Foute adressering'	3 klachten
'Overig'	8 klachten

In de categorie 'Overig' vallen klachten, zoals over de tekst van een mailing, het verkeerd verstrekken van informatie de straatwerkers en onbeleefd gedrag. Alle klachten zijn afgehandeld. Donateurs hebben allen excuses aangeboden gekregen.

Deze verantwoordingsverklaring is vastgesteld op 14 april 2009.

Louise van Deth
Raad van Bestuur

Anthony Ruys
Voorzitter Raad van Toezicht

6.2 Statutaire en overige gegevens

STOP AIDS NOW! is een onafhankelijke stichting en heeft haar zetel in de gemeente Amsterdam. De Stichting is op 15 december 2000 opgericht door de initiatiefnemer Stichting Aids Fonds (thans: Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland) te Amsterdam met als participanten:

- Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland te Amsterdam;
- Stichting Cordaid Memisa te 's-Gravenhage;
- Stichting Hivos – Humanistisch Instituut voor Ontwikkelingssamenwerking te 's-Gravenhage;
- Stichting ICCO te Zeist;
- Stichting Oxfam Novib te 's-Gravenhage.

Deze vijf organisaties zijn de partners van STOP AIDS NOW! Minimaal tweemaal per jaar voeren de vijf partners op directieniveau overleg in de Directieraad. Dit overleg dient de afstemming tussen de partners onderling en die met Stichting STOP AIDS NOW!

Missie

De missie van STOP AIDS NOW! luidt 'Samen werken aan een wereld zonder aids.' In het kader van deze aan zichzelf gestelde opdracht werkt STOP AIDS NOW! samen met overheidsinstellingen en natuurlijke- of rechtspersonen in binnen- en buitenland.

Inschrijving Kamer van Koophandel

De Stichting STOP AIDS NOW! is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam onder nummer 34148235.

Rangschikking Successiewet 1956

De Stichting STOP AIDS NOW! is door de Inspecteur van de Belastingdienst aangemerkt als instelling zoals bedoeld in artikel 24, lid 4 van de Successiewet 1956. Per 1 januari 2008 is de stichting aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

6.3 Statutaire gegevens gelieerde instellingen

6.3.1 Werkmaatschappij Soa Aids

De Werkmaatschappij opereert als faciliterend bedrijf, zodat de werkzaamheden sterk gericht zijn op de operationele kant. De Werkmaatschappij fungeert als werkgever voor de Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland en de Stichting STOP AIDS NOW!

Statutaire gegevens

De Stichting draagt de naam 'Stichting Werkmaatschappij Soa Aids' en heeft haar zetel in de gemeente Amsterdam.

De Stichting heeft ten doel zodanige voorwaarden te scheppen voor de te Amsterdam gevestigde Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland en de Stichting STOP AIDS NOW!, zodat deze stichtingen hun werkzaamheden optimaal kunnen verrichten, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Inschrijving Kamer van Koophandel

De stichting Werkmaatschappij Soa Aids is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam onder nummer 41207989.

Raad van Toezicht

Er is sprake van een algehele personele unie in de Raden van Toezicht van de stichtingen STOP AIDS NOW!, Werkmaatschappij Soa Aids en Aids Fonds – Soa Aids Nederland. De verhouding tussen de Raden van Bestuur en de Raden van Toezicht van de drie stichtingen is vastgelegd in een reglement, waarin de verantwoordelijkheden en taken zijn benoemd. Ook de verhouding tussen Auditcommissie, Raden van Toezicht en Raden van Bestuur is vastgelegd in een reglement. In 2008 zijn beide reglementen samengevoegd.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van bestond eind 2008 uit Ton Coenen (voorzitter), Louise van Deth (lid) en Peter van Rooijen (lid).

De nevenfuncties van Ton Coenen zijn bestuurslid van de René Klijn Stichting, lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Huisartsen Dienstenposten Amsterdam, bestuurslid van de Stichting H. Molendijk en secretaris Stichting Congres ISSTDR 2005. Louise van Deth

heeft als nevenfuncties penningmeester van de Stichting Henry Hudson 400, voorzitter van de Tony Chocolonely Foundation en van voorzitter Arts & Exes. Die van Peter van Rooijen zijn Vice Chair of the Financial and Audit Committee of the Global Fund to fight AIDS, Tuberculosis and Malaria, voorzitter van de Stichting De Grote Onderneming en bestuurslid van het Health Insurance Fund.

6.3.2 Aids Fonds – Soa Aids Nederland

Aids Fonds – Soa Aids Nederland is een onafhankelijke stichting te Amsterdam, die op 1 januari 2004 is ontstaan uit de fusie van de Stichting Aids Fonds te Amsterdam en de Stichting Soa-bestrijding te Utrecht.

Statutaire gegevens

De stichting draagt de naam 'Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland' en heeft haar zetel in de gemeente Amsterdam.

De Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland heeft ten doel het stimuleren en vergroten van de omvang en de kwaliteit van de Nederlandse bijdrage aan de nationale en internationale strijd tegen Hiv en aids en andere soa evenals aan de ondersteuning en zorg voor mensen die leven met hiv en aids of een andere soa.

Inschrijving Kamer van Koophandel

De Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Amsterdam onder nummer 34200393, waarbij ook 'Aids Fonds' als verkorte naam is vastgelegd.

Raad van Toezicht

Er is sprake van een algehele personele unie in de Raden van Toezicht van de stichtingen STOP AIDS NOW!, Werkmaatschappij Soa Aids en Aids Fonds – Soa Aids Nederland. De verhouding tussen de Raden van Bestuur en de Raden van Toezicht van de drie stichtingen is vastgelegd in een reglement, waarin de verantwoordelijkheden en taken zijn benoemd. Ook de verhouding tussen Auditcommissie, Raden van Toezicht en Raden van Bestuur is vastgelegd in een reglement. In 2008 zijn beide reglementen in 2008 samengevoegd.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur van Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland bestond in 2008 uit Ton Coenen. Zijn nevenfuncties zijn bestuurslid van de René Klijn Stichting, lid van de Raad van Toezicht van de Stichting Huisartsen Dienstenposten Amsterdam, bestuurslid van de Stichting H. Molendijk en en secretaris van de Stichting Congres ISSTDR 2005.

Keurmerk Centraal Bureau voor de Fondsenwerving

Op 1 januari 1998 is aan het Aids Fonds het keurmerk CBF toegekend.

Rangschikking Successiewet 1956

De Stichting Aids Fonds – Soa Aids Nederland is door de Inspecteur van de Belastingdienst aangemerkt als instelling zoals bedoeld in artikel 24, lid 4 van de Successiewet 1956.

Per 1 januari 2008 is de stichting aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

7 Personeel en Organisatie

De Werkmaatschappij Soa Aids opereert als faciliterend bedrijf voor de stichtingen Aids Fonds – Soa Aids Nederland en STOP AIDS NOW! De Werkmaatschappij fungeert bovendien als werkgever voor alle medewerkers van het Aids Fonds, Soa Aids Nederland en STOP AIDS NOW! Dit hoofdstuk heeft betrekking op de Werkmaatschappij als geheel.

7.1 Bedrijfsbureau

Het bedrijfsbureau heeft als belangrijkste functie de medewerkers bedrijfsmatig te ondersteunen bij het uitvoeren van hun kerntaken. In 2008 werkte het Bedrijfsbureau aan verbetering van de doorlopende processen. De verbetering van de efficiëntie en klanttevredenheid vormden de kerndoelen.

7.1.1 Activiteiten

Het bedrijfsbureau bestaat uit de volgende afdelingen:

- Bij Dienstverlening, Planning en Productie (DPP) zijn de facilitaire zaken, de receptie, de organisatie van congressen, het beheer van voorlichtingsmateriaal en de logistiek van mailings ondergebracht.
- Dienstverlening Donateurs (DD) beheert de databestanden van de fondsenwervende merken, het Aids Fonds, STOP AIDS NOW! en Dance4Life. Tevens is DD aanspreekpunt voor donateurs.
- De Financiële Administratie zorgt voor alle financiële processen van de organisatie, van debiteuren- crediteuren- en projectadministratie tot managementrapportages en het opstellen van begrotingen en jaarrekeningen.
- Informatie en Communicatie Technologie (ICT) beheert de diverse automatiseringssystemen, zoals het computernetwerk en de telefooncentrale.
- Erfenissen en Legaten verzorgt de afhandeling van nalatenschappen. Het verslag van deze activiteiten staat bij de informatie over fondsenwerving.

7.1.2 Resultaten

In 2008 voerde de organisatie een nieuwe database van relaties in: Charibase. Hoewel het doel was om fase 1 (donateurs, merchandising, informatieverzoeken en koppeling met financiën) in 2008 af te ronden, was deze pas in februari 2009 voltooid. In fase 2 gaan de andere relaties (zakelijk, abonnees van Soa Aids Magazine, pers, vrijwilligers enz.) over naar de nieuwe database. In de nieuwe database krijgen alle relaties van de organisatie een unieke plek.

De uitbreiding en verbouwing van de huisvesting van de organisaties nam acht maanden in beslag. De inspanning van DPP en ICT zorgde voor een minimum aan overlast voor de medewerkers. De vervanging van een deel van het meubilair vereiste de nodige inspanning van de ergo-medewerker om de werkplekken opnieuw in te richten. Ook het ontruimingssysteem is vernieuwd.

Dienstverlening, Planning en Productie organiseerde twee symposia/congressen voor de programma's Intermediairs en Etnische Minderheden en het 12e Nationale Soa*Hiv*Aids congres waaraan 1.000 mensen deelnamen. De bijdrage en inzet van vrijwilligers bij de organisatie van het Soa*Hiv*Aids congres was in 2008 hoger dan ooit. De organisatie breidde het registratiesysteem voor congressen en symposia uit met een speciale module voor sprekers. Dit maakt de aanvraag, selectie en handeling van presentaties op congressen efficiënter.

Op facilitair gebied vond automatisering van het meldingssysteem voor opdrachten, aanvragen en storingen plaats. Sinds 1 januari 2009 werkt de organisatie hiermee. In 2008 maakte de organisatie bovendien een start met milieuvriendelijke bedrijfsvoering

(milieuvriendelijk papier, dubbelzijdig printen, energiescan en waar mogelijk milieuvriendelijk bouw materiaal bij de verbouwing).

Naast het invoeren van de Charibase voerde de afdeling Dienstverlening Donateurs haar reguliere werkzaamheden met succes verder uit. Zo leidde de klachtenanalyse tot verschillende acties en verbeteringen, bleef de retourpost onder de maximale streefwaarden en verliep de samenwerking met Dance4Life in de scholierenactie in het 4de kwartaal goed. De Financiële Administratie ververste het procedureboek en voerde naar aanleiding van de herziene Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen de nodige aanpassingen door, bijvoorbeeld met betrekking tot nieuwe richtlijnen voor de urenverantwoording. Verder ontwikkelde de afdeling haar samenwerking met de budgethouders en scherpste deze ook aan waardoor de kwartaalrapportages toenemen in kwaliteit.

Het ICT beleid van begin 2008 biedt houvast aan de organisatie voor verdere ontwikkelingen. Daarnaast draaien alle werkplekken voortaan op hetzelfde systeem (Windows XP en MS Office 2003). Het serverpark (7 servers) werd vervangen en maakt nu gebruik van de VM-ware technologie.

Het bedrijfsbureau analyseert zijn activiteiten steeds meer procesmatig en voert ze ook overeenkomstig uit. Door het gebruik van geautomatiseerde systemen nam de efficiëntie in belangrijke mate toe. De grote betrokkenheid van de medewerkers zorgde voor een snelle invoering van de processen. Toch kostten sommige projecten meer tijd dan verwacht. De implementatie van de relatiedatabase had eigenlijk in zes maanden moeten plaatsvinden, maar duurde tien maanden. Dit had een extra druk op de reguliere werkzaamheden tot gevolg.

7.1.3 Toekomst

Na een jaar van veranderingen waaronder als meest ingrijpende de interne verbouwing, de verhuizing en de invoering van een nieuw relatiebeheersysteem, concentreert het bedrijfsbureau zich in 2009 op het versterken van alle processen.

7.2 Personeelszaken

Om de doelstellingen van de organisatie te realiseren is een doelmatige en doeltreffende bedrijfsvoering een kritische succesfactor. Personeel, maar ook faciliteiten zoals huisvesting, de werkplek, automatiseringsvoorzieningen, een eigentijds pakket arbeidsvoorwaarden en heldere procedures en regels spelen daarin een belangrijke rol. Bij een doelmatige en doeltreffende bedrijfsvoering hoort een goed personeelsbeleid dat het management en de medewerkers ondersteunt. In 2008 werkte de afdeling personeelszaken verder aan onder andere managementontwikkeling, de invoering van competentie management, het vrijwilligersbeleid en de preventie en beheersing van ziekteverzuim.

7.2.1 Personeelssamenstelling

In 2008 waren gemiddeld 115 medewerkers in dienst. Omgerekend naar fulltime eenheden (fte) waren dat negentig fte. De verhouding man-vrouw was 40% man en 60% vrouw. Het aantal medewerkers met een volledig dienstverband (36 uur) bedroeg 20% en in deeltijd 80%. De gemiddelde duur van het dienstverband was 5,8 jaar en de gemiddelde leeftijd 42,9 jaar. In 2008 gingen veertien medewerkers uit dienst, zeven van hen namen op eigen verzoek ontslag, vier vanwege het aflopen van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd en drie om andere redenen.

Er traden negentien nieuwe medewerkers in dienst. Intern wisselde vier medewerkers van functie.

7.2.2 Arbeidsvoorwaarden

De salarissen stegen per 1 april met 2%. De eindejaarsuitkering werd verhoogd tot 4%. Met betrekking tot de salarissen volgt de organisatie de salarisontwikkelingen voor

Rijksambtenaren. Voor de overige arbeidsvoorwaarden vormen de wijzigingen in de CAO Thuiszorg het uitgangspunt. Met ingang van 1 januari 2008 is deze CAO onderdeel van de CAO Verpleeg-, Verzorgingshuizen en Thuiszorg. Van de regeling flexibele arbeidsvoorwaarden, waaronder o.a. het kopen of verkopen van vakantie-uren en het aanschaffen van een fiets met een fiscaal aantrekkelijke regeling, maakten 39 medewerkers gebruik.

7.2.3 Vrijwilligers

Ieder jaar weer mag de organisatie zich verheugen op de steun van vele enthousiaste vrijwilligers. Een aantal vrijwilligers is werkzaam op kantoor en houdt zich onder andere bezig met de ondersteuning van voorbereidingen voor evenementen en congressen, het documentatiecentrum en de donateursadministratie. Daarnaast zijn door het hele land zo'n vierhonderd vrijwilligers actief als collectant voor het Aids Fonds en STOP AIDS NOW! In 2008 ontvingen alle vrijwilligers de vrijwilligersregeling. Dit is een uitwerking van het door de organisatie vastgestelde vrijwilligersbeleid en geeft informatie over de verwachtingen aan de vrijwilliger en de geldende rechten en plichten.

7.2.4 Opleidingen

Jaarlijks inventariseert de organisatie onder de medewerkers hun behoefte aan opleidingen. Ontplooiing en persoonlijke groei via opleidingen en trainingen dragen bij aan de functie- en taakuitvoering en aan de tevredenheid van medewerkers. Ook biedt het kansen voor doorstroom in en buiten de organisatie. Voor 2008 was hiervoor een budget van 75.000 euro, oftewel 1,7% van de loonsom begroot. De organisatie kende daarmee een substantieel aandeel van de aanvragen toe. De realisatie van deze opleidingskosten bedroeg 77.000 euro.

7.2.5 Managementontwikkeling / competentie management

In 2007 startte de organisatie een traject om de managementvaardigheden in relatie tot de ambitie van de organisatie te versterken. In een aantal bijeenkomsten van het managementteam met de overige leidinggevendenden werkten zij aan een gemeenschappelijk kader. Om de gemeenschappelijke ambitie te realiseren zijn vier kerncompetenties geformuleerd, die voor iedere medewerker gelden: professioneel, open communicatie, creatief en dienstverlenend. Voor de functiecategorieën directie, managers, leidinggevendenden, programma- en beleidsmedewerkers en voor facilitaire en ondersteunende medewerkers, bestaan drie aanvullende competenties. Om de medewerkers kennis te laten nemen van deze gemeenschappelijke ambitie, het werken met competenties en de vertaling daarvan vonden verschillende teambijeenkomsten plaats. Het werken met competenties als onderdeel van het functioneren en de ontwikkeling van medewerkers maakt onderdeel uit van het jaarlijkse functioneringsgesprek.

7.2.6 Arbo, ziekteverzuimpreventie en -beheersing

In 2008 daalde het ziekteverzuim ten opzichte van 2007 tot 4,9%. De ziekmeldingfrequentie daalde tot 1,8; in voorgaande jaren kwam deze boven de twee uit. In twee notities: Visie op beheersing ziekteverzuim en Eerste hulp bij verzuimbegeleiding voor leidinggevendenden, benoemde de organisatie een aantal concrete maatregelen voor de bijdrage van leidinggevendenden aan het laag houden van verzuim. Vooral in het terugdringen van kortdurend frequent verzuim boekten zij resultaten door het voeren van verzuimgesprekken.

7.2.7 Hiv in onze organisatie

In 2006 is de notitie 'Hiv in onze organisatie' vastgesteld. In de notitie is voor (nieuwe) medewerkers informatie opgenomen over de invloed van hiv en aids op het leven van mensen met hiv, waaronder collega's. Het gaat daarbij om kennis, cultuuraspecten, ondersteuning en gedragsregels. De organisatie stelde een werkgroep in om het bestaande beleid met

betrekking tot de relatie tussen hiv en werk te evalueren en om met voorstellen te komen voor verdere uitwerking.

7.3 Ondernemingsraad

De taken van de ondernemingsraad van de Werkmaatschappij Soa Aids Nederland, het Aids Fonds en STOP AIDS NOW! zijn als volgt beschreven:

- Het toetsen van voorgesteld beleid op de gevolgen voor de medewerkers en - indien nodig met gebruikmaking van de rechten uit de Wet op de Ondernemingsraden – een beleid nastreven waarmee de belangen van de medewerkers het beste worden gewaarborgd;
- Het initiëren van nieuw beleid, in het belang van de medewerkers;
- Het informeren van het bestuur over wat er leeft onder de medewerkers;
- Het leveren van een bijdrage aan de openbaarheid van bestuur.

In 2008 bestaat de ondernemingsraad uit: Erwin Fisser (C&F), Berry Jansen (B), John Hilgers (C&F), Marianne Jonker (B&P) en Martine van der Meulen (B&P). Berry Jansen trad na het vertrek van Floor Voermans per 1 maart toe tot de ondernemingsraad. John Hilgers nam met ingang van deze datum de voorzittersrol op zich.

7.3.1 Activiteiten

In 2008 zette de ondernemingsraad zich in voor verschillende projecten. De raad gaf advies en verleende instemming aan diverse voorstellen van het bestuur. Ook nam de ondernemingsraad zelf een aantal initiatieven op basis van signalen die zij vanuit de organisatie kreeg. De ondernemingsraad vervult zowel een passieve (medewerkers benaderen de ondernemingsraad zelf) als een actieve rol (de ondernemingsraad benadert medewerkers en vraagt naar hun mening).

7.3.2 Instemming

De ondernemingsraad stemde in met de volgende bestuursvoorstellen:

Programma van eisen met betrekking tot de huisvesting;

Het werken met competenties in de Werkmaatschappij;

Een toevoeging bij artikel 44 nevenactiviteiten;

Checklist exit evaluatiegesprek.

Voor nadere toelichting op deze regelingen verwijst de ondernemingsraad naar de desbetreffende afdelingen.

7.3.3 Advies

Verschiedende besluiten van het bestuur behoeven geen instemming van de ondernemingsraad. De ondernemingsraad kan dan echter wel advies uitbrengen. In 2008 bracht de ondernemingsraad advies uit over de volgende bestuursvoorstellen: de compensatieregeling salarisstijging en bijzondere verlofdagen en uitbreiding huisvesting van de organisatie.

7.3.4 Initiatieven

De ondernemingsraad nam in 2008 het initiatief tot diverse projecten zoals een intern onderzoek naar de beleving van het Management Development Traject bij de Werkmaatschappij; een aanpassing van de regeling reiskostenvergoeding en het opzetten en ontwikkelen van een tevredenheidsonderzoek onder medewerkers. Hiernaast was de ondernemingsraad in 2008 betrokken bij de volgende projecten: evaluatie arbodienst Arbo Unie; evaluatie werving en selectie directeur STOP AIDS NOW!; evaluatie van het hiv-beleid;

het Management Development Traject; huisvesting Keizersgracht en Prinsengracht; de commissie functiewaardering; de commissie tevredenheidsonderzoek medewerkers; het bemiddelen bij enkele afdelingsconflicten en het adviseren van individuele medewerkers.

8 Jaarrekening 2008

8.1 Balans per 31 december 2008

		<i>Toelichting</i>	31 december 2008	31 december 2007
(in euro's)				
Activa				
Vorderingen	1		714.191	754.035
Gelieerde instellingen	2		422.532	30.798
Liquide middelen	3		3.212.696	4.942.540
Totaal Activa			4.349.419	5.727.373
Passiva				
Reserves en fondsen				
<i>Reserves</i>	4			
Continuïteitsreserve	5		1.122.000	841.500
Bestemmingsreserves	6		444.381	318.126
			1.566.381	1.159.626
Kortlopende schulden	7		2.783.038	4.567.747
Totaal Passiva			4.349.419	5.727.373

8.2 Staat van baten en lasten over 2008

(in euro's)		Werkelijk 2008	Begroot 2008	Werkelijk 2007
Baten:				
Baten uit eigen fondsenwerving	8	7.070.111	7.874.242	7.205.731
Baten uit acties van derden	9	2.357.406	2.684.400	1.974.088
Subsidies van overheden	10	1.887.213	1.550.623	1.365.768
Baten uit beleggingen (rente)	11	164.662	150.000	265.609
Overige baten	12	453.785	453.785	453.785
Som der baten		11.933.177	12.713.050	11.264.981
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen				
Voorlichting en Communicatie	13	3.047.367	3.027.640	2.665.079
Structurele hulp	14	4.576.748	4.851.457	4.518.976
Innovatie en additionele hulp	15	1.975.929	2.223.930	1.655.137
Strategie en Pleitbezorging	16	234.612	262.729	369.621
		9.834.656	10.365.756	9.208.813
Werving baten				
Kosten eigen fondsenwerving	17	1.379.420	1.552.504	1.398.960
Kosten acties derden	18	42.345	187.947	28.478
		1.421.765	1.740.451	1.427.438
Beheer en administratie				
Kosten beheer en administratie	19	270.001	326.343	215.501
Som der lasten		11.526.422	12.432.550	10.851.752
Resultaat		406.755	280.500	413.229
Resultaatbestemming 2008				
Toevoeging/onttrekking aan:				
- continuïteitsreserve		280.500	280.500	280.500
- bestemmingsreserves		126.255	0	132.729
		406.755	280.500	413.229

8.3 Kasstroomoverzicht over 2008

(in euro's)	2008	2007
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat boekjaar	406.755	413.229
Aanpassingen voor:		
. Afschrijvingen	0	0
. Mutaties voorzieningen	0	0
. Mutaties langlopende projectverplichtingen	0	0
Veranderingen in werkkapitaal:		
. Mutaties vorderingen en overlopende activa	-351.890	-167.704
. Mutaties overige schulden en overlopende activa	-1.784.709	-300.580
Totaal	-1.729.844	-55.055
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutatie liquide middelen	-1.729.844	-55.055
Stand liquide middelen 01-01	4.942.540	4.997.595
Stand liquide middelen 31-12	3.212.696	4.942.540
	-1.729.844	-55.055

De toename van de vorderingen is vooral veroorzaakt door de rekening courant met de Werkmaatschappij Soa Aids (€ 392.000) als gevolg van de financiering van de verbouwing van de huisvesting.

De afname van de overige schulden en overlopende passiva is veroorzaakt door de rekening courant met het Aids Fonds - Soa Aids Nederland (€ 636.000), de toegezegde financiële bijdragen (€ 450.000) en de crediteuren (€ 435.000).

8.4 Toelichting waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is opgesteld conform de Richtlijn 650 Fondsenwervende instellingen (herzien 2007).

Dit is het eerste jaar dat de herziene richtlijn is toegepast. De stelselwijziging heeft geen effect op het resultaat en het vermogen (reserves en fondsen). De wijzigingen betreffen met name:

* Aangepaste modellen voor de balans en de staat van baten en lasten,

* Het afzonderlijk presenteren van de kosten beheer en administratie.

Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de cijfers over voorgaand boekjaar aangepast.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat de Raad van Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Voorzover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen en overlopende passiva worden gewaardeerd op de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vorderingen.

Reserves en fondsen

De continuïteitsreserve is gevormd om de continuïteit te waarborgen ingeval van (tijdelijke) sterk tegenvallende opbrengsten.

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsreserve is door het bestuur bepaald, en betreft geen verplichting, het bestuur kan deze beperking zelf opheffen.

Bestemmingsfondsen betreffen de middelen die zijn verkregen met een door derden aangegeven specifieke bestemming.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Opbrengsten en kosten worden verantwoord in het jaar waaraan zij kunnen worden toegerekend.

Nalatenschappen worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorlopige uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin zij worden ontvangen verantwoord als baten uit nalatenschappen, voorzover deze niet al in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord.

Opbrengsten uit de verkoop van artikelen worden onder de baten tegen de brutowinst opgenomen. De brutowinst is de netto-omzet verminderd met de kostprijs van de verkochte artikelen. Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst onder aftrek van kortingen en over de omzet geheven belastingen. Onder de kostprijs wordt verstaan de inkoopwaarde van de goederen, verhoogd met de op de inkoop en verkoop drukkende directe (aan derden betaalde) verwervingskosten. De door STOP AIDS NOW! in dit verband gemaakte eigen kosten worden als kosten van fondsenwerving verantwoord.

Uitvoeringskosten

De Stichting STOP AIDS NOW! wordt facilitair ondersteund door de Stichting Werkmaatschappij Soa Aids, waarin het personeel ondergebracht is. De verdeling van de uitvoeringskosten (personeel, pand en materiële voorzieningen) vindt plaats op basis van de goedgekeurde begrotingen van de Stichting Aids Fonds - Soa Aids Nederland en de Stichting STOP AIDS NOW!

In 2008 was de verdeelsleutel:

71,80 procent aan de Stichting Aids Fonds - Soa Aids Nederland,
28,20 procent aan de Stichting STOP AIDS NOW!

De doorberekening van de kosten voor personeel en organisatie uit de Werkmaatschappij Soa Aids aan de merken Soa Aids Nederland, Aids Fonds en STOP AIDS NOW! is direct gerelateerd aan de omvang van de personele inzet voor het bepaalde merk. Aan de hand van de uren per merk, vermenigvuldigd met het uurtarief voor de betreffende functionaris wordt concreet doorberekend wat de kosten zijn. Hierdoor wordt gegarandeerd dat de merken alleen de eigen kosten betalen.

Het uurtarief is gebaseerd op de integrale kostprijs en bestaat derhalve uit salariskosten inclusief sociale lasten en pensioenlasten, overige personeelskosten, huisvestingskosten, kantoorkosten en overige algemene kosten.

De verdeling van de doorbelaste organisatiekosten over de programma's vindt plaats op basis van de werkelijke geschreven uren op de programma's.

Kosten beheer en administratie

Kosten beheer en administratie zijn de kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en niet worden toegerekend aan de doelstelling of de werving van baten.

De Vereniging Fondsenwervende Instellingen (VFI) heeft aanbevelingen opgesteld voor de toepassing van deze richtlijn. STOP AIDS NOW! volgt die aanbevelingen en heeft de volgende onderdelen ondergebracht in de post beheer en administratie:

- management: uitvoeringskosten van de directeuren en de managers, voor zover zij niet direct in het kader van de doelstelling zijn uitgevoerd, overeenkomstig de urenverantwoording.
- bedrijfsvoering: uitvoeringskosten van de afdeling Dienstverlening, Planning en Productie (DPP), voor zover zij niet direct in het kader van de doelstelling zijn uitgevoerd, overeenkomstig de urenverantwoording.
- financiën / controlling.

De organisatie streeft ernaar om de kosten beheer en administratie te beperken tot tussen 2 procent en 5 procent van de totale opbrengsten.

Voorbeelden van directe toerekening aan de doelstelling zijn:

- management: communicatie, pleitbezorging en strategische vertegenwoordiging,
- bedrijfsvoering: organisatie van evenementen en logistiek inzake de distributie van voorlichtingsmateriaal.

De uitvoeringskosten van de afdelingen Personeelszaken en Automatisering worden aan de doelstelling, aan fondsenwerving en aan beheer en administratie toegerekend, naar rato van de bezetting van het personeel onder elk onderdeel.

Kosten toerekening

Kosten worden toegerekend aan de doelstelling, werving baten, en beheer en administratie op basis van de volgende maatstaven:

- direct toerekenbare kosten worden direct toegerekend,
- middels de urenverantwoording gekoppeld aan een uurtarief worden de andere kosten aan de doelstelling, werving baten en beheer en administratie toegerekend (zie hierboven 'uitvoeringskosten').

De bij fondsenwervende activiteiten betrokken kosten worden voor 50 procent aangemerkt als kosten in het kader van de doelstelling (communicatie en voorlichting). Omdat de kennis over en betrokkenheid bij het werkterrein van STOP AIDS NOW! - de mondiale strijd tegen aids - bij zowel het algemene publiek als de landelijke politiek relatief laag is, blijft het noodzakelijk te investeren in algemene communicatie en gerichte voorlichting.

STOP AIDS NOW! ziet het vergroten van kennis en realiseren van maatschappelijke betrokkenheid namelijk als een essentiële voorwaarde om de doelstellingen te realiseren. Om deze redenen wordt binnen de fondsenwervende activiteiten aan voorlichting verhoudingsgewijs veel aandacht besteed. De toerekening van kosten aan fondsenwerving en communicatie is gebaseerd op een zo feitelijk mogelijke vaststelling van de onderlinge verhouding. De veronderstelling die aan het verdelingspercentage ten grondslag ligt wordt door de Raad van Bestuur in 2009 geëvalueerd.

8.5 Toelichting balans per 31 december 2008

(in euro's)

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
1 Vorderingen		
Nog te factureren ArtBags	269.000	276.626
Debiteuren	79.266	75.748
Belastingen	33.979	50.951
Erfenissen en legaten	54.296	6.000
Nog te ontvangen rente	35.274	73.651
Nog te vorderen van co-locatie partners Brussel	20.390	35.194
Diverse vorderingen	21.986	5.579
Te vorderen van Dance4Life	200.000	230.286
	<u>714.191</u>	<u>754.035</u>

2 Gelieerde instellingen

Werkmaatschappij Soa Aids	422.532	30.798
	<u>422.532</u>	<u>30.798</u>

De financiering van de verbouwing van de huisvesting leidt tot een toename van de vordering.

3 Liquide middelen

ING / Postbank rekeningen	2.362.696	366.815
ING deposito	850.000	0
ING Premium Business Account	0	4.575.725
	<u>3.212.696</u>	<u>4.942.540</u>

Over het saldo bij ING Postbank wordt een aan EURIBOR gerelateerd rentepercentage uitgekeerd.

4 Reserves

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Continuïteitsreserve	1.122.000	841.500
Bestemmingsreserves	444.381	318.126
	<u>1.566.381</u>	<u>1.159.626</u>

De mutaties in de reserves in het boekjaar 2008:

	Stand per 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Stand per 31 december
Continuïteitsreserve	841.500	280.500	0	1.122.000
Bestemmingsreserves	318.126	350.000	-223.745	444.381
<u>2008</u>	<u>1.159.626</u>	<u>630.500</u>	<u>-223.745</u>	<u>1.566.381</u>
<u>2007</u>	746.397	493.229	-80.000	1.159.626

5 Continuïteitsreserve

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Stand per 1 januari	841.500	561.000
Resultaatbestemming	280.500	280.500
Stand per 31 december	<u>1.122.000</u>	<u>841.500</u>

In 2005 is met instemming van de partners en de Raad van Toezicht besloten tot de vorming van

een 'passende' continuïteitsreserve binnen de stichting STOP AIDS NOW!. Op basis daarvan is besloten dat er een reserve wordt opgebouwd van tien procent van de organisatiekosten en één miljoen euro voor de continuering van de doelstelling. Op basis van de jaarrekening 2008 betekent dit dat er een continuïteitsreserve nodig is van € 1.200.000. Dit is in overeenstemming met de Richtlijn 'Reserves Goede Doelen' van de VFI.

6 Bestemmingsreserves	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Ontwikkelprojecten	94.381	194.467
Partneruitkering	0	123.659
Dance4Life	350.000	0
	<u>444.381</u>	<u>318.126</u>

De mutaties in de bestemmingsreserves in het boekjaar 2008:

	Stand per			Stand per
	1 januari	Toevoeging	Onttrekking	31 december
Ontwikkelprojecten	194.467	0	-100.086	94.381
Partneruitkering	123.659	0	-123.659	0
Dance4Life	0	350.000	0	350.000
<u>2008</u>	<u>318.126</u>	<u>350.000</u>	<u>-223.745</u>	<u>444.381</u>
<u>2007</u>	185.397	212.729	-80.000	318.126

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het bestuur.

De reserve ontwikkelprojecten betreft het deel eigen middelen dat wordt ingezet in het kader van de ontwikkelingsprojecten.

De reserve Dance4Life is tot stand gekomen naar aanleiding van de overeenkomst die STOP AIDS NOW! met Dance4Life Nederland heeft afgesloten voor de jaren 2008-2010. Deze reserve is voor de uitkering aan Dance4Life Nederland uit eigen middelen. Beoordeling geschiedt op basis van een jaarlijks in te dienen werkplan en begroting.

7 Kortlopende schulden en overlopende passiva	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Gelieerde instellingen	187.810	824.256
Te betalen aan partnerorganisaties	560.000	679.151
Toegezegde financiële bijdragen	85.209	535.752
Crediteuren	417.615	852.555
Belastingen	3.792	3.792
Overige schulden en overlopende passiva	1.528.612	1.672.241
	<u>2.783.038</u>	<u>4.567.747</u>

Onder de kortlopende schulden staan verplichtingen met een looptijd van minder dan 1 jaar verantwoord.

Gelieerde instellingen

Aids Fonds - Soa Aids Nederland	187.810	824.256
---------------------------------	---------	---------

Te betalen aan partnerorganisaties

Batig saldo ten behoeve van de 5 partners	3.700.000	3.348.939
Uitgekeerde voorschotten aan de partners	-2.400.000	-2.000.000
Uitgekeerd saldo aan Aids Fonds - Soa Aids Nederland (schuld gelieerde instelling)	-740.000	-669.788
	<u>560.000</u>	<u>679.151</u>

Elk van de partners heeft recht op een uitkering van € 731.029 vermeerderd met € 8.971 uit de

onbenutte 'zesde taartpunt'.

	<u>2008</u>	<u>2007</u>
<i>Toegezegde financiële bijdragen</i>		
Dit bedrag wordt gevormd door kortlopende verplichtingen uit toegezegde bijdragen		
Verplichtingen uit hoofde van toezeggingen voor 2007	0	181.643
Verplichtingen uit hoofde van toezeggingen in 2007	30.000	354.109
Verplichtingen uit hoofde van toezeggingen in 2008	55.209	0
	<hr/> 85.209	<hr/> 535.752
 <i>Belastingen</i>		
Schenking en successierecht	3.792	3.792

Per 1 januari 2006 is het schenkingsrecht over giften vervallen. Deze rechten hebben betrekking op het jaar 2005 waarvoor kwijtschelding bij de belastingdienst werd aangevraagd

<i>Overige schulden en overlopende passiva</i>		
Vooruit ontvangen Nationale Postcodeloterij	323.316	1.022.304
Vooruit ontvangen MFS subsidie, Ministerie van Buitenlandse Zaken (2007 betreft TMF subsidie)	984.325	338.797
Fondsenwervingkosten	10.732	152.263
Stop AIDS Alliance - Brussel	52.755	56.000
Vooruit ontvangen Oxfam/Novib en Cordaid project WPP Ethiopië	96.419	28.110
Overige nog te betalen bedragen	61.065	74.767
	<hr/> 1.528.612	<hr/> 1.672.241

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De materiële vaste activa voor de bedrijfsvoering zijn bij de Stichting Werkmaatschappij Soa Aids ondergebracht. STOP AIDS NOW! en Aids Fonds – Soa Aids Nederland staan garant voor de toekomstige afschrijvings-verplichtingen die zijn aangegaan tot en met 2014. De verplichting voor STOP AIDS NOW! ultimo 2008 is € 410.291.

8.6 Toelichting op de staat van baten en lasten

(in euro's)

8 Baten uit eigen fondsenwerving	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Collecten	50.843	68.000	43.491
Donaties en giften	6.656.783	7.270.000	6.750.516
Sponsoring	12.500	50.000	0
Nalatenschappen	80.132	50.000	-12.500
Verkoop goederen	225.857	280.000	269.461
Overige baten uit eigen fondsenwerving	43.996	156.242	154.763
Totaal	7.070.111	7.874.242	7.205.731

De baten uit eigen fondsenwerving dalen ten opzichte van 2007 met 2%. Eenmalige en structurele machtigingen stijgen met 6%, spontane donaties dalen met 18%.

Overige baten uit eigen fondsenwerving hebben betrekking op subsidies inzake projecten en activiteiten die door het beleidsteam worden uitgevoerd.

De onderschrijding van de begroting komt door tegenvallende opbrengsten van direct marketing en giften van het bedrijfsleven.

<u>Verkoop goederen</u>	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Netto omzet	301.036	410.000	337.107
Kostprijs	-75.179	-130.000	-67.646
Netto winst	225.857	280.000	269.461

Deze post betreft vooral de verkoop van de Artbag. Er werden 72.000 Artbags in 2008 verkocht, terwijl een verkoop van 95.000 stuks begroot was. In 2007 werden 78.000 Artbags verkocht.

9 Baten uit acties van derden	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Nationale Postcode Loterij (reguliere bijdrage)	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Nationale Postcode Loterij (extra project bijdrage)	698.987	684.400	626.248
SponsorBingoLoterij	3.771	200.000	2.380
Dance4Life actie	654.648	800.000	345.460
	2.357.406	2.684.400	1.974.088

Nationale Postcode Loterij (extra project bijdrage)

In totaal is in 2005 € 4.870.970 ontvangen van de Nationale Postcode Loterij voor het project Orphans & Vulnerable Children in South Africa. De bedragen die reeds door STOP AIDS NOW! zijn uitgekeerd aan de deelnemende projectorganisaties (zie punt 15 van de toelichting) zijn als baten verantwoord. Het bedrag dat nog niet is uitgekeerd is verantwoord onder de post 'vooruit ontvangen bedragen' die in de balans opgenomen is in de post 'overige schulden en overlopende passiva' (zie punt 7 van de toelichting).

SponsorBingoLoterij

Het plan om deelnemers aan de SponsorBingoLoterij te vragen met extra loten ten bate van STOP AIDS NOW! mee te spelen is niet uitgevoerd.

Dance4Life actie

In 2008 werd de Dance4Life Scholenactie georganiseerd. Deze bracht € 416.158 op. Het

ministerie van Buitenlandse Zaken heeft deze opbrengst met € 200.000 verhoogd. In de begroting was nog rekening gehouden met inkomsten uit andere activiteiten van Dance4Life. Hiervoor zijn na begrotingsdatum andere afspraken gemaakt.

10 Subsidies van overheden	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Ministerie van Buitenlandse Zaken	1.887.213	1.550.623	1.365.768
	<u>1.887.213</u>	<u>1.550.623</u>	<u>1.365.768</u>

De subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt aangewend voor bewustmaking acties en campagnes en voor de ontwikkelprojecten. De toename ten opzichte van 2007 en de begroting is in lijn met activiteiten die van 2007 naar 2008 uitgesteld werden.

11 Baten uit beleggingen (rente)

De baten uit beleggingen betreffen uitsluitend renteopbrengsten

12 Overige baten	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Bijdragen eigen organisaties	453.785	453.785	453.785
	<u>453.785</u>	<u>453.785</u>	<u>453.785</u>

Dit betreft de afgesproken bijdragen van de vijf partners in het communicatiebudget van de Stichting STOP AIDS NOW!

13 Voorlichting en Communicatie

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Publiciteitscampagnes	600.706	380.000	756.137
Mailings	892.608	1.024.000	1.025.209
Dance4Life Nederland (scholenacties)	850.000	850.000	175.000
Overige pr- en communicatiekosten	203.570	216.000	294.046
Uitvoeringskosten eigen organisatie	500.483	557.640	414.687
	<u>3.047.367</u>	<u>3.027.640</u>	<u>2.665.079</u>

De uitvoeringskosten nemen toe ten opzichte van 2007 als gevolg van de uitbreiding van de formatie met een campaigner.

De overschrijding van de campagnebegroting komt door het verzetten van een campagne activiteit van 2007 naar 2008 (Puberruil), na goedkeuring van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

14 Structurele hulp

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Programmakosten	97.915	177.000	62.861
Stichting WPF uit Fondsenwerving	0	0	19.059
Dance4Life International Support Team	180.000	180.000	180.000
Dance4Life Nederland	150.000	0	537.312
International Civil Society Support	114.576	86.224	90.000
Partneruitkeringen	3.700.000	4.110.200	3.348.940
Uitvoeringskosten eigen organisatie	334.257	298.033	280.804
	<u>4.576.748</u>	<u>4.851.457</u>	<u>4.518.976</u>

Dance4Life Nederland heeft een bijdrage van € 150.000 voor het voortzetten van de activiteiten in 2008 ontvangen. STOP AIDS NOW! heeft een financieringsprogramma tot 2010 met Dance4Life Nederland afgesproken. Daarvoor wordt een bestemmingsreserve gevormd.

Op 15 februari 2009 werd het overschot binnen STOP AIDS NOW! ad € 4.237.784 conform de statutaire bepalingen in zes gelijke delen van € 706.297 ten behoeve van de vijf partners en de eigen projecten ('zesde taartpunt') verdeeld.

Door STOP AIDS NOW! werd uit de zogenaamde 'zesde taartpunt' € 761.528 gebruikt, waarvan € 100.086 uit de bestemmingsreserve 'ontwikkelprojecten' wordt onttrokken. Het onbenutte deel van € 44.855 wordt aan de vijf partners uitgekeerd (€ 8.971).

De bestemmingsreserve 'partneruitkering' van € 123.659 die eind 2007 werd gevormd wordt over 2008 uitgekeerd, per partner € 24.732.

Elk partner ontvangt derhalve € 740.000 als partneruitkering 2008 (2007 € 669.788).

Vanuit de STOP AIDS NOW! 'zesde taartpunt' werden de volgende activiteiten gefinancierd:

Voorlichting en communicatie, uitvoeringskosten	26.800
Structurele hulp, programmakosten	51.531
Additionele hulp, ontwikkelprojecten	553.525
Additionele hulp, financiële bijdragen	<u>129.672</u>
	761.528

15 Innovatie en additionele hulp

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Ontwikkelprojecten	1.120.929	1.172.239	664.355
Work Place Policy Ethiopia	27.252	125.423	151.138
Financiële bijdragen uit eigen middelen	129.672	241.820	204.465
Gezamenlijke projecten	0	0	10.018
Bijdragen t.b.v. Wezen en Kwetsbare Kinderen (NPL)	698.076	684.449	625.161
	<u>1.975.929</u>	<u>2.223.930</u>	<u>1.655.137</u>

Ontwikkelprojecten

Directe kosten	837.790	866.331	428.439
Uitvoeringskosten eigen organisatie	283.139	305.908	235.916
	<u>1.120.929</u>	<u>1.172.239</u>	<u>664.355</u>

De ontwikkelprojecten zijn

Access to Treatment (ATT)	241.894	253.240	215.053
Orphans and Vulnerable Children (OVC)	326.987	236.730	90.046
Gender	405.047	354.629	330.278
Preventie	67.678	257.640	0
Verkenningen	79.323	70.000	28.978
	<u>1.120.929</u>	<u>1.172.239</u>	<u>664.355</u>

De toename ten opzichte van 2007 komt door het uitstellen van activiteiten tot 2008.

Het ontwikkelproject Preventie is in 2008 langzamer gestart dan gepland.

Work Place Policy Ethiopia

Directe kosten	10.392	109.600	131.561
Uitvoeringskosten eigen organisatie	16.860	15.823	19.577
	<u>27.252</u>	<u>125.423</u>	<u>151.138</u>

Het 3-jarige project wordt door twee partners gefinancierd en duurt tot en met 2009.

Financiële bijdragen uit eigen middelen

Het bestuur heeft de volgende subsidies toegekend uit de 'zesde taartpunt':

Organisatie	Omschrijving	Toekenning 2008	Toekenning 2007
Stop Aids Alliance	Lobbykantoor in Brussel samen met de International HIV/AIDS Alliance	77.984	122.640
Twilight Children	Opvang voor straatjongens in Johannesburg	10.000	5.000
The Mirembe Project (ATHENA)	Building bridges beyond AIDS 2008	10.000	0
Targeted Aids Interventions	Bijdrage ivm filmproject Frans	10.000	0
Thol'Ulwazi	Thol'Ulwazi theatre project	10.000	0
MPKKO	Meeting Point Uganda (tenstoonstelling)	5.000	0
Dance4Life NL	Naheffing rente	4.817	0
OSSA	Maintenance House Habtamu Yirga	1.877	0
Association against AIDS - Circle of Friends	JanHerman Veenker Award	1.500	1.500
RUHEPAI, Uganda	Single Teenage Motherhood and HIV/AIDS	0	10.000
Fikelela AIDS Project	Walk for Witness	0	10.000
WAC	Stop AIDS - keep the promise'- World Aids Day 2007	0	10.000
ICAN	Reprint 'Care for the caregivers manual'	0	10.000
JAZAS	Outreach among sex workers in Belgrade	0	10.000
St.Peacefield films	Documentaire over Tapologo Aids Hospice in Zuid Afrika	0	5.000
WorldGranny Friends International	Conferentie Cash & Care	0	5.000
NAI ZINDAGI CHARITY	Friends International	0	5.000
St.Mpower!	Nai Zindagi Charity	0	5.000
Jan Vrijman fonds	Mpower! Your body, your responsibility	0	2.825
	IDFA	0	2.500
	Vrijval oude dossiers	-1.507	0
		<u>129.672</u>	<u>204.465</u>

Gezamenlijke projecten

Organisatie	Omschrijving	Toekenning 2008	Toekenning 2007
Hivos	Integration HIV/AIDS within Micro Finance & Livelihood Programme	0	115.000
De volgende vrijval van subsidies heeft plaats gevonden:			
Intern	Workshop Sudan	0	-14.982
Dance4Life IST	Organisatie Scholenactie en evenementen	0	-90.000
		<u>0</u>	<u>10.018</u>

Bijdragen t.b.v. Wezen en Kwetsbare Kinderen (NPL)

Organisatie	Omschrijving	Toekenning 2008	Toekenning 2007
Save the Children	Caring schools	175.892	0
Catholic Institute of Education	Joint Learning Project STOP AIDS NOW! South African partnership (10 organisations)	150.000	483.292
Dance4Life Zuid Afrika	OVC project	132.712	123.659
Novib	TAI upscaling Project	127.000	0
Cordaid	CIE upscaling project Caring schools	69.995	0
WPF	Sexuality education, Stellenbosch Universiteit	14.850	0
Novib	SASA upscaling project	14.611	0
ICCO	God's Golden Acre upscaling project	3.900	0
Universiteit Stellenbosch	Workshops Joint Learning Project	0	4.089
Intern	Overhead Kiezen voor Kinderen	1.855	6.005
Uitvoeringskosten eigen organisatie		7.261	8.116
		<u>698.076</u>	<u>625.161</u>

16 Strategie en Pleitbezorging

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Directe kosten	80.967	109.000	175.670
Uitvoeringskosten eigen organisatie	153.645	153.729	193.951
	<u>234.612</u>	<u>262.729</u>	<u>369.621</u>

De afname in de directe kosten ten opzichte van vorig jaar en de begroting is voornamelijk veroorzaakt doordat minder kosten voor advies werden gemaakt.

De uitvoeringskosten zijn in lijn met de begroting en nemen ten opzichte van 2007 af doordat er minder capaciteit was voor pleitbezorging.

Bestedingspercentage

Onderstaand is de verhouding van de bestedingen in relatie met de totale baten procentueel weergegeven door de jaren:

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Totale baten	11.933.177	12.713.050	11.264.981
Totaal besteed aan de doelstelling	9.834.656	10.365.756	9.208.813
Bestedingspercentage	82,4%	81,5%	81,7%

17 Kosten eigen fondsenwerving

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Directe kosten	1.080.820	1.267.500	1.177.332
Uitvoeringskosten eigen organisatie	298.600	285.004	221.628
	<u>1.379.420</u>	<u>1.552.504</u>	<u>1.398.960</u>

De afname van de directe kosten ten opzichte van vorig jaar komt door minder uitgaven op het gebied van prospect fondsenwerving. Toen duidelijk werd dat de opbrengsten tegenvielen zijn de kosten overeenkomstig aangepast. Hierdoor zijn zij lager dan begroot.

De toename van de uitvoeringskosten komt door de uitbreiding van de formatie met een database marketeer en een Relatiemanager Bijzondere Gevers.

Kostenpercentage fondsenwerving

Onderstaand is de verhouding van de kosten fondsenwerving in relatie met de totale baten eigen fondsenwerving procentueel weergegeven:

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Baten eigen fondsenwerving	7.070.111	7.874.242	7.205.731
Kosten eigen fondsenwerving	1.379.420	1.552.504	1.398.960
Kostenpercentage fondsenwerving	19,5%	19,7%	19,4%

18 Kosten acties derden

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Directe kosten	34.568	180.000	21.720
Uitvoeringskosten eigen organisatie	7.777	7.947	6.758
	<u>42.345</u>	<u>187.947</u>	<u>28.478</u>

Deze kosten worden gemaakt in verband met Dance4Life en de SponsorBingoLoterij. De Dance4Life scholenactie vindt in de even jaren plaats. Hierdoor zijn de kosten hoger dan in een oneven jaar.

Het plan om deelnemers aan de SponsorBingoLoterij te vragen met extra loten ten bate van STOP AIDS NOW! mee te spelen is niet uitgevoerd.

19 Kosten beheer en administratie

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Kosten beheer en administratie	270.001	326.343	215.501

De toename ten opzichte van vorig jaar komt voornamelijk door de uitbreiding van de financiële afdeling met een Assistent controller en de reorganisatie van de afdeling Communicatie en Fondsenwerving, waarbij de manager minder direct aan de doelstelling bijdraagt. Daarnaast werden in 2008 eenmalige verhuizing- en verbouwingkosten toegerekend, ter hoogte van € 27.000. De begroting hiervoor was € 37.000.

Kostenpercentage beheer en administratie

Onderstaand is de verhouding van de kosten beheer en administratie in relatie met de totale baten procentueel weergegeven voor de jaren:

	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
Totale baten	11.933.177	12.713.050	11.264.981
Kosten beheer en administratie	270.001	326.343	215.501
Kostenpercentage beheer en administratie	2,3%	2,6%	1,9%

De organisatie streeft ernaar om de kosten beheer en administratie te beperken tot tussen 2% en 5% van de totale opbrengsten.

8.7 Toelichting lastenverdeling

Specificatie en verdeling kosten naar bestemming

(in euro's)	Doelstelling				Werving baten		Beheer en Administratie	Werkelijk 2008	Begroting 2008	Werkelijk 2007
	Voorlichting & Communicatie	Structurele Hulp	Innovatie & Additionele Hulp	Strategie en pleitbezorging	Eigen fondsen werving	Acties derden				
Subsidies en bijdragen	850.000	4.030.000	820.487	0	0	0		5.700.487	6.809.980	5.556.520
Aankopen en verwervingen	1.696.884	212.491	848.183	80.967	1.080.820	34.568		3.953.913	3.661.924	3.698.294
Personeelskosten ¹⁾	416.061	277.874	255.431	127.728	248.232	6.465	224.457	1.556.248	1.609.930	1.360.846
Huisvestingskosten	33.427	22.325	20.521	10.262	19.943	519	18.033	125.030	131.773	83.032
Kantoor- en algemene kosten	31.603	21.107	19.402	9.702	18.855	491	17.049	118.209	148.771	110.455
Afschrijving en rente	19.392	12.951	11.905	5.953	11.570	302	10.462	72.535	70.172	42.605
Totaal	3.047.367	4.576.748	1.975.929	234.612	1.379.420	42.345	270.001	11.526.422	12.432.550	10.851.752

'Uitvoeringskosten eigen organisatie' zijn de som van personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, afschrijvingen en rente

Uitvoeringskosten	500.483	334.257	307.259	153.645	298.600	7.777	270.001	1.872.022	1.960.646	1.596.938
¹⁾ Personeelskosten										
Loon en salarissen	313.528	209.396	192.483	96.251	187.058	4.872	169.142	1.172.730	1.185.686	1.007.345
Werknemersverzekeringen	39.987	26.706	24.549	12.276	23.857	621	21.573	149.569	176.500	128.127
Pensioenverzekeringen	32.418	21.651	19.903	9.952	19.342	504	17.489	121.259	135.255	108.214
Overige personeelskosten	30.128	20.121	18.496	9.249	17.975	468	16.253	112.690	112.489	117.160
Totaal personeelskosten	416.061	277.874	255.431	127.728	248.232	6.465	224.457	1.556.248	1.609.930	1.360.846

Personeelsbestand (FTE's)

gemiddeld aantal werknemers	5,0	4,7	3,4	1,4	6,2	0,1	3,4	24,2	24,1	21,6
-----------------------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	------	------	------

Bezoldiging Raad van Bestuur / Raad van Toezicht

De Raad van Bestuur bestaat uit één persoon. D. Zirkzee is van 18 september 2007 tot 13 mei 2008 interim bestuurder geweest. De kosten in 2008 bedroegen € 82.824.

L. van Deth is per 13 mei 2008 tot bestuurder benoemd. De bezoldiging (salaris, sociale lasten en pensioenlasten) bedroeg in 2008 € 62.831.

Het salaris is via de Arbeidsvoorwaarden gebaseerd op dat van Rijksambtenaren. Het salaris is tevens getoetst aan de adviesregeling 'Beloning directeuren van Goede Doelen' van de VFI. Het bestuurderssalaris is in overeenstemming met het gemiddelde van beide systemen.

De leden van de Raad van Toezicht hebben geen bezoldiging ontvangen. Onkostenvergoedingen waren € 183.

8.8 Bestedingen van de vijf partners

De netto-opbrengst van de eigen fondsenwerving en eventuele aandelen in acties derden wordt bestemd voor de partneruitkeringen (5/6) aan de vijf partners en het vrij besteedbare (1/6) deel waaruit onder andere de ontwikkelprojecten worden gefinancierd. De financiële verantwoording van deze jaarlijkse, statutair bepaalde, uitkering aan de vijf partners van STOP AIDS NOW! is in 2007 opnieuw in goed onderling overleg afgestemd, waarbij rekening is gehouden met de nieuwe Richtlijn 650 'Fondsenwervende Instellingen'. De partneruitkeringen zijn door de partners te beschouwen als inkomsten uit acties derden conform Richtlijn 650 artikel 417, omdat de partners zelf geen risico voor de fondsenwerving dragen. De uitkering aan de vijf partners in STOP AIDS NOW! wordt door elke partner opgenomen in een bestemmingsfonds conform Richtlijn 650 artikel 407. Daarbij wordt jaarlijks op 15 februari door STOP AIDS NOW! de hoogte van de partneruitkering vastgesteld en voor opname in de jaarrekening van het voorgaande jaar doorgegeven. De partners is toegestaan om hierop maximaal 10% voor apparaatskosten in mindering te brengen. Omgekeerd leveren de partners van STOP AIDS NOW! voor 15 februari de inhoudelijke en financiële gegevens van de nieuwe, lopende en afgesloten projecten, gefinancierd uit de partneruitkering. Dit betreft onder andere de nieuw geëmitteerde projecten met geëmitteerde totaalbedragen per project plus de betalingen op bestaande en nieuwe projecten in het betreffende boekjaar. Richtinggevend voor toekenning van projecten ten laste van de partneruitkering is het in de begroting van het betreffende boekjaar vermelde bedrag.

Naast de partneruitkeringen hebben de partners in sommige gevallen ook subsidies via STOP AIDS NOW! ontvangen, zoals vanuit de bijdragen van de Nationale Postcode Loterij. De partners hebben deze bedragen ook in hun fonds geadministreerd, waardoor ze onderdeel van het bestemmingsfonds STOP AIDS NOW vormen.

Fondsverloop STOP AIDS NOW! per partner
(in euro x 1.000)

	Cordaid Memisa	Oxfam Novib	ICCO-KIA	Hivos	Aids Fonds
Standen en mutaties					
01-01-2007	399	255	350	203	114
Bij: partneruitkering 2007	1.070	670	1.070	670	670
Af: geëmitteerd	-668	-268	-330	-409	-623
Af: apparaatskostenvergoeding (maximum 10%)	-90	-60	-107	-67	0
31-12-2007	711	597	983	397	161
Bij: partneruitkering 2008	740	740	740	740	740
Bij: bijdrage Nationale Postcode Loterij	70	142	4	0	0
Af: geëmitteerd	-1.370	-671	-1.435	-1.113	-445
Af: apparaatskostenvergoeding (maximum 10%)	-70	-67	-80	-84	0
31-12-2008	81	741	212	-60	456

De jaarrekeningen van de participanten zijn opvraagbaar. De inhoud van de accountantsverklaringen bij de jaarrekeningen van de participanten waren nog niet bekend op het moment dat deze jaarrekening werd opgesteld. De jaarrekeningen 2007 van de participanten zijn goedgekeurd.

Het overzicht van de in 2008 toegekende projectsubsidies bevindt zich in bijlage 1.

8.9 Accountantsverklaring

Bijlagen

Bijlage I – In 2008 toegekende projectsubsidies

NB: het totaal toegekende bedrag per partner kan afwijken van het totaal gecommiteerde bedrag zoals vermeld onder 'Bestedingen van de vijf partners'. Verschillen zijn het gevolg van mogelijke vrijval van toegekende bedragen in voorgaande jaren.

Aids Fonds-projecten

Organisatie

Collaborative Fund for HIV Treatment Preparedness

Project

Versterken van de positie van kwetsbare groepen

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2008

Land/regio

Zuidoost Azië, Oost-Europa en Centraal-Azië

Bijdrage in 2008

130.000

Omschrijving

Het Collaborative Fund is een belangenorganisatie die zich primair richt op toegang tot aidsbehandeling en -voorlichting. Het fonds geeft wereldwijd financiële bijdragen aan lokale projecten op het gebied van aidsbehandeling en -voorlichting. Op lokaal niveau wordt vastgesteld wat de behoeften van mensen met hiv zijn en wat voor soort ondersteuning zij nodig hebben. In ieder land zijn de projecten van dit wereldwijde fonds dan ook weer anders.

Organisatie

World AIDS Campaign

Project

Ondersteunen nationale hiv- aidscampagnes in Afrika en India

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2008

Land/regio

Afrika en India

Bijdrage in 2008

110.000

Omschrijving

In 2008 ontstond een tekort op de begroting van de World AIDS Campaign, deze subsidie is toegekend als overbrugging. De World AIDS Campaign heeft met het bedrag nationale hiv- en aids campagnes in Afrika en India ondersteund. Daarnaast hebben er activiteiten plaatsgevonden ter promotie van de betrokkenheid van jongeren bij de aidsbestrijding in India. Helaas viel de opkomst bij een van de activiteiten erg tegen als gevolg van de terroristische aanslag in Mumbai een week eerder. Veel ouders hielden hun kinderen uit angst thuis. Er kwamen slechts 200 jongeren opdagen in plaats van de verwachte 2000.

Organisatie

International HIV/AIDS Alliance en AAS

Project

Toegang tot behandeling

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2008

Land/regio

Burkina Faso

Bijdrage in 2008

40.000

Omschrijving

In Burkina Faso leven 130.000 mensen met hiv. Een groot deel van hen heeft snel behandeling nodig. Tot voor kort was de toegang tot behandeling in Burkina Faso slecht. Nu de overheid van start is gegaan met het verstrekken van hiv-remmers is hier verandering in gekomen. Het programma heeft inmiddels alle mensen waarvoor het de behandeling verzorgde overgedragen aan het overheidsprogramma. Wel blijft de Association African Solidarité additionele diensten bieden als voedselprogramma's, thuiszorg en behandeling van hiv-gerelateerde ziektes.

Organisatie

International HIV/AIDS Alliance en ACER

Project

Toegang tot behandeling

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2008

Land/regio

Zambia

Bijdrage in 2008

5.000

Omschrijving

Zambia is een van de zwaarst getroffen landen, een op de zes volwassenen heeft hiv. Inmiddels worden hiv-remmers toegankelijk gemaakt door de overheid. ACER ondersteunt mensen met hiv onder andere met extra voedsel, informatie over de behandeling en thuiszorg.

Organisatie

International HIV/AIDS Alliance en WOFAK

Project

Toegang tot behandeling

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2008

Land/regio

Kenia

Bijdrage in 2008

52.000

Omschrijving

In Kenia leven 1.750.000 mensen met hiv. Een groot deel van hen heeft snel behandeling nodig. Tot voor kort was de toegang tot behandeling in Kenia slecht. Nu de overheid van start is gegaan met het verstrekken van hiv-remmers komt hier langzaam verandering in. Van de 150 mensen waarvoor het programma de behandeling verzorgde is inmiddels bijna de helft overgedragen aan het overheidsprogramma. Wel blijft WOFAK additionele diensten aanbieden als voedselprogramma's, thuiszorg en behandeling van hiv-gerelateerde ziektes.

Organisatie

LAASER

Project

Hiv-resistentieproject

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Verschillende landen in Azië en Afrika

Bijdrage in 2008

108.315

Omschrijving

LAASER (Linking African and Asian Societies for an Enhanced Response to HIV/AIDS) is een wereldwijd uniek programma dat resistentie bestrijdt in 25 Afrikaanse en Aziatische landen.

Het LAASER-programma zorgt ervoor dat in Afrika en Azië resistentie tegen hiv-remmers tijdig wordt gesignaleerd, zodat artsen in die landen maatregelen kunnen nemen en er nieuwe combinaties van hiv-remmers beschikbaar worden gesteld. In 2008 namen in Afrika meer dan 1800 patiënten deel uit dertien klinieken. Inmiddels ligt het totaal aantal deelnemende patiënten in Afrika boven de 2500. In de Aziatische tak van het programma namen in 2008 al 750 patiënten deel uit acht klinieken.

Cordaid-projecten

Organisatie

Organisation for Social Services for AIDS

Project

Hiv- en aidsinterventieproject gericht op zelfvoorziening

Looptijd

1-10-2008 – – 1-10-2011

Land/regio

Ethiopië

Bijdrage in 2008

120.000

Omschrijving

Thuiszorgprogramma's en programma's voor kwetsbare kinderen richtten zich tot nog toe voornamelijk op het uitdelen van directe materiële ondersteuning. Deze ondersteuning is vaak niet afdoende om in alle behoeften van kwetsbare kinderen of mensen met hiv te voorzien. OSSA ondersteunt deze groepen daarom ook bij het weder opbouwen van hun leven. De nadruk ligt hierbij op het vergroten van de zelfredzaamheid. Daarnaast organiseert OSSA verschillende preventieactiviteiten. Zo krijgen zwangere vrouwen met hiv bijvoorbeeld informatie over hoe ze kunnen voorkomen dat het virus wordt overgedragen op hun baby.

Organisatie

Southern Nations, Nationalities and People's region (SNNPR) HIV/AIDS forum of NGOs

Project

Versterken van de ngo respons op hiv en aids van SNNPR

Looptijd

1-10-2008 – 1-10-2009

Land/regio

Ethiopië

Bijdrage in 2008

24.000

Omschrijving

In het SNNPR HIV/AIDS Forum verenigen zich 65 lokale organisaties met als doel het bijdragen aan een effectief en duurzaam gezamenlijk hiv- en aidsbeleid. Via het forum is het voor organisaties mogelijk om van elkaar te leren en samen één stem te laten horen richting de overheid. Hierdoor kan er makkelijker en meer invloed uitgeoefend worden op het overheidsbeleid. Het forum richt zich vooral op het vergroten van participatie van lokale organisaties, lobby, het leren van ervaringen van andere NGOs en het delen van informatie.

Organisatie

Metropolitan Evangelical Services

Project

Hiv en aids en Jongerenprogramma

Looptijd

1-1-2009 – 1-1-2010

Land/regio

Zuid-Afrika

Bijdrage in 2008

225.000

Omschrijving

De Metropolitan Evangelical Services (MES) werkt in de sloppenwijken van Johannesburg, waar 7 procent van de bevolking niet kan lezen en schrijven, 15 procent alleen primair onderwijs heeft gevolgd en er ongeveer 4.500 straatkinderen en daklozen zijn. De toegang tot diensten zoals gezondheidszorg is slecht. Juist omdat de mensen uit de sloppenwijken extra kwetsbaar zijn voor hiv, is de beperkte toegang tot zorg problematisch. Door de grote werkloosheid, vooral onder jongeren, neemt het risico toe om in de alom vertegenwoordigde drugshandel en prostitutie terecht te komen. MES heeft een gezondheidssysteem opgericht waar de bewoners van de sloppenwijken terecht kunnen voor allerlei diensten, zoals gezondheidszorg, werkverschaffing en kinderopvang. Per cliënt wordt een persoonlijk behandelplan opgesteld. Door het volledige aanbod aan diensten wordt de kans op een betere toekomst van de cliënten vergroot.

Organisatie

Koninklijk Instituut voor de Tropen

Project

Versterken relatie horizontale en verticale financiering

Looptijd

1-12-2008 – 1-12-2010

Land/regio

Democratische Republiek Congo

Bijdrage in 2008

30.000

Omschrijving

In 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen internationale afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vertaald in acht concrete doelen: de millenniumdoelen, die vóór 2015 gerealiseerd moeten worden. Millenniumdoel 6 gaat specifiek over de bestrijding van hiv en aids, malaria en andere dodelijke ziektes. De vooruitzichten zijn dat het moeilijk zal worden om de millenniumdoelstellingen te halen als we niet een sterke impuls geven aan het versterken van gezondheidssystemen in ontwikkelingslanden. Het KIT doet in samenwerking met Cordaid onderzoek naar effectieve modellen voor het financieel ondersteunen van gezondheidssystemen.

Organisatie

Diocese of Mzuzu

Project

Hiv en aids thuiszorgproject

Looptijd

1-12-2008 – 1-12-2011

Land/regio

Malawi

Bijdrage in 2008

200.000

Omschrijving

In Malawi heeft de aidsepidemie een dergelijke omvang dat deze verreikende gevolgen heeft voor de ontwikkeling van het land. Zo is de afgelopen twee decennia een omvangrijk deel van de productieve bevolking uitgeschakeld. In Mzuzu, de gehele noordelijke regio van Malawi, is de situatie niet minder schrijnend. Op dorpsniveau staat men voor de uitdaging om het grote aantal wezen, eenoudergezinnen en gezinnen waar kinderen of grootouders aan het hoofd staan sociaal en economisch te ondersteunen. Daar komt de verzorging van mensen met hiv en andere chronische ziekten bij. De Diocese of Mzuzu heeft een thuiszorgprogramma opgezet dat discriminatie van mensen met hiv tegengaat, dagelijkse verzorging biedt en andere kwetsbare groepen als wezen en ouderen ondersteunt.

Organisatie

Cordaid Bureau d'Appui et du Suivi du Programme SIDA

Project

Ondersteuning integrale strijd tegen aids in de Democratische Republiek Congo

Looptijd

1-07-2008 – 1-7-2009

Land/regio

Democratische Republiek Congo

Bijdrage in 2008

700.364

Omschrijving

In de Democratische Republiek Congo zijn 1.376.230 mensen met hiv geregistreerd, 364.590 van hen hebben dringend hiv-remmers nodig. Ongeveer 20.000 personen krijgen deze daadwerkelijk. Het leven voor mensen met hiv in Congo is erg zwaar. Velen worden ontslagen, gediscrimineerd, gestigmatiseerd, uitgesloten of zijn gewoonweg fysiek niet in staat te werken. Degenen die toegang tot behandeling krijgen, hebben een tweede kans om het heft weer in eigen hand te nemen. In dit programma zetten achttien organisaties zich in om de situatie van mensen met hiv te verbeteren. Zo wordt er gewerkt aan een betere toegang tot behandeling, worden mensen met hiv geholpen om hun leven weer op te bouwen en wordt er aandacht besteed aan het verminderen van stigma en discriminatie. Het samenwerkingsverband geeft eveneens voorlichting over hiv, om het aantal nieuwe infecties terug te dringen.

Hivos-projecten

Organisatie

REDCAMIF

Project

Microfinanciering en hiv en aids

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2009

Land/regio

Nicaragua

Bijdrage in 2008

51.000

Omschrijving

Om de vicieuze cirkel van armoede te doorbreken kan het lenen van een klein geldbedrag soms al voldoende zijn. Microfinancieringsorganisaties verstrekken dergelijke kleinschalige leningen. Het geleende bedrag kan bijvoorbeeld gebruikt worden als een klein startkapitaal voor het opstarten van een eigen bedrijfje. In de praktijk hebben mensen met hiv slecht toegang tot deze leningen. Hier wil REDCAMIF verandering in brengen. REDCAMIF is een regionaal netwerk van microfinancieringsorganisaties in Latijns-Amerika. Het netwerk richt zich op het verbeteren van de toegang tot leningen voor mensen met hiv. Daarnaast implementeert het verschillende voorlichtings- en preventieactiviteiten.

Organisatie

CEPRESI, CIPAC, Arco IRIS

Project

Campagne tegen homofobie

Looptijd

1-1-08 – 31-12-2009

Land/regio

Honduras, Nicaragua en Costa Rica

Bijdrage in 2008

9.000

Omschrijving

In Honduras, Nicaragua en Costa Rica komt hiv hoofdzakelijk voor bij kwetsbare groepen zoals mannen die seks hebben met mannen. Vanwege het taboe dat heerst op homoseksualiteit zijn er echter onvoldoende voorlichtings- en preventieactiviteiten speciaal voor deze doelgroep. CEPRESI ontwikkelt een campagne tegen homofobie, die in alle drie de landen gelanceerd zal worden. Daarnaast worden er lobbyactiviteiten georganiseerd om het belang van voorlichting en preventie onder mannen die seks hebben met mannen, transseksuelen en lesbiennes te benadrukken.

Organisatie

South India AIDS Action Programme (SIAAP)

Project

Hiv en aids en seksuele gezondheid

Looptijd

1-4-2008 – 31-3-2012

Land/regio

India

Bijdrage in 2008

38.336

Omschrijving

SIAAP wil betere toegang tot preventie, ondersteuning en behandeling voor kwetsbare groepen zoals mannen die seks hebben met mannen, prostituees en mensen met hiv. Ook vecht de organisatie tegen stigmatisering en discriminatie van deze groepen. Het project zal naar verwachting 122.000 personen bereiken.

Organisatie

Stigma Foundation

Project

Harm reduction en mensenrechten

Looptijd

1-3-2008 – 1-2-2010

Land/regio

Indonesië

Bijdrage in 2008

40.000

Omschrijving

Indonesië heeft een geconcentreerde epidemie. De meeste nieuwe infecties vinden plaats onder drugsgebruikers. Desondanks heeft deze groep slechte toegang tot voorlichting, preventie en gezondheidszorg. De Stigma Foundation zet zich in voor het verbeteren van de positie van (ex)drugsgebruikers. De organisatie stimuleert hen om deel te nemen aan strategische acties en zo hun behoeften kenbaar te maken. Door de doelgroep te betrekken wordt een hiv- en aidsbeleid nagestreefd dat beter aansluit op de situatie in Indonesië.

Organisatie

YouthNet and Counselling

Project

Voorlichting en preventie kwetsbare groepen

Looptijd

1-7-2008 – 30-6-2010

Land/regio

Malawi

Bijdrage in 2008

150.000

Omschrijving

YouthNet and Counselling (YONECO) heeft als doel het vergroten van bewustzijn over hiv/aids en seksuele en reproductieve gezondheid onder vrouwen en kwetsbare kinderen. YONECO geeft trainingen om vrouwen en kinderen te leren hoe ze zich tegen hiv kunnen beschermen. Een belangrijk onderdeel van de training is het leren om beter voor zichzelf op te komen met als doel dat ze zich in de toekomst beter staande kunnen houden in de samenleving. Door middel van lobbyactiviteiten wil YONECO de positie van kwetsbare groepen verbeteren.

Organisatie

Micoba Orchiac

Project

Voorlichting en preventie jongeren

Looptijd

1-8-2008 – 31-7-2009

Land/regio

Kenia

Bijdrage in 2008

10.000

Omschrijving

Met behulp van een speciale digitale toolkit worden jongeren voorgelicht over hiv en aids en seksuele gezondheid. Micoba Orchiac zet hiervoor twee ict-centra op in Migori District. Op die manier worden ook de jongeren van het platteland bereikt. Tijdens dit eerste jaar worden ongeveer 500 jongeren getraind.

Organisatie

Botswana Network on Ethics, Law and HIV/AIDS (BONELA)

Project

Verbeteren van de positie van mensen met hiv en hun naasten

Looptijd

1-7-2008 – 30-6-2010

Land/regio

Botswana

Bijdrage in 2008

150.000

Omschrijving

BONELA benadert aidsbestrijding vanuit een mensenrechtenperspectief. Via mediacampagnes wordt aandacht besteed aan het recht op behandeling en de acceptatie van gemarginaliseerde groepen als mannen die seks hebben met mannen en prostituees. Door de achterban te mobiliseren en te betrekken bij de lobbyactiviteiten beoogt BONELA meer invloed uit te oefenen op het overheidsbeleid rondom hiv en aids.

Organisatie

Access to Medicine Index

Project

Lobby voor toegang tot behandeling

Looptijd

1-7-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

135.000

Omschrijving

The Access to Medicine Foundation heeft een index ontwikkeld die de bijdrage van farmaceuten aan het toegankelijker maken van medicatie in ontwikkelingslanden uitdrukt. Jaarlijks wordt de voortgang van de twintig grootste farmaceuten in kaart gebracht. In 2008 zijn de eerste cijfers bekendgemaakt. Dit leverde veel media-aandacht op. De index zal de farmaceuten naar verwachting onder druk zetten om beter te presteren op dit terrein. Dit laatste zal onder andere leiden tot een verbeterde toegang tot hiv-remmers.

Organisatie

Het Waterhuis

Project

Voorlichting en preventie door middel van theater, in combinatie met de mogelijkheid om je te laten testen

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2009

Land/regio

Zuid-Afrika

Bijdrage in 2008

40.000

Omschrijving

Het Waterhuis is een professionele jeugdtheatergroep uit Rotterdam. Zij werken aan een productie waarin het gaat om de rol van de man in de verspreiding van hiv. De theatergroep zal met het stuk *It's a man's world, Umhlaba Wethu* door Zuid-Afrika toeren. Bij het podium worden twee tenten gebouwd waar mensen zich kunnen laten testen. Degenen met een positieve testuitslag krijgen professionele medische hulp bij een van de klinieken die aan het project verbonden zijn. Evaluatie heeft aangetoond dat deze aanpak succesvol is.

Organisatie

LARC

Project

Hiv en aids op de werkvloer

Looptijd

1-7-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Kenia

Bijdrage in 2008

15.000

Omschrijving

Doelen van dit project zijn het opzetten en implementeren van een organisatiebeleid over hiv en aids op de werkvloer, het vergroten van bewustzijn bij personeel, en het vergroten van toegang tot testen, behandeling, zorg en ondersteuning voor direct en indirect door hiv getroffen personeelsleden.

Organisatie

FAMIVIDA

Project

Voorlichting en preventie en bewaking mensenrechten kwetsbare groepen

Looptijd

1-1-2007 – 31-12-2009

Land/regio

Ecuador

Bijdrage in 2008

60.000

Omschrijving

FAMIVIDA richt zich op de groepen mannen die seks hebben met mannen en mensen met hiv. Door middel van lobby wordt ingezet op een verbeterde inachtneming van rechten en preventie gericht op lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgendergroepen.

Organisatie

EASUN

Project

Hiv en aids op de werkvloer

Looptijd

22-1-2008 – 24-1-2008

Land/regio

Oost- en Zuidelijk Afrika

Bijdrage in 2008

3.484

Omschrijving

Doelen van dit project zijn het opzetten en implementeren van een organisatiebeleid over hiv en aids op de werkvloer, het vergroten van bewustzijn bij personeel, en het vergroten van toegang tot testen, behandeling, zorg en ondersteuning voor direct en indirect door hiv getroffen personeelsleden. Tijdens een internationale conferentie over hiv en aids op de werkvloer zijn kennis en ervaringen uitgewisseld. De opgedane kennis neemt EASUN mee bij het opstellen van een eigen organisatiebeleid.

Organisatie

The Kenya Performing Arts Group (K-PAG)

Project

Voorlichting en preventie door middel van theater

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2008

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

13.950

Omschrijving

Tijdens de tweejaarlijkse Internationale Aids Conferentie heeft K-PAG verschillende malen opgetreden. In de show *Make Love Make Sense* komen verschillende aan hiv/gerelateerde

thema's aan bod. Na afloop worden een aantal onderwerpen uitgediept door middel van groepsdiscussies.

Organisatie

CRECO

Project

Hiv en aids op de werkvloer

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2009

Land/regio

Kenia

Bijdrage in 2008

50.000

Omschrijving

Doelen van dit project zijn het opzetten en implementeren van organisatiebeleid over hiv en aids op de werkvloer, het vergroten van bewustzijn bij personeel, en het vergroten van toegang tot testen, behandeling, zorg en ondersteuning voor direct en indirect door hiv getroffen personeelsleden. Gedurende de looptijd van het project wordt bij alle 22 betrokken organisaties een organisatiebeleid over hiv en aids op de werkvloer ontwikkeld.

Organisatie

ITPC

Project

Toegang tot behandeling

Looptijd

1-7-2008 – 31-12-2009

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

90.000

Omschrijving

In 2000 hebben regeringsleiders van 189 landen internationale afspraken gemaakt. Deze afspraken zijn vertaald in acht concrete doelen: de millenniumdoelen die vóór 2015 gerealiseerd moeten worden. Millenniumdoel 6 gaat specifiek over de bestrijding van hiv en aids, malaria en andere dodelijke ziektes. De vooruitzichten zijn dat het moeilijk zal worden om de millenniumdoelstellingen te halen. ITPC heeft de stand van zaken op het gebied van toegang tot behandeling, preventie en zorg in kaart gebracht. De eerste resultaten zijn

gepubliceerd in een rapport, *Missing the target*. Een tweede onderzoek richt zich vooral op de barrières voor het realiseren van de doelstellingen, in zeven landen met een hoge hiv-prevalentie. De rapporten zorgen voor veel media-aandacht, en vormen de basis voor veel lobbyactiviteiten.

Organisatie

Mexico Conferentie

Project

Capaciteitsopbouw

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2008

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

48.342

Omschrijving

Tijdens de tweejaarlijkse Internationale Aids Conferentie heeft Hivos ruim dertig partnerorganisaties bij elkaar gebracht. Ze hebben kennis en ervaringen uitgewisseld en deelgenomen aan verschillende activiteiten. Gedurende een bijeenkomst voorafgaand aan de conferentie is er dieper ingegaan op het thema hiv en aids op de werkvloer. Het opstellen van een hiv- en aidsbeleid voor werknemers is nog een vrij onbekende aanpak in Latijns-Amerika.

Organisatie

Europe External Policy Advisors (EEPA)

Project

Lobby

Looptijd

1-9-2008 – 31-10-2009

Land/regio

Democratische Republiek Congo, Malawi, Mozambique en Zambia

Bijdrage in 2008

4.238

Omschrijving

De Europese Commissie (EU) is een belangrijke donor als het gaat om ontwikkelingshulp. EEPA voert een onderzoek uit naar de bestedingen van de EU aan gezondheidszorg in de Democratische Republiek Congo, Malawi, Mozambique en Zambia. De organisatie wil met het

onderzoek in kaart brengen of de middelen wel juist besteed worden en of er wel voldoende geld wordt vrijgemaakt voor aidsbestrijding.

Organisatie

O-Jazas

Project

Voorlichting en preventie

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Servië

Bijdrage in 2008

204.560

Omschrijving

In Servië richt O-Jazas zich op hiv- en aidsbestrijding. Centraal staat *peer education*: voorlichting door leeftijdsgenoten. Scholieren geven als aidsvoorlichters cursussen over hiv en aids op school. Daarnaast wijst O-Jazas het publiek met ludieke acties op de aidsproblematiek. Zo werd een monument ingepakt met een enorm condoom en reed er op Valentijnsdag een *Tram of Love* rond, waarin mensen konden dansen en tegelijk werden voorgelicht over aids. Juist door deze unieke aanpak bereikt O-Jazas veel jongeren.

ICCO- projecten

Organisatie

AEPH

Project

Het bespreekbaar maken van hiv en aids in kerken

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Democratische Republiek Congo

Bijdrage in 2008

60.000

Omschrijving

AEPH ziet een duidelijke taak voor religieuze leiders als het gaat om enerzijds het onder controle krijgen van de aidspandemie en anderzijds het opvangen van de gevolgen van hiv en aids. Belangrijkste reden hiervoor is de enorme invloed van religieuze leiders op hun gemeenschappen. AEPH traint religieuze leiders om in hun kerken het gesprek aan te gaan over hiv en aids. De organisatie zet eveneens praatgroepen op om het gesprek in de kerk te stimuleren met als uiteindelijk doel gedragsverandering. Stigma en discriminatie zijn belangrijke aandachtspunten.

Organisatie

AEPH

Project

Het bespreekbaar maken van hiv en aids in kerken

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Democratische Republiek Congo

Bijdrage in 2008

7.750

Omschrijving

De directeur van AEPH heeft onderzoek gedaan naar de rol en belemmeringen van religieuze leiders in de regio waar AEPH opereert. Naar aanleiding hiervan heeft hij een aantal zeer praktische aanbevelingen geformuleerd die in het AEPH-programma verder zijn uitgewerkt. Met de bijdrage van €7.750 zijn de resultaten van het onderzoek gepubliceerd en voor een breder publiek toegankelijk gemaakt.

Organisatie

Wereldraad van Kerken – Ecumenical HIV and AIDS Initiative in Africa

Project

Het bespreekbaar maken van hiv en aids in kerken

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

520.000

Omschrijving

Gezien hun rol in de samenleving kunnen kerken in potentie een grote bijdrage leveren aan de bestrijding van hiv en aids. Het EHAIA-project (Ecumenical HIV and AIDS Initiative in Africa) richt zich direct op leiders en werknemers van de kerken, die op hun beurt houding en gedrag van kerkleden kunnen beïnvloeden. Met het organiseren van discussies en trainingen, het produceren van informatiemateriaal en het adviseren van kerken wil het project ervoor zorgen dat de kerken in Afrika 'hiv-competent' worden.

Organisatie

COU/TEDDO

Project

Voorlichting en preventie

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2009

Land/regio

Oeganda

Bijdrage in 2008

20.000

Omschrijving

Het doel van dit tweejarige programma is het verminderen van de hiv-prevalentie, de nadruk ligt hierbij op voorlichting en preventie. Eveneens wordt er aandacht besteed aan het verminderen van de kwetsbaarheid van mensen met hiv en hun directe naasten. Gedurende de looptijd van het project implementeert COU/TEDDO een organisatiebeleid op het gebied van hiv en aids op de eigen werkvloer.

Organisatie

EEAD/BUPDOS

Project

Voorlichting en preventie jongeren

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2009

Land/regio

Benin

Bijdrage in 2008

60.000

Omschrijving

Kennis over hiv en aids is onder jongeren in Benin zeer beperkt, met name op het platteland. Hier wil BUPDOS door het geven van voorlichting verandering in brengen. Tijdens de looptijd

van het project worden ongeveer 10.000 jongeren bereikt. Ook doet BUPDOS onderzoek naar de praktische implicaties van het verplicht stellen van een hiv-test voor het huwelijk.

Organisatie

Young Africa

Project

Voorlichting en preventie jongeren

Looptijd

1-10-2008 – 1-12-2011

Land/regio

Zimbabwe

Bijdrage in 2008

71.958

Omschrijving

Young Africa is actief in Chitungwiza, een sloppenwijk in de buurt van Harare. De organisatie richt zich primair op jongeren tussen de 15 en 25 jaar. Via speciale activiteiten en trainingen worden de jongeren allerlei vaardigheden bijgebracht. Met behulp van deze vaardigheden leren ze om beter voor zichzelf op te komen, zo houden ze zich in de toekomst beter staande in de samenleving. Met deze subsidie wordt er een gezondheidscentrum opgezet waar voorlichting wordt gegeven, mensen zich kunnen laten testen en een aantal additionele diensten wordt aangeboden. Young Africa zal eveneens een zelfhulpgroep oprichten voor studenten met hiv.

Organisatie

Organisation of African Independent Churches

Project

Kerken zetten zich in voor de strijd tegen hiv en aids en gerelateerde armoedebestrijding

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2009

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

100.000

Omschrijving

De meeste aanhangers van onafhankelijke kerken wonen in de rurale gebieden of in de sloppenwijken van Afrika. In deze gebieden zijn de gevolgen van hiv, aids en armoede het

meest voelbaar. Hierdoor is er vanuit de lokale kerken veel behoefte aan ondersteuning bij het zoeken naar methoden om effectief te reageren. Dit project organiseert capaciteitsopbouwactiviteiten voor kerken en lokale gemeenschapsorganisaties zodat deze in de toekomst effectiever reageren op uitdagingen gerelateerd aan de hiv-epidemie en de onderliggende armoedeproblematiek.

Organisatie

CCAP

Project

Toegang tot behandeling en verbetering gezondheidszorg

Looptijd

1-11-2008 – 1-11-2009

Land/regio

Malawi

Bijdrage in 2008

20.436

Omschrijving

De Church of Central Africa Presbyterian (CCAP) levert gezondheidszorg in een deel van Malawi. Doel van dit project is de capaciteitsopbouw van ziekenhuispersoneel op het gebied van hiv en aids. Er zal eveneens aandacht besteed worden aan het verbeteren van terminale zorg en stervensbegeleiding, zowel aan huis als in het ziekenhuis. Vrijwilligers worden getraind en ingezet voor voorlichting, preventie en zorg.

Organisatie

THREAD

Project

Hiv en aids op de werkvloer

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2009

Land/regio

India

Bijdrage in 2008

10.000

Omschrijving

Doelen van dit project zijn het opzetten en implementeren van een organisatiebeleid over hiv en aids op de werkvloer, het vergroten van bewustzijn bij personeel, en het verbeteren van de toegang tot testen, behandeling, zorg en ondersteuning voor direct en indirect door hiv

getroffen personeelsleden. Gedurende de looptijd van het project worden 54 betrokken organisaties gestimuleerd om organisatiebeleid over hiv en aids op de werkvloer te ontwikkelen.

Organisatie

CINI

Project

Versterken van de positie van vrouwen met hiv

Looptijd

1-4-2008 – 31-3-2010

Land/regio

India

Bijdrage in 2008

60.000

Omschrijving

Het Child In Need Institute, CINI, richt zich op verbetering van de kwaliteit van leven en de levensverwachting. Allereerst wordt geprobeerd hiv-infecties zo vroeg mogelijk op te sporen, zodat meteen met behandeling kan worden begonnen. Het gaat hierbij niet puur om het geven van medicijnen, maar ook om voorlichting over aids in het algemeen. Daarbij richt CINI zich niet alleen op de persoon met hiv in kwestie, maar ook op de familie en de gemeenschap. De gedachte hierachter is dat mensen minder bang zijn voor hiv en aids als ze er meer over weten.

Organisatie

Christian Council Asia

Project

Conferentie over de rol van religieuze leiders binnen de aidsbestrijding

Looptijd

1-8-2007 – 31-7-2008

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

12.500

Omschrijving

Tijdens de *Interfaith*-conferentie in Sri Lanka kwamen 220 vertegenwoordigers vanuit christelijke, boeddhistische, hindoeïstische en islamitische achtergrond, uit zestien verschillende landen bij elkaar. Er werd gesproken over de actuele bijdrage van de

verschillende religies aan de bestrijding van hiv, de gevolgen hiervan en over hoe deze bijdrage vergroot en verbeterd kan worden. Er zijn concrete actiepunten geformuleerd.

Organisatie

YWCA

Project

Vrouwen en hiv en aids in Oost-Europa

Looptijd

23-6-2008 – 29-6-2008

Land/regio

Albanië

Bijdrage in 2008

7.000

Omschrijving

YWCA organiseerde een bijeenkomst voor haar regiokantoren in Oost-Europa. De bijeenkomst ging over de toenemende kwetsbaarheid van vrouwen voor hiv. Cijfers tonen aan dat een steeds groter deel van de nieuwe infecties bij (jonge) vrouwen plaatsvindt. YWCA is ervan overtuigd dat de nationale aidsprogramma's hier op in zouden moeten spelen. Tijdens de bijeenkomst zijn mogelijkheden voor lobby en campagnevoering op dit onderwerp besproken.

Organisatie

KALLPA

Project

Voorlichting en preventie jongeren

Looptijd

1-8-2008 – 31-7-2009

Land/regio

Peru

Bijdrage in 2008

25.000

Omschrijving

Door de onwetendheid onder tieners aan te pakken en seks bespreekbaar te maken, kan de kans op hiv-infecties worden verkleind. Docenten op middelbare scholen leren tijdens speciale workshops van KALLPA hoe ze deze voorlichting moeten geven aan hun scholieren. Daarbij worden jongerenleiders ingezet, die een voorbeeldrol voor hun leeftijdsgenoten kunnen spelen. Tijdens de workshops wisselen de deelnemers ervaringen en kennis uit. Daarnaast

organiseert KALLPA geregeld disco's waar veel jongeren samenkomen. Ter plekke wordt voorlichtingsmateriaal uitgedeeld en worden demonstraties in onder meer condoomgebruik gegeven.

Organisatie

KALLPA

Project

Verbeteren seksuele en reproductieve gezondheidszorg

Looptijd

1-1-2009 – 31-12-2011

Land/regio

Peru

Bijdrage in 2008

40.000

Omschrijving

Dit project van KALLPA richt zich op het verbeteren van het onderwijsprogramma op middelbare scholen en op het ontkrachten van mythes en onwaarheden over hiv, aids en andere soa's via radioprogramma's. Ook probeert KALLPA gemeenten ertoe te bewegen meer mee te werken aan het waarborgen van seksuele en reproductieve rechten en de problemen rondom ongewenste zwangerschappen en risicovol gedrag met name onder jongeren.

Organisatie

SENDAS

Project

Voorlichting en preventie jongeren

Looptijd

1-10-2008 – 30-9-2009

Land/regio

Ecuador

Bijdrage in 2008

35.000

Omschrijving

Naast lobby en controle op uitvoering van beleid van lokale en nationale overheden op het gebied van hiv, aids en seksuele en reproductieve rechten richt SENDAS zich direct op jongeren. De SENDAS-aanpak leert jongeren hoe ze besmetting met hiv kunnen voorkomen, wat hun seksuele en reproductieve rechten zijn, hoe belangrijk een hiv-test is en wat hun

verantwoordelijkheden zijn. SENDAS richt zich ook specifiek op vrouwen op het platteland om hen meer kennis bij te brengen over bijvoorbeeld voorbehoedsmiddelen.

Organisatie

Promoteurs Objectif Zérosida

Project

Opzetten van een gezondheidscentrum

Looptijd

1-7-2008 – 30-6-2011

Land/regio

Haïti

Bijdrage in 2008

60.000

Omschrijving

Promoteurs Objectif Zérosida (POZ) probeert de Haïtiaanse gemeenschap te mobiliseren in de strijd tegen aids. De organisatie houdt zich bezig met preventie, lobby en onderzoek, en zette eerder het telefonische hulpnetwerk Téléphone Bleu op. De kracht en invloed van POZ ligt in samenwerking. Met boeren, leraren, ambtenaren en natuurlijk mensenrechtenorganisaties. POZ laat bovendien veel activiteiten over aan de lokale bevolking. STOP AIDS NOW! heeft één van de centra van POZ in Port-au-Prince gefinancierd. Het centrum helpt mensen met hiv op alle mogelijke manieren: medische hulp, psychische begeleiding, creatieve activiteiten en hulp van lotgenoten.

Organisatie

ICCO (eigen beheer)

Project

Uitwisseling hiv en aids en seksuele en reproductieve gezondheid

Looptijd

1-2-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Latijns-Amerika

Bijdrage in 2008

50.000

Omschrijving

ICCO heeft tien lokale organisaties uit Latijns-Amerika bij elkaar gebracht die actief zijn op het gebied van aidsbestrijding dan wel seksuele en reproductieve gezondheidszorg. Het doel is van elkaar leren en beter op elkaar afstemmen van beide aanpakken. De organisaties

betrokken bij dit project zijn eveneens in staat gesteld om deel te nemen aan de Internationale Aids Conferentie in Mexico. Hier hebben zij kennis en vaardigheden opgedaan die direct toepasbaar zijn op hun werk.

Organisatie

ICAS

Project

Verbeteren van de positie van kwetsbare groepen

Looptijd

1-1-2009 – 31-12-2010

Land/regio

Nicaragua

Bijdrage in 2008

60.000

Omschrijving

De lijmsnuivers in de steden Managua en Masaya vormen een kwetsbare groep, die zich vaak genoodzaakt zien tot het hebben van onbeschermd seks in ruil voor drugs of geld. Dit maakt deze groep erg kwetsbaar voor soa en hiv. Om verdere verspreiding van de hiv-epidemie in Nicaragua te voorkomen zal er speciale aandacht aan deze groep besteed moeten worden. ICAS zet zich hiervoor in door direct samen te werken met de doelgroep en trainingen te verzorgen voor personeel van gezondheidsinstellingen, ngo's en de politie. Het project heeft een direct bereik van 1690 personen.

Organisatie

RAPADO

Project

Ondersteuning van wezen als gevolg van aids en kwetsbare kinderen

Looptijd

2-1-2008 – 31-12-2008

Land/regio

Kenia

Bijdrage in 2008

40.000

Omschrijving

RAPADO bekommert zich om de kinderen die hun ouders verloren hebben aan aids in de Keniase gebieden Migoria en Kuria. Ruim achthonderd kinderen die hun ouders zijn verloren aan aids, krijgen ondersteuning. Er wordt alles aan gedaan om deze kinderen hun opleiding af

te laten maken. In samenwerking met twintig scholen is een opvangnetwerk voor de wezen opgezet. Naast begeleiding van het onderwijzend personeel, gaat het hier om speciale 'kind-tot-kind-clubs'. Hier kunnen de kinderen onderling informatie en kennis delen en elkaar een hart onder de riem steken. De kinderen onderhouden groentetuintjes en de opbrengst daarvan gebruiken ze om klasgenootjes, die te arm zijn om een schooluniform te kopen, te helpen.

Organisatie

Patsime

Project

Voorlichting en preventie door middel van theater en nieuwe media

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Zimbabwe

Bijdrage in 2008

200.000

Omschrijving

Patsime is een vrij jonge organisatie die door middel van theater hiv en aids onder de aandacht brengt. Uniek aan deze organisatie is de strategische aanpak. De programma's zijn toegespitst op scholen, kerken en werkplaatsen van bedrijven en overheidsinstellingen. Theatremakers geven voorstellingen op school, in de kerken en op de werkplek. Ze bereiken daarmee doelgroepen die anders verstoken zouden blijven van voorlichting over hiv en aids. Daarbij werken ze altijd samen met lokale hiv- en aidsorganisaties in alle delen van het land.

Organisatie

CHILDHOPE

Project

Voorlichting en preventie jongeren

Looptijd

1-9-2008 – 31-3-2009

Land/regio

Brazilië

Bijdrage in 2008

20.000

Omschrijving

Het PAPOS-project, dat op diverse directe manieren jongeren voorlichting geeft over soa en aids, loopt al jaren en is erg succesvol. Met de bijdrage van 20.000 euro zijn de geleerde

lessen uit de praktijk systematisch vastgelegd en voor anderen toegankelijk gemaakt. Daarnaast is er een website ontwikkeld met een interactief vraag- en antwoordforum waarop jongeren direct met voorlichters in contact kunnen komen.

Organisatie

Ecumenical Advocacy Alliance (EAA)

Project

Het bespreekbaar maken van hiv en aids in kerken

Looptijd

1-1-2008 – 31-12-2010

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

15.000

Omschrijving

EAA is een netwerk van organisaties uit Noord en Zuid die hun krachten op het gebied van beleidsbeïnvloeding ten behoeve van de armen hebben gebundeld. Het doel van de alliantie is de aangesloten kerken en organisaties in staat te stellen hun activiteiten op het terrein van beleidsbeïnvloeding op elkaar af te stemmen en in één gemeenschappelijke strategie samen te brengen. Hiv en aids is hierbinnen één van de belangrijkste aandachtspunten.

Organisatie

Universiteit van Utrecht

Project

Onderzoek invloeden van religie op de vormgeving van mannelijkheid in een context van hiv en aids

Looptijd

1-11-2007 – 31-12-2010

Land/regio

Wereldwijd

Bijdrage in 2008

20.000

Omschrijving

De hiv-epidemie is nauw verbonden met ongelijkheden tussen mannen en vrouwen. Daarbij wordt meestal gekeken naar de culturele en sociaal-economische achterstelling van vrouwen, waardoor zij minder zeggenschap hebben over hun eigen lichaam en seksualiteit en daarmee kwetsbaarder zijn voor infectie met hiv. Veel minder aandacht is er voor de constructies van

masculiniteit en de betekenis daarvan in een context van hiv en aids. Ook vanuit theologisch perspectief is er een leemte op dit terrein. Een promovendus verbonden aan de Universiteit van Utrecht doet hiernaar onderzoek.

Oxfam Novib- projecten

Organisatie

METTA

Project

Verbeteren van de positie van mensen met hiv en hun naasten

Looptijd

1-4-2007 – 1-3-2008

Land/regio

Myanmar

Bijdrage in 2008

130.000

Omschrijving

METTA zet zich in voor het verbeteren van de positie van mensen met hiv. Zogenaamde zelfhulpgroepen komen met mensen met hiv samen en delen hun ervaringen. Tijdens deze bijeenkomsten krijgen de deelnemers eveneens informatie over hoe zij het beste kunnen leven met hiv. Ze krijgen informatie over het belang van veilig vrijen, gezonde voeding, de mogelijkheden voor behandeling, etc. De organisatie biedt eveneens financiële ondersteuning en ondersteuning in de vorm van (thuis)zorg, en organiseert capaciteitsopbouwactiviteiten.

Organisatie

Zambian AIDS law Research & Advocacy Network (ZARAN)

Project

Verbeteren van de positie van mensen met hiv en hun naasten

Looptijd

1-1-2009 – 31-12-2009

Land/regio

Zambia

Bijdrage in 2008

100.000

Omschrijving

ZARAN is een Zambiaanse mensenrechtenorganisatie die zich volledig richt op hiv en aids. Het doel van hun activiteiten is het verbeteren van de positie van mensen met hiv, het

verbeteren van de toegang tot behandeling en het bestrijden van stigma en discriminatie. Ze volgen de voortgang en kwaliteit van het nationale hiv- en aidsprogramma nauwgezet. Tegenvallende of achterblijvende resultaten worden onder de aandacht gebracht.

Organisatie

Network of Zambian People Living with HIV and AIDS (NZP+)

Project

Verbeteren van de positie van mensen met hiv en hun naasten

Looptijd

1-1-2009 – 31-12-2010

Land/regio

Zambia

Bijdrage in 2008

300.000

Omschrijving

NZP+ is een belangenvereniging voor mensen met hiv. De organisatie streeft naar meer betrokkenheid van mensen met hiv bij het opstellen en uitvoeren van nationale en regionale aidsprogramma's. Leden worden gestimuleerd om deel te nemen aan strategische acties. NZP+ ondersteunt mensen met hiv onder andere via zelfhulpgroepen en trainingen op het gebied van economische en sociale empowerment.

Bijlage II - Begroting 2009

(in euro's)	Begroting 2009	Werkelijk 2008	Werkelijk 2007
Baten:			
Baten uit eigen fondsenwerving	7.998	7.070	7.205
Baten uit acties van derden	1.950	2.357	1.974
Subsidies van overheden	2.038	1.887	1.366
Baten uit beleggingen (rente)	150	165	266
Overige baten	454	454	454
Som der baten	12.590	11.933	11.265
Lasten:			
Besteed aan doelstellingen			
Voorlichting en Communicatie	3.140	3.047	2.665
Structurele hulp	4.513	4.577	4.519
Innovatie en additionele hulp	2.580	1.976	1.655
Strategie en Pleitbezorging	326	235	370
	10.559	9.835	9.209
Werving baten			
Kosten eigen fondsenwerving	1.581	1.379	1.399
Kosten acties derden	107	42	28
Kosten verkrijging subsidies overheden	0	0	0
Kosten van beleggingen (rente)	0	0	0
	1.688	1.421	1.427
Beheer en administratie			
Kosten beheer en administratie	263	270	216
Som der lasten	12.510	11.526	10.852
Resultaat	80	407	413
Kosten fondsenwerving (van baten FW)	19,8%	19,5%	19,4%
Kosten beheer en administratie (van totale baten)	2,1%	2,3%	1,9%
Besteed aan doelstelling (van totale baten)	83,9%	82,4%	81,8%

De cijfers van Werkelijk 2007 zijn voor vergelijkingsdoeleinden aangepast aan de herziene richtlijn 650 voor fondsenwervende instellingen 2007.

Bijlage III – Samengevoegde jaarrekening 2008

Balans In euro's x 1.000	Aids Fonds - Soa Aids NL	Werkmaat- schappij	STOP AIDS NOW!	Eliminaties	2008 totaal	2007 totaal
Activa						
Materiële vaste activa	1.288	1.455	0		2.743	1.547
Vorraden	0	0	0		0	2
Vorderingen	3.602	137	714		4.453	3.738
Gelieerde instellingen	892	0	422	1.314-	0	0
Liquide middelen	12.755	329	3.213		16.297	16.643
Totaal Activa	18.537	1.921	4.349	1.314-	23.493	21.930
Passiva						
Continuïteitsreserves	1.480	0	1.122		2.602	3.921
Bestemmingsreserves	2.681	0	444		3.125	1.959
Overige bestemmingsreserves	2.123	0	0		2.123	0
Overige bestemmingsfondsen	1.434	0	0		1.434	1.325
Totaal	7.718	0	1.566	0	9.284	7.205
Gelieerde instellingen	0	1.126	188	1.314-	0	0
Langlopende schulden	2.856	0	0		2.856	4.248
Kortlopende schulden	7.963	795	2.595		11.353	10.477
Totaal Passiva	18.537	1.921	4.349	1.314-	23.493	21.930

Staat van baten en lasten In euro's x 1.000	Aids Fonds - Soa Aids NL	STOP AIDS NOW!	Eliminaties	2008 Werkelijk	2008 Begroting	2007 Werkelijk
Baten uit eigen fondsenwerving	7.365	7.070		14.435	14.005	13.272
Baten uit acties van derden	3.455	2.357	-740	5.072	5.184	3.922
Subsidies van overheden	8.160	1.887		10.047	10.280	7.422
Baten uit beleggingen (rente)	311	165		476	350	547
Overige baten	196	454	-91	559	536	562
Totaal baten	19.487	11.933	-831	30.589	30.355	25.725
Aids Fonds & STOP AIDS NOW!						
Beleid	5.724	6.553	-740	11.537	12.410	11.007
Aids Fonds project	2.012	0		2.012	2.123	1.339
Soa Aids Programma's	4.317	0		4.317	5.218	2.991
Voorlichting & Communicatie	3.334	3.047	-91	6.290	6.207	5.606
Strategie & Pleitbezorging	417	235		652	730	919
Besteed aan doelstellingen	15.804	9.835	-831	24.808	26.688	21.862
Kosten eigen fondsenwerving	1.148	1.379		2.527	2.779	2.481
Kosten acties derden	150	42		192	403	492
Kosten verkrijging subsidies overheden	23	0		23	0	0
Kosten van beleggingen (rente)	0	0		0	0	0
Werving baten	1.321	1.421		2.742	3.182	2.973
Kosten beheer en administratie	689	270		959	1.064	706
Totaal lasten	17.814	11.526	-831	28.509	30.934	25.541
Resultaat	1.673	407	0	2.080	-579	184

Kosten fondsenwerving (van baten FW)	15,6%	19,5%	17,5%	19,8%	18,7%
Kosten beheer en administratie (van totale baten)	3,5%	2,3%	3,1%	3,5%	2,7%
Besteed aan doelstelling (van totale baten)	81,1%	82,4%	81,1%	87,9%	85,0%
Besteed aan doelstelling (van totale lasten)	88,7%	85,3%	87,0%	86,2%	85,6%

Analyse ten opzichte van de begroting

* Baten uit eigen fondsenwerving: meer nalatenschappen bij het Aids Fonds, tegenvallende opbrengsten van direct marketing en het bedrijfsleven bij beide stichtingen.

* Baten uit acties van derden: hogere opbrengsten loterijen bij Aids Fonds, lagere opbrengsten Dance4Life en SponsorBingoLoterij bij STOP AIDS NOW!

* Subsidies van overheden: TMF subsidie van STOP AIDS NOW! hoger (verzetten activiteiten van 2007 naar 2008), Chlamydia Screening (Soa Aids Nederland) trager.

* Aids Fonds en STOP AIDS NOW! beleid: minder subsidieverstrekking bij Aids Fonds, wel in bestemmingsreserves opgenomen (€ 900.000). Minder partneruitkering bij STOP AIDS NOW! in verband met lagere opbrengsten dan begroot.

* Soa Aids programma's: project Chlamydia screening (Soa Aids Nederland), financiering Oost-Europees kantoor van AIDS Action Europe is begroot maar niet via Soa Aids Nederland verlopen.

* Werving baten: minder uitgaven in verband met lagere opbrengsten dan verwacht (STOP AIDS NOW!), actie SponsorBingoLoterij bij STOP AIDS NOW! begroot maar is niet uitgevoerd.

Bijlage IV – Publicaties en presentaties

Boeken en rapporten

Birungi S, Customised family day events promoting HIV counselling and testing in the workplace and beyond Praxis Note 43.

Londen, INTRAC, 2008

Holden S, Fleming Y. hand in hand donors and NGOs working together to address HIV and AIDS in the workplace.

Amsterdam: STOP AIDS NOW!, 2008

Kools, J.P. Drug use and HIV risk amongst young people in Sub Saharan Africa.

Amsterdam: STOP AIDS NOW!, 2008

Leerlooijer, J. Evidence-based planning and support tool for SRHR and HIV prevention programmes aimed at young people (revised).

Amsterdam: STOP AIDS NOW!, 2008

Tijdschriftartikelen

Fleming Y, Birungi S. Donors and NGOs working hand in hand to address HIV and AIDS in the workplace, SafAIDS 2008; 13 (Jan): 20-21

Gier de V. De vuurdoop van de nieuwe directeur van STOP AIDS NOW!, Opzij 2008 (dec); 42-46

Bijdragen aan congressen, symposia en bijscholingen.

Fleming Y,

Hand in hand donors and NGOs Working together to address HIV and AIDS in the workplace

Amsterdam, Conference STOP AIDS NOW!, January 23-24, 2008

't Hart, D.

Vrijwilligerswerk in een weeshuis, een goed idee?

Den Haag, Afrikadag Evert Vermeer Stichting, 19 april 2008.

STOP AIDS NOW!

Global Village Booth

Mexico City, XVII International AIDS conference, August 2, 2008

Lopez Mejia, A

Las lecciones que vienen de la práctica sobre políticas de VIH en el ambiente de trabajo.

Mexico City, Meeting with Hivos Latin American counterpart at XVII International AIDS conference, August 2, 2008

Lopez Mejia, A.

Leven met hiv, aids activisme en gipa principe

Amsterdam, AIDS & Antropologie college Universiteit van Amsterdam, 27 oktober 2008